

STICHTING PENSIOENFONDS
BRITISH AMERICAN TOBACCO

2012

Jaarverslag

Voorwoord

Voor uw pensioenfonds is 2012 in meerdere opzichten een voorbeeldig en ook gedenkwaardig jaar geworden. Het fondsvermogen groeide aan tot € 542 miljoen, een plus van € 65 miljoen en opnieuw een record. De nominale dekkingsgraad kwam uit op 122% en daarmee 8 procentpunten hoger dan in het jaar ervoor. In de berekening van de dekkingsgraden is meegenomen dat de leeftijdsverwachting volgens de Prognosetafel 2012-2062 van het Actuarieel Genootschap opnieuw is toegenomen met een lichte stijging van de nominale pensioenverplichtingen tot gevolg.

De positieve resultaten van uw pensioenfonds zijn mede beïnvloed doordat er een schikking is getroffen met de Amerikaanse vermogensbeheerder State Street. Over de voortgang van dat proces is de laatste jaren regelmatig met de deelnemers gecommuniceerd.

In de loop van het jaar is besloten tot een analyse met als doel een actueel inzicht te verwerven in de uitkomsten van verschillende beleggingsbeslissingen op langere termijn. Deze analyse wees uit dat, uitgaande van de reële dekkingsgraad op basis van een 100% toeslagendoelstelling, de komende jaren geen toeslagverlening zou kunnen plaatsvinden. Tegelijkertijd werd vastgesteld dat bij een verlaging van die toeslagendoelstelling tot 70%, toeslagverlening eerder tot de mogelijkheden zou behoren, maar over een periode van 15 jaar ongeveer tot een gelijk resultaat zou leiden als een toeslagendoelstelling van 100%. Het bestuur heeft vervolgens besloten het voorwaardelijke toeslagenbeleid voorlopig te gaan baseren op een toeslagendoelstelling van 70% zonder het lange termijn streven van de 100% los te laten. De reële dekkingsgraad op basis van de 70% toeslagendoelstelling is per ultimo 2012 uitgekomen op 89%. Op basis van deze dekkingsgraad heeft het bestuur het besluit genomen een toeslag te verlenen per 1 januari 2013 en wel van 0,64%.

2012 was ook het jaar dat uw pensioenfonds door middel van druk bezochte bijeenkomsten van deelnemers in zowel Amsterdam als Zevenaar aandacht heeft besteed aan haar 75-jarig bestaan.

Waren uiteindelijk de resultaten van uw pensioenfonds zeer positief, in de eerste helft van het jaar leek het er even op dat 2012 even lastig zou worden als het jaar daarvoor, zeker in Europa. De crisis rond de EURO bleef de gemoederen bezighouden. Pas toen de president van de Europese Centrale Bank (ECB) midden juli een krachtig verbaal signaal afgaf er alles aan te doen om de munt te steunen verbeterde het financiële en beleggingsklimaat. Daardoor kwamen de rendementen op zowel aandelen als obligaties ruim uit boven de verwachtingen. Niettemin was de voortgaande crisis aanleiding voor uw pensioenfonds om op advies van de externe beleggingscommissie, de beleggingsrisico's verder te beperken, onder meer door zich geheel terug te trekken uit obligatiebeleggingen uit, vooral, zuidelijke Europese landen.

Verder heeft De Nederlandsche Bank besloten om gedeeltelijk de rekenrente op langere termijn volgens een gewijzigde methode te gaan hanteren. Die wijziging heeft een (licht) positief effect op de dekkingsgraad gehad. Mede in verband

STICHTING PENSIOENFONDS
BRITISH AMERICAN TOBACCO

hiermee werd besloten om stapsgewijs het renterisico tot een bepaalde looptijd terug te brengen tot 50% van de nominale kasstromen.

Evenals drie jaar geleden heeft een externe, onafhankelijke visitatiecommissie het functioneren van uw pensioenfonds tegen het licht gehouden. Deze commissie beoordeelde – het wettelijk kader in aanmerking genomen – het functioneren van het bestuur zowel qua processen en procedures als qua eindresultaat als zeer goed/uitstekend “. Wel beveelt de commissie onder meer aan de kosten scherp te blijven bewaken en communicatiebeleid extra aandacht te geven en verder te integreren in het totale beleid. Het bestuur heeft aan de commissie aangegeven dat kostenbeheersing regelmatig op de agenda staat. Daarnaast heeft het bestuur opvolging gegeven aan de aanbeveling om het communicatiebeleid te integreren in het totale beleid.

Al met al mag uw pensioenfonds dus terugzien op een bewogen maar tevredenstellend jaar waarin het fonds buiten de gevarezone is gebleven. Dat dit kon worden bereikt is mede ook te danken aan de niet aflatende inspanning van de medewerkers van het pensioenbureau. Zij zijn het geweest die regelmatig onder grote (regel)druk en in ongewisse omstandigheden met enthousiasme en

deskundigheid uitvoering hebben gegeven aan en inhoudelijk hebben bijgedragen tot vorming van een degelijk pensioenfondsbeleid. Daarvoor is het bestuur hen veel dank verschuldigd.

Voor wat het komende jaar betreft blijft uw pensioenfonds onverminderd extra alert op de nog steeds zorgelijke economische en financiële ontwikkelingen. De huidige financiële positie van het fonds en vastgestelde beleid geeft het bestuur vertrouwen in de toekomst.

Het bestuur

Inhoudsopgave

blz

Meerjarenoverzicht van kerncijfers en kengetallen	6
Verslag van het bestuur	9
1. Algemene informatie	9
2. Financiële informatie	15
3. Risicoparagraaf ten aanzien van doelstellingen, beleid en het gebruik van financiële instrumenten	17
4. Informatie over de verwachte gang van zaken	23
5. Bestuursaangelegenheden	24
6. Pensioenparagraaf	28
7. Beleggingenparagraaf	33
8. Actuariële paragraaf	37
9. Rapportage over Pension Fund Governance	40
10. Verslag van de visitatiecommissie (intern toezicht)	42
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2012	46
Staat van baten en lasten over 2012	47
Kasstroomoverzicht over 2012	48
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	49
1. Algemene toelichting	49
2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva	49
3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat	51
4. Beleggingen voor risico pensioenfonds	53
5. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	54
6. Vorderingen en overlopende activa	55
7. Stichtingskapitaal en reserves	55
8. Technische voorzieningen	56
9. Overige schulden en overlopende passiva	58
10. Risicobeheer en derivaten	58
11. Verbonden partijen	63
12. Premiebijdragen (van werkgever en werknemers) en koopsommen	63
13. Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	64
14. Overige baten	65
15. Pensioenuitkeringen	65
16. Pensioenuitvoeringskosten	65
17. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds	66
18. Mutatie overige technische voorzieningen	66
19. Saldo overdrachten van rechten	67
20. Aantal personeelsleden	67
21. Bezoldiging bestuurders	67
Overige gegevens	
Actuariële verklaring	68
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	69
Appendix A: afkortingen en begrippen	70
Appendix B: toeslagen matrix	71

Meerjarenoverzicht van kerncijfers en kengetallen

Bedragen x € 1 duizend		2012	2011	2010	2009	2008
Aantal aangesloten werkgevers		4	4	4	5	4
Aantal verzekerden						
Actieve deelnemers		120	138	168	208	278
Arbeidsongeschikten		70	75	85	87	93
Gewezen deelnemers ('slapers')		1.449	1.479	1.488	1.487	1.482
Pensioentrekkenden		919	909	895	892	843
Totaal aantal verzekerden		2.558	2.601	2.636	2.674	2.696
Pensioenen						
Kostendekkende premie	1	3.038	3.654	3.476	6.636	7.443
Gedempte kostendekkende premie	2	2.298	3.018	3.035	5.542	7.868
Feitelijke premie incl. koopsommen	3	2.334	3.059	3.233	6.025	8.230
Uitvoeringskosten		563	711	710	677	634
Uitkeringen		14.919	15.416	15.927	16.133	14.336
Verhoging/toeslagverlening						
Verhoging actieve deelnemers	4	815	922	878	1.642	932
Toeslag inactieve deelnemers	5	2.585	-	698	1.226	49
Vermogen en solvabiliteit						
Aanwezig eigen vermogen	6	95.955	53.314	87.103	84.184	67.342
Minimaal vereist eigen vermogen (PW)	7	18.664	17.512	15.313	14.220	14.505
Vereist eigen vermogen (PW)	8	59.001	47.339	74.074	45.938	36.945
Pensioenverplichtingen	9	446.392	419.838	373.491	346.843	345.358
Dekkingsgraad Nominaal	10	122%	113%	123%	124%	119%
Dekkingsgraad Reëel (100% ambitie)	11	80%	71%	83%	79%	83%
Dekkingsgraad Reëel (70% ambitie)		89%	-	-	-	-
Beleggingen						
Balanswaarde		541.749	473.152	457.337	425.876	411.703
Beleggingsopbrengsten		82.288	25.109	43.363	26.938	-11.448
Beleggingsportefeuille						
Vastgoedbeleggingen		13.168	25.073	25.821	29.678	41.501
Aandelen		155.792	134.396	145.485	121.985	108.156
Vastrentende waarden		382.874	240.719	253.073	231.459	221.923
Derivaten	12	-10.085	71.963	32.958	42.754	39.123
Beleggingsrendement						
Totale portefeuille		17,6%	5,6%	10,9%	7,9%	-4,7%
Gemiddeld rendement per jaar						
Afgelopen 5 jaar		7,2%	4,3%	4,7%	5,0%	5,4%
Afgelopen 10 jaar		7,9%	5,3%	4,7%	4,2%	5,2%

Toelichting op het meerjarenoverzicht

1) Kostendekkende premie (en koopsommen)

Deze premie is berekend op basis van de DNB yieldcurve en de solvabiliteitsopslag primo jaar, met een kostenopslag van 2% voor administratie- en excassokosten. In de weergegeven kostendekkende premie is de voorwaardelijke verhoging van de actieve deelnemers (actuariële premie plus solvabiliteitsopslag) voor het gedeelte boven CPI alle huishoudens afgeleid (referentieperiode oktober tot en met oktober) opgenomen. Tevens is een kostenopslag ter grootte van de werkelijke uitvoeringskosten minus excassovrijval toegevoegd.

2) Gedempte kostendekkende premie (en koopsommen)

Deze premie is berekend op basis van het 10-jaars gemiddelde van de 15-jaars rente (primo 2012 4,1%, primo 2011 4,4%) en de solvabiliteitsopslag primo jaar, met een kostenopslag van 2% voor administratie- en excasso kosten. In de weergegeven gedempte kostendekkende premie is de voorwaardelijke verhoging van de actieve deelnemers (actuariële premie plus solvabiliteitsopslag) voor het gedeelte boven CPI alle huishoudens afgeleid (referentieperiode oktober tot en met oktober) opgenomen. Tevens wordt een kostenopslag ter grootte van de werkelijke uitvoeringskosten minus excassovrijval toegevoegd.

3) Feitelijke premie (en koopsommen)

De werkelijke (feitelijk) te ontvangen premies en koopsommen.

4) Verhoging actieve deelnemers

De verhoging voor de actieve deelnemers is voorwaardelijk (toekenning bij nominale dekkingsgraad groter dan 105%).

5) Toeslag inactieve deelnemers

Toeslagen welke per 1 januari worden toegekend, worden in de verplichtingen per ultimo van het voorgaande verslagjaar opgenomen. De toeslagverlening inactieve deelnemers is voorwaardelijk.

Zie appendix B voor de wettelijk verplichte tekst inzake toeslagen.

De afgelopen jaren zijn de volgende toeslagen toegekend per 1 januari van het betreffende jaar: 2013: 0,64%, 2012: 0,00%, 2011: 0,21%, 2010: 0,40%, 2009: 0,00% en 2008: 1,48%. In 2009, 2011, 2012 en 2013 bedroeg de toeslagverlening aan de inactieve deelnemers minder dan 100% van de gerealiseerde CPI Alle Huishoudens afgeleid (met referentie periode oktober tot en met oktober). Zie paragraaf 8 (actuariële paragraaf) voor uitleg over de criteria die gelden voor het inhalen van achterstanden.

6) Aanwezig Eigen Vermogen

Het aanwezig eigen vermogen is vastgesteld met inachtneming van de waardering van de verplichtingen op basis van de door DNB gepubliceerde RTS per 31 december 2012.

7) Minimaal vereist eigen vermogen (PW)

Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt 4,2% van de verplichtingen gewaardeerd op basis van de door DNB gepubliceerde RTS per 31 december 2012.

8) Vereist eigen vermogen (PW)

In 2012 heeft het bestuur de matchingportefeuille anders ingericht, waardoor er eind 2012 sprake was van een rente hedge van 50% op basis van money duration op marktwaarde. Hierdoor is het vereist eigen vermogen hoger (als % van de nominale verplichtingen) dan ultimo 2011.

In overleg met DNB wordt, sinds februari 2010, bij het bepalen van het vereist eigen vermogen rekening gehouden met risico's op de inflatie gerelateerde beleggingen. Hierbij wordt uitgegaan van de veronderstelling dat bij een verandering in de nominale rente 80% kan worden toegewezen aan de verandering in de break even inflatie en 20% aan de reële rente.

Het vereist eigen vermogen is voor de jaren 2009 en 2008 vastgesteld volgens het standaard model van DNB. Het vereist eigen vermogen bedroeg per ultimo 2012: 113,2% en over 2011: 111,3%.

9) Pensioenverplichtingen

De pensioenverplichtingen zijn gewaardeerd op basis van de door DNB gepubliceerde RTS per 31 december 2012. Opname van de sterftetrend ten behoeve van langlevensrisico is geïntroduceerd per ultimo 2007. In 2010 heeft het Actuariële Genootschap de nieuwe AG Prognosetafels gepubliceerd, welke per ultimo september 2010 in de verplichtingen zijn verwerkt. Vervolgens is in september 2012 wederom een nieuwe prognosetafel door het AG gepubliceerd. Deze tafel is vanaf november 2012 in de verplichtingen verwerkt. In totaal zijn de verplichtingen van het pensioenfonds over de jaren 2007-2012 13% gestegen als gevolg van de stijgende levensverwachting en de invoering van de sterftetrend.

10) Dekkingsgraad Nominaal

De nominale dekkingsgraad is vastgesteld met inachtneming van de waardering van de verplichtingen op basis van de door DNB gepubliceerde RTS per 31 december 2012.

11) Dekkingsgraad Reëel

De reële dekkingsgraad is vastgesteld met inachtneming van de waardering van de verplichtingen op basis van de door DNB gepubliceerde RTS per 31 december 2012 en de verwachte inflatie (Break Even Curve HICP Ex Tobacco).

12) Derivaten

In de balans zijn de derivaten met positieve marktwaarde opgenomen in de activa. Derivaten met een negatieve marktwaarde zijn onder de passiva weergegeven.

	2012	2011
	€	€
Postieve marktwaarde	2.762	75.577
Negatieve marktwaarde	-12.847	-3.614
Totaal	-10.085	71.963

Verslag van het bestuur

1. Algemene informatie

Stichting Pensioenfonds British American Tobacco (hierna: 'het pensioenfonds'), statutair gevestigd in Amstelveen is opgericht op 16 april 1937. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41200082. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 11 oktober 2011.

Het pensioenfonds is een ondernemingspensioenfonds. Op basis van twee voorwaardelijke eindloonregelingen ('pensioenregelingen') bouwen de werknemers een financiële aanspraak op ten behoeve van de gevolgen van (pre)pensionering, arbeidsongeschiktheid en overlijden. Per 1 januari 2010 vallen nieuwe medewerkers van de aangesloten ondernemingen in een andere pensioenregeling die niet door de stichting wordt uitgevoerd.

Het pensioenfonds draagt de verantwoordelijkheid voor een goede uitvoering van de pensioenregelingen voor (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en overige belanghebbenden in overeenstemming met de bestaande wet- en regelgeving. De inhoud van de pensioenregelingen is het resultaat van het overleg tussen CAO-partijen.

Stichting Pensioenfonds British American Tobacco heeft een paritair samengesteld bestuur dat zich terzijde laat staan door een externe actuaaris, een onafhankelijke accountant, een externe compliance officer, twee adviescommissies en een verantwoordingsorgaan. Het interne toezicht wordt gehouden door een visitatiecommissie. Het pensioenfonds heeft geen personeel in dienst; alle werkzaamheden (pensioenadministratie, uitbetaling, vermogensbeheer, communicatie, etc.) worden uitgevoerd door het pensioebureau (een onderdeel van de sponsor). Hiertoe is een uitbestedingsovereenkomst afgesloten.

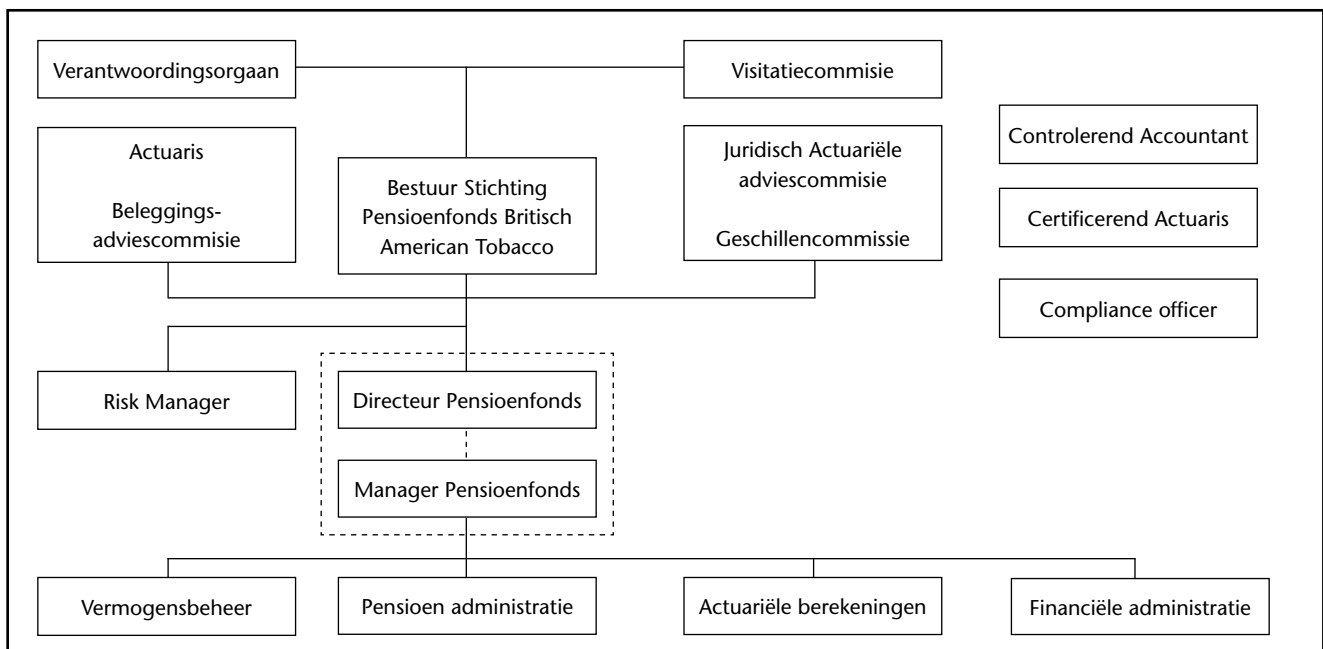
AANGESLOTEN ONDERNEMINGEN

Tussen het pensioenfonds en de volgende ondernemingen bestaat een sponsorverband (hierna: 'de werkgever').

- British American Tobacco Nederland B.V.;
- British American Tobacco Holdings (The Netherlands) B.V.;
- British American Tobacco Western Europe Region B.V.;
- Theodorus Niemeyer B.V. (alleen voor de populatie waarvan op 1 januari 2009 het arbeidscontract met British American Tobacco Manufacturing B.V. is overgegaan naar Theodorus Niemeyer B.V.).

ORGANISATIESTRUCTUUR

De organisatiestructuur van het pensioenfonds is in het onderstaande organogram weergegeven:

Illustratie 1: organisatiestructuur Stichting Pensioenfonds British American Tobacco

SAMENSTELLING VAN BESTUUR

Het bestuur is samengesteld uit vier werkgeversvertegenwoordigers, twee werknemersvertegenwoordigers en twee vertegenwoordigers namens de pensioengerechtigden.

Benoemd door de werkgever:

Naam	Functie in bestuur	Bestuurslid vanaf	Bestuurslid tot	Nevenfunctie
Dr. J.G. Withag	Voorzitter	1 augustus 2005	n.v.t.	Geen
Mr. R.P. Doejaaren	Bestuurslid	29 april 2011	n.v.t.	Geen
Drs. R.J. Sommeling	Bestuurslid	1 juli 2011	n.v.t.	Geen
N.S. Voortman	Plaatsvervangend Secretaris	17 april 2012	n.v.t.	Geen

In 2012 hebben zich geen bestuurswijzigingen voorgedaan in de afvaardiging namens de werkgever.

De J.G. Withag heeft gedurende de periode april 2010 tot en met juni 2011 de voorzittersfunctie niet bekleed.

Benoemd namens de werknemers:

Naam	Functie in bestuur	Bestuurslid vanaf	Bestuurslid tot	Nevenfunctie
J.C. Holkeboer	Secretaris	31 januari 2009	31 januari 2015	Voorzitter OR BAT Benelux, Lid Europese OR BAT
Drs. M.H. Koenen	Bestuurslid	31 januari 2009	31 januari 2015	Geen
Drs. C.J. Foet	Secretaris	1 januari 2013	1 januari 2016	Geen

Eind 2012 zijn de actieve deelnemers verzocht zich kandidaat te stellen als bestuurslid namens de werknemers aangezien de heer J.C. Holkeboer uit dienst is getreden per 31 december 2012. Er is één kandidaatstelling ontvangen. Begin 2013 is de procedure met DNB volledig doorlopen en is de benoeming van de heer C.J. Foet in de vergadering van 15 april 2013 vastgesteld.

Benoemd namens de gepensioneerden:

Naam	Functie in bestuur	Bestuurslid vanaf	Bestuurslid tot	Nevenfunctie
Drs. J. van der Heide	Bestuurslid	1 april 2008	1 april 2014	Geen
R.J.P. de Leeuw ACIS	Plaatsvervangend voorzitter	1 november 2008	1 november 2014	Geen

In 2012 hebben zich geen bestuurswijzigingen voorgedaan in de afvaardiging namens de pensioengerechtigden.

De bestuursleden namens de werkgever worden voorgedragen door de werkgever en hebben geen maximale zittingstermijn. De werknemersafgevaardigden en de vertegenwoordigers namens de gepensioneerden worden na verkiezing gehouden uit de geledingen voorgedragen voor een termijn van maximaal 3 jaar. Zij kunnen zich na verloop van de termijn van 3 jaar herkiesbaar stellen.

Het bestuur vertegenwoordigt het pensioenfonds en draagt (eind)verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de pensioenregeling(en) en het daartoe behorende beleid. Het bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter of twee leden dat wenselijk achten, maar tenminste éénmaal per jaar. Voor enkele besluiten, waaronder die over de liquidatie van het pensioenfonds, is een gekwalificeerde meerderheid, van tenminste twee derde van het aantal stemmen, vereist.

VERANTWOORDINGSORGAAN

Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur ten aanzien van het door het bestuur gevoerde beleid. Het verantwoordingsorgaan is als volgt samengesteld.

Naam	Functie	Termijn tot
M. Wiechers	Commissielid (Werkgever)	25 juni 2014
J.E.P. Clot - Bollen	Commissielid (Werknemers)	5 juni 2015
T.F. Zwollo	Commissielid (Pensioengerechtigden)	9 december 2015

In 2012 hebben zich geen wijzigingen in de bezetting van het verantwoordingsorgaan voorgedaan.

Medio 2012 liep de eerste termijn van mevrouw J.E.P. Clot – Bollen af. Zij heeft zich herkiesbaar gesteld voor een tweede termijn. Aangezien er zich vanuit de werknemers geen andere kandidaten hebben aangemeld, is zij automatisch herkozen namens de werknemers.

De eerste termijn van de heer T.F. Zwollo liep in december 2012 af. Hij heeft zich herkiesbaar gesteld voor een tweede termijn. Vanuit de pensioengerechtigden is verder geen kandidatuur ontvangen. Hierdoor is hij automatisch herkozen.

De leden van het verantwoordingsorgaan worden benoemd/gekozen door hun achterban (werkgevers, werknemers en pensioengerechtigden) voor een periode van 3 jaar waarna ze aftreden, maar direct herkiesbaar/benoembaar zijn. De maximale zittingsduur bedraagt 12 jaar.

Het verantwoordingsorgaan is bevoegd jaarlijks een algemeen oordeel te geven over:

- Het handelen van het bestuur in algemene zin;
- Het door het bestuur uitgevoerde beleid in het afgelopen kalenderjaar;
- Beleidskeuzes die op de toekomst betrekking hebben; en
- De naleving van de principes Pension Fund Governance door het bestuur.

Daarnaast heeft het verantwoordingsorgaan het recht het bestuur, gevraagd of uit eigen beweging, advies uit te brengen over:

- Het vaststellen en wijzigen van de vergoedingsregeling voor bestuursleden;
- Het wijzigen van het beleid ten aanzien van het verantwoordingsorgaan;
- De vorm, inrichting en samenstelling van het interne toezicht;
- Het vaststellen en wijzigen van een interne klachten- en geschillenprocedure; en
- Het vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid.

Zie paragraaf 9, Rapportage over Pension Fund Governance, voor nadere toelichting.

VISITATIECOMMISSIE

Het intern toezicht heeft eind 2012 plaatsgevonden middels een visitatie door een externe visitatiecommissie.

Zie paragraaf 9 en 10, inzake de Rapportage over Pension Fund Governance en de samenvatting van de visitatiecommissie.

PENSIOENBUREAU

Het dagelijkse beheer van het pensioenfonds is opgedragen aan het pensioenbureau welke als volgt is samengesteld:

Naam	Functie
R.H. Pennings RA	Manager Pensioenfonds (functie) en Directeur Pensioenfonds als opgedragen rol vanuit het bestuur.
L.P.A. van Dorp	Controller Pensioenfonds
Drs. A.C. Samseij	Manager Deelnemeradministratie Pensioenfonds
E.P.M. Koeckhoven BA (Hons) CFA	Investment Manager Pensioenfonds
A. Westerhof MBA	Manager Operations Pensioenfonds en Risk Manager als opgedragen rol vanuit het bestuur

De werkzaamheden van het pensioenbureau betreffen onder andere vermogensbeheer, pensioen- en deelnemersadministratie, bestuursondersteuning en financiële administratie. De taken zijn vastgelegd in de uitbestedingovereenkomst tussen het pensioenfonds en British American Tobacco Nederland B.V., de entiteit waar bovengenoemde personen in dienst zijn.

KLACHTEN- EN GESCHILLENCOMMISSIE

Indien een klacht of een geschil ontstaat tussen het pensioenfonds en een belanghebbende bij het pensioenfonds, kan de belanghebbende zich wenden tot de klachten- en geschillencommissie van het pensioenfonds. Deze commissie zal haar oordeel over de klacht of het geschil uitbrengen, waarna het bestuur het oordeel van de klachten- en geschillencommissie zal toetsen en al dan niet zal bekrachtigen. Deze procedure, evenals de taken en verantwoordelijkheden staan beschreven in het 'Reglement klachten en geschillen Stichting Pensioenfonds British American Tobacco'. De klachten- en geschillencommissie heeft in 2012 bestaan uit de volgende leden:

Naam	Functie
Prof. Dr. E. Lutjens	Voorzitter
Drs. M.W. Lohman AAG	Commissielid
Mr. M.J.M. Ligtenberg CPL	Commissielid

UITVOERINGSKOSTEN

De Pensioenfederatie heeft eind 2011 de Aanbevelingen uitvoeringskosten gepresenteerd, waarin de pensioenfondsen opgeroepen worden om de kosten van het pensioenbeheer, vermogensbeheer en transactiekosten te publiceren.

De aanbevelingen luiden als volgt:

- Rapporteer de kosten van pensioenbeheer in euro per deelnemer.
- Rapporteer de kosten van het vermogensbeheer in % van het gemiddeld belegd vermogen.
- Rapporteer separaat (eventueel geschatte) transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen.

Het fonds deelt de mening van de Pensioenfederatie en wenst volledige transparantie te realiseren ten aanzien van deze kosten. Dit gaat dus verder dan alleen de direct in de jaarrekening te verantwoorden kosten. Met onderstaand overzicht geeft het fonds gevolg aan de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

KOSTENOVERZICHT

Pensioenbeheer	2012
Kosten in euro per deelnemer (actieve deelnemers en pensioengerechtigden)	508
Kosten in euro per deelnemer (actieve deelnemers, slapers en pensioengerechtigden)	220
Vermogensbeheer	
Kosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,37%
Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,20%

Kosten van het pensioenbeheer bestaan uit de kosten van uitbesteding, bestuurskosten en de kosten van toezicht. De totale kosten bedragen EUR 0,6 mln.. De kosten per deelnemer worden berekend conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie waarbij het aantal deelnemers gedefinieerd is als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee. Het bestuur acht het van belang om ook de kosten per deelnemer op basis van alle deelnemers weer te geven. Deze kosten zijn daarom ook in bovenstaande tabel opgenomen.

Kosten van het vermogensbeheer kunnen in twee categorieën worden onderscheiden. De eerste categorie betreft de kosten zoals die aan het pensioenfonds in rekening zijn gebracht. Daaronder vallen de beheervergoeding van sommige vermogensbeheerders, de kosten van de custodian en de advieskosten beleggingen. Dit betreft een bedrag van EUR 1,1 mln.. De tweede categorie betreft kosten die rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht. Deze kosten worden ook weergegeven onder de kosten van de vermogensbeheerder en zijn geschat op EUR 0,7 mln. De directe beleggingsopbrengsten zijn opgehoogd met hetzelfde bedrag om tot hetzelfde resultaat te komen. De totale kosten vermogensbeheer komen daarmee uit op circa EUR 1,8 mln.

BELEGGINGSADVIESCOMMISSIE

De taak van de commissie is het gevraagd en ongevraagd adviseren van het bestuur en de directie ter zake van vermogensbeheer en beleggingsbeleid, daaronder begrepen strategische en tactische beleggingsvraagstukken alsmede beleidsadvisering met betrekking tot de optimale samenstelling van de beleggingsportefeuille. Beleidsadvisering over juridische en actuariële beleidsvraagstukken maakt expliciet geen deel uit van de activiteiten van de commissie. De Beleggingsadviescommissie is als volgt samengesteld:

Naam	Functie	Termijn tot
Drs. J.R. Schepen	Voorzitter	1 september 2015
Prof. Dr. R.A.H. van der Meer	Commissielid	27 maart 2015
Drs. R.E. van Wakeren RBA	Commissielid	18 april 2014
Drs. M.H. Koenen	Toehoorder bestuur (geen stemrecht)	n.v.t.
Drs. R.J. Sommeling	Toehoorder bestuur (geen stemrecht)	n.v.t.

De leden van de commissie worden benoemd voor een periode van 3 jaar en zijn na afloop van deze periode opnieuw benoembaar. Gedurende de zittingsperiode kunnen de leden van de commissie, bij een met redenen omkleed bestuursbesluit, van hun functie worden ontheven. De eindleeftijd is 70 jaar. Er zal een schema van aftreden worden samengesteld. Begin 2012 is besloten de termijnen van de heren J.R. Schepen en R.A.H. van der Meer met drie jaar te verlengen.

Tot de taken die in ieder geval tot het terrein van de commissie behoren, worden gerekend:

- Het adviseren over de invulling en uitvoering van het strategisch- en tactisch beleggingsbeleid en de implicaties daarvan ten aanzien van verwacht risico, rendement en kosten;
- Het adviseren over het beleid met betrekking tot de optimale samenstelling van de beleggingsportefeuille en de implicaties daarvan ten aanzien van verwacht risico, rendement en kosten;
- Het adviseren over de inhoud van, relevante passages uit, de actuariële en bedrijfstechnische nota en het beleggingsstatuut van het fonds;
- Het adviseren met betrekking tot de periodiek door het fonds te verrichten Asset Liability Management studie en de continuïteitsanalyse, vooral daar waar het gaat om gehanteerde vooronderstellingen en methodiek;
- Het adviseren over vorm en inhoud van door het fonds gehanteerde en ontwikkelde rendements- en risicorapportages met betrekking tot individuele mandaten, beleggingscategorieën en de beleggingsportefeuille als geheel;
- Het adviseren over te sluiten overeenkomsten met derde partijen die betrokken zijn bij de uitvoering en uitbesteding van beleggings- en vermogensbeheer activiteiten van het fonds; en
- Het adviseren over beleidsstandpunten die de toezichthouders, de DNB en de AFM, innemen en die van invloed zijn op de uitvoering door het fonds.

JURIDISCH ACTUARIËLE ADVIESCOMMISSIE

De taak van de commissie is het gevraagd en ongevraagd adviseren van het bestuur en de directie ter zake van juridische en actuariële aangelegenheden, daaronder begrepen juridische en actuariële beleidsvraagstukken alsmede het in behandeling nemen van klachten en geschillen en het adviseren van het bestuur dienaangaande. Beleidsadvisering over beleggingsbeleid en vermogensbeheer maakt expliciet geen deel uit van de activiteiten van de commissie. De Juridisch en Actuariële Adviescommissie had in 2012 de volgende samenstelling:

Naam	Functie	Termijn tot
Prof. Dr. E. Lutjens	Voorzitter	25 juni 2014
Drs M.W. Lohman AAG	Commissielid	25 juni 2014
Mr. M.J.M. Ligtenberg CPL	Commissielid	5 juni 2015
N.S. Voortman	Toehoorder bestuur (geen stemrecht)	n.v.t.

De leden van de commissie worden benoemd voor een periode van 3 jaar en zijn na afloop van deze periode opnieuw benoembaar. Gedurende de zittingsperiode kunnen de leden van de commissie, bij een met redenen omkleed bestuursbesluit, van hun functie worden ontheven. De eindleeftijd is 70 jaar. Er zal een schema van aftreden worden samengesteld. Begin 2012 is besloten de termijn van de heer M.J.M. Ligtenberg met drie jaar te verlengen.

Tot de taken die in ieder geval tot het terrein van de commissie behoren, worden gerekend:

- Het adviseren over de inhoud van het pensioenreglement en met name over de juridische en actuariële gevolgen van voorgestelde wijzigingen in het pensioenreglement;
- Het adviseren over de maatregelen die het bestuur wenst te nemen in het kader van de voorschriften voor goed pensioenfondsbestuur en de uitvoering daarvan;
- Het adviseren over de inhoud van, relevante passages uit, de actuariële en bedrijfstechnische nota en de statuten van het fonds;
- Het adviseren over vorm en inhoud van het door het fonds ontwikkelde communicatiebeleid ten aanzien van de deelnemers en overige belanghebbenden;
- Het adviseren over te sluiten uitvoeringsovereenkomst(en) met de werkgever(s) en over de overeenkomsten met derde partijen die betrokken zijn bij de uitvoering en uitbesteding van de deelnemers- en rechtenadministratie van het fonds;
- Het adviseren over beleidsstandpunten die de toezichthouders en de belastingdienst innemen en die van invloed zijn op de uitvoering door het fonds; en
- Het in behandeling nemen van klachten en geschillen van (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en andere belanghebbenden en het voorbereiden van bestuursbesluiten terzake. De taken en verantwoordelijkheden die samenhangen met de behandeling van klachten en geschillen door de commissie, zijn nader geregeld in het 'Reglement Klachten en Geschillen Stichting Pensioenfonds British American Tobacco'.

ADVISEURS

Het pensioenfonds wordt op actuariële gebied ondersteund door Mercer, daarnaast voert Mercer namens het pensioenfonds de rechtenadministratie van de deelnemers.

De certificerende actuaire is Mercer (Nederland) BV. Het pensioenfonds is in het bezit van een kopie van de onafhankelijkheidsverklaring die de toezichthouder (DNB) heeft verleend. De onafhankelijke accountant is PricewaterhouseCoopers Accountants N.V..

Voor het risicobeheer op korte- en lange termijn, waaronder de continuïteitsanalyse, maakt het pensioenfonds gebruik van Ortec, een externe gespecialiseerde partij op het gebied van Asset Liability Management (ALM). Wat betreft de toepassing en naleving van de gedragscode van het pensioenfonds is het Nederlands Compliance Instituut (NCI) aangesteld als adviseur en compliance officer.

VERMOGENSBEHEERDERS EN CUSTODIAN

Gedurende 2012 is het vermogensbeheer uitbesteed aan State Street Global Advisors, Altera Vastgoed N.V. en First Liability Matching N.V.. De vermogensbeheerders zijn verantwoordelijk voor de selectie en timing van de transacties in de door hen beheerde portefeuilles binnen de geldende beleggingsrestricties.

The Northern Trust Company voert als custodian de beleggingsadministratie en de onafhankelijke performancemeting uit voor het pensioenfonds.

Door Stichting Pensioenfonds British American Tobacco zijn de rapportages ontvangen van;

- First Investments (Beheerder van First Liability Matching) (ISAE 3402);
- Northern Trust (SSAE 16 / SOC 1 BL);
- State Street Global Advisors (SSAE 16 / SOC 1 BL/ ISAE 3402).
- Altera Vastgoed (ISAE 3400)

Statutaire doelstellingen

De rechten en plichten van de bij het pensioenfonds aangesloten werkgevers zijn vastgelegd in de statuten, de pensioenreglementen (hierna 'reglementen') en de uitvoeringsovereenkomst van het pensioenfonds.

Het pensioenfonds heeft ten doel het verlenen van pensioenaanspraken en het doen van pensioenuitkeringen aan aspirant-deelnemers, deelnemers en gewezen deelnemers en gepensioneerden, alsmede aan hun nabestaanden, een en ander overeenkomstig het pensioenreglement. Deze doelstelling vormt tevens de belangrijkste kernactiviteit van het pensioenfonds. Naast deze kernactiviteit voert het pensioenfonds geen nevenactiviteiten uit zoals het aanbieden van een levensloopregeling, vrijwillige verzekeringen, vrijwillige pensioenopbouw door derden of andere producten en diensten waaronder beleidsondersteuning en vermogensbeheer voor derden.

In de statutaire doelstellingen is geen verandering opgetreden. De pensioenovereenkomst is in 2012 niet gewijzigd voor de medewerkers welke vóór 1 januari 2010 reeds een dienstbetrekking hadden. Medewerkers welke in dienst zijn getreden op of na 1 januari 2010, hebben een pensioenovereenkomst afgesloten welke niet door het pensioenfonds wordt uitgevoerd.

Zie paragraaf 2, Financiële informatie; Pensioenen en paragraaf 6; Pensioenparagraaf, voor een nadere toelichting op de ontwikkelingen en kenmerken met betrekking tot pensioenen en de pensioenregeling. Zie paragraaf 2, Financiële informatie; Informatie over de tussen het pensioenfonds en de aangesloten werkgever(s) getroffen overeenkomst betreffende uitvoering en financiering, voor een nadere toelichting op de ontwikkelingen en kenmerken met betrekking tot de uitvoeringsovereenkomst.

2. Financiële informatie

Beleggingen

Het pensioenfonds voert een beleggingsbeleid waarbij risico's worden onderkend, geanalyseerd en waar wenselijk en mogelijk, worden afgedekt. De beleggingsportefeuille is opgesplitst in een 'matching' en een 'return' portefeuille. Doel van de 'matching' portefeuille is de waardeontwikkeling van 'de in beheer gegeven kasstromen opgehoogd met een percentage waardevastheid', zo nauwkeurig mogelijk te repliceren.

Het beheer van deze 'matching' portefeuille is opgedragen aan First Liability Matching N.V.. Deze 'matching' portefeuille kan obligaties, index linked obligaties, liquiditeiten, renteswaps en inflatie swaps bevatten. Over de netto exposure van de renteswaps is de korte rente (6 maands Euribor) verschuldigd. Per ultimo 2012 bedroeg het 'funding level' van de matchingportefeuille 100% (2011: 98%). Per ultimo 2012 bedraagt de rentehedge 50% op basis van money duration (marktwaarde).

De overige beleggingen zijn ondergebracht in de 'return' portefeuille. Het doel van deze portefeuille is het behalen van een doelrendement om:

- De korte rente op de netto exposure van de rente swaps in de 'matching' portefeuille te kunnen financieren;
- Actuariële- en bestandsrisico's te kunnen opvangen; en
- Groei in dekkingsgraad te bewerkstelligen.

Het strategische beleggingsbeleid is gestart met een 'matching' portefeuille welke de rente- en inflatierisico's ten opzichte van de in beheer gegeven kasstromen minimaliseert. Door het verlagen van de afdekking van het renterisico zijn de risico's ten aanzien van rente vergeleken met ultimo 2011 toegenomen.

Over 2012 is het belegde vermogen gestegen van € 460 mln. naar € 542mln. (inclusief liquide middelen). Daarbij is een rendement behaald van 17,6 % (na kosten). Zie paragraaf 7 voor meer informatie.

De benchmark voor de 'matching' portefeuille is gedefinieerd als de waardeontwikkeling van de in beheer gegeven kasstromen opgehoogd met een percentage waardevastheid.

Pensioenen

De voorziening pensioenverplichtingen is in 2012 met € 26,6 mln. gestegen. De belangrijkste oorzaken van deze stijging zijn: wijziging in marktrente (€ 28,4 mln.), oprenting van de verplichtingen (€ 6,4 mln.); AG Prognosetafel 2012-2062 (€ 3,5 mln.), toeslagverlening (€ 3,4 mln.) en nieuwe opbouw (€ 1,9 mln.). Verhogende factoren zijn deels gecompenseerd door de betaalde uitkeringen (€ 15,1 mln.), die de voorziening pensioenverplichtingen doen verlagen.

Per 1 januari 2013 heeft het bestuur besloten om over de ingegane pensioenen, de pensioengrondslag van arbeidsongeschikten - voor zover het arbeidsongeschikte gedeelte betreft - en premievrije rechten gedeeltelijke toeslag toe te kennen conform de geldende maatstaf, te weten; reeks CPI Alle Huishoudens (afgeleid) over de voorafgaande periode van oktober tot en met oktober. Volgens het toeslagenbeleid en de grondslagen van het pensioenfonds geeft de financiële positie per 30 november 2012 op basis van een 70% toeslagenambitie een toeslag van 0,64%. Het bestuur heeft hierbij de belangen van de verschillende belanghebbenden in overweging genomen.

Als er in dit jaarverslag gesproken wordt over toeslagverlening dient dit gelezen te worden in samenhang met appendix B welke de wettelijk verplichte tekst inzake toeslagen bevat.

Ontwikkelingen in het aantal deelnemers

Het aantal actieve deelnemers (inclusief arbeidsongeschikten) is door de sluiting van de pensioenregeling voor nieuwe toetreders verder afgenomen (van 213 tot 190). Het aantal gewezen deelnemers is afgenomen met 30 en het aantal pensioengerechtigden is met 10 toegenomen. Het totale deelnemersbestand is met 43 afgenomen naar 2.558 deelnemers. In paragraaf 6 van het bestuursverslag is een tabel opgenomen met een uitsplitsing van het verloop van de deelnemers.

Samenvatting van het actuariële rapport

Op basis van de nominale verplichtingen bedraagt de nominale dekkingsgraad per 31 december 2012 121,5%. De reële dekkingsgraad per 31 december 2012 (op basis van de reële verplichtingen) bedraagt 79,6%. Voor de beoordeling van de financiële positie op basis van het FTK is de nominale dekkingsgraad van toepassing. Onder het FTK zijn twee toetsingsgrenzen gedefinieerd, het Minimaal Vereist Vermogen (MVV) en het Vereist Vermogen (VV). De nominale dekkingsgraad ad 121,5% is hoger dan zowel het MVV ad 104,2% als het VV ad 113,2%. Onder de FTK-normen is derhalve geen sprake van een dekkingstekort of een reservetekort.

Overeenkomsten tussen pensioenfondsen en aangesloten werkgevers betreffende uitvoering en financiering

Volgens de uitvoeringsovereenkomst is de pensioenpremie met betrekking tot 2012 voor alle aangesloten entiteiten als volgt berekend:

- Werkelijke kosten één jaar pensioenopbouw (coming service);
- Werkelijke verhoging actieven per 1-1-2012 boven CPI Alle huishoudens afgeleid referentieperiode oktober tot en met oktober;
- Solvabiliteitsopslag van 11,3%;
- Proportionele verrekening administratie- en uitvoeringskosten met de excassovrijval;
- Discontering tegen 4,1% (10-jaars voortschrijdend gemiddelde van de 15-jaars rentevoet);
- AG Prognosetafel 2010-2060, startjaar 2012, met voor mannen geen correctie ten opzichte van de Nederlandse bevolking en met correctietabel op basis van inkomensklasse "Hoog" voor vrouwen.

Voor de voorwaardelijke toeslagverlening van pensioenen en premievrije rechten wordt uitdrukkelijk geen premiecomponent in rekening gebracht bij de aangesloten werkgevers. De financiering van de totale kosten betreffende de voorwaardelijke verhoging van de actieven is gesplitst in twee componenten. De eerste is een verhoging ter grootte van de CPI Alle huishoudens afgeleid (referentieperiode oktober tot en met oktober); de maatstaf. Voor zover de werkelijke verhoging van een aangesloten werkgever deze maatstaf in absolute termen niet overschrijdt wordt bij deze aangesloten werkgever geen extra premie ter financiering van deze verhoging actieven in rekening gebracht. Voor zover de werkelijke verhoging van de actieven van een aangesloten werkgever deze maatstaf in absolute termen overschrijdt (tweede component) wordt het meerdere integraal doorberekend in de af te dragen pensioenpremie van de betreffende entiteit.

Bovenstaande methodiek betreft een financieringsafpraak tussen pensioenfondsen en aangesloten werkgevers en is derhalve niet van toepassing op de voorwaardelijke verhoging van individuele deelnemers. Voor de vaststelling daarvan is het geldende pensioenreglement van toepassing. Toekenning van de verhoging actieven is voorwaardelijk zoals opgenomen in de bepalingen van het pensioenreglement.

Vanwege de toegepaste methodiek waarbij gebruik wordt gemaakt van discontering van de pensioenpremie tegen het 10-jaars voortschrijdend gemiddelde van de 15-jaars rentevoet, is feitelijk sprake van het heffen van een gedempte kostendekkende premie volgens artikel 128, lid 2 van de Pensioenwet.

(Vereiste) dekkingsgraden van het pensioenfonds

Het FTK stelt eisen aan de minimale solvabiliteit van pensioenfondsen in termen van de nominale dekkingsgraad. Deze bestaan uit het Minimaal Vereist Eigen Vermogen en het Vereiste Eigen Vermogen welke laatste afhankelijk is van de samenstelling van de beleggingsportefeuille in combinatie met de omvang van de nominale pensioenverplichtingen. Het Minimaal Vereist Eigen Vermogen verlangt een nominale dekkingsgraad van ten minste 104,2% van de nominale pensioenverplichtingen van het fonds. Het Vereist Eigen Vermogen verlangt, per ultimo 2012, een nominale dekkingsgraad van 113,2%.

	2012	2011
	%	%
Nominale dekkingsgraad ultimo	122	113
Reële dekkingsgraad 100% ambitie; ultimo	80	71
Reële dekkingsgraad 70% ambitie; ultimo	89	n.v.t.

De nominale verplichtingen worden bepaald door de toekomstige geprojecteerde pensioenuitkeringen te waarderen tegen de DNB rentecurve. De reële verplichtingen worden bepaald door de toekomstige geprojecteerde pensioenuitkeringen te waarderen tegen de DNB rentecurve inclusief alle verwachte toekomstige inflatiecorrecties.

Het verschil tussen de nominale en reële dekkingsgraad betreft de huidige waarde van de verwachte toekomstige inflatiecorrecties. Door het verlagen van de toeslagenambitie naar 70% van de toekomstige verwachte inflatie (van 100%) is de reële dekkingsgraad (70% ambitie) hoger.

Dekkingstekort en reservetekort

Per 31 december 2012 bevond het pensioenfonds zich niet in een situatie van reserve- of dekkingstekort.

Toeslagverlening

De toeslagverlening binnen het pensioenfonds is afhankelijk van de financiële situatie van het pensioenfonds. De toeslagverlening is voorwaardelijk en het besluit tot toeslagverlening wordt jaarlijks door het bestuur genomen. Het toeslagbeleid van het pensioenfonds staat volledige toeslagverlening toe indien de reële dekkingsgraad (rekening houdend met 70% van de Break Even Inflatie bij de waardering van pensioenverplichtingen) 100% of meer bedraagt. De reële dekkingsgraad op basis van de toeslagenambitie van 70% bedroeg 89% per ultimo november 2012. De maatstaf CPI Alle Huishoudens afgeleid (referentieperiode oktober 2011 tot en met oktober 2012) bedroeg 2,03%. Het bestuur heeft de belangen van de verschillende belanghebbenden in overweging genomen en heeft besloten, om op basis van de toeslagenstaffel een toeslag toe te kennen van 0,64% per 1 januari 2013. De toeslagenstaffel geeft aan dat er tussen een reële dekkingsgraad van 80% en 100% lineaire toeslag kan worden verleend. Bij een reële dekkingsgraad van 100% kan volledige toeslag en eventueel een inhaaltoeslag worden verleend, mits de reële dekkingsgraad boven de 100% blijft (op basis van een toeslagenambitie van 70%).

3. Risicoparagraaf ten aanzien van doelstellingen, beleid en het gebruik van financiële instrumenten

Risico- en beheersingsbeleid

Het bestuur heeft het beleid ten aanzien van risico's en de beheersing daarvan in hoofdlijnen in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) verwoord. Voor het identificeren, analyseren en monitoren van risico's heeft het bestuur binnen het pensioenbureau een Risk Manager benoemd. 'Risicobeheersing' blijft uitdrukkelijk onder de verantwoordelijkheid van het bestuur, daar het bestuur in beginsel de uitsluitende bevoegdheid heeft tot het inzetten van beleidsmatige beheersmaatregelen en/of het definiëren of aanpassen van de acceptatiegrenzen.

De Risk Manager rapporteert twee maal per jaar aan het bestuur, halverwege het jaar en aan het einde van het jaar, of zoveel vaker als de ontwikkelingen in de classificatie van de risico's daar aanleiding toe geven.

Binnen het risicomanagement onderscheidt het pensioenfonds de volgende risicocategorieën:

- Matching-/renterisico's;
- Marktrisico's;
- Kredietrisico's;
- Verzekeringstechnische risico's;
- Omgevingsrisico's;
- Operationele risico's;
- Uitbestedingsrisico's;
- IT-risico's;
- Juridische risico's;
- Bestandsrisico's.

De hierboven vermelde risicocategorieën zijn opgesplitst en nader uitgewerkt in risico-items. Per risico-item is het inherent (bruto) risico vastgesteld. Dit is dus het ongeschoonde risico, waarbij nog geen rekening is gehouden met eventuele beheersmaatregelen. Vanuit het inherente risico wordt het netto risico bepaald door de effectiviteit van eventuele beheersmaatregelen te waarderen. Het netto risico resulteert in een status van alertheid, waarbij het bestuur afhankelijk van de status van alertheid gevraagd wordt om nadere besluitvorming. Deze besluitvorming kan leiden tot:

- inzet van (extra/alternatieve) interne beheersmaatregelen;
- het instellen dan wel bijstellen van een acceptatiegrens;
- het geheel of gedeeltelijk overdragen van het risico aan een externe partij.

De onderstaande risico-items zijn niet uitputtend weergegeven. Het betreffen met name de financieel gerelateerde risico-items. Ter indicatie van de praktische uitvoering van het beleid ten aanzien van beheersmaatregelen is, voor zover van toepassing, ook een beschrijving van de ingezette beheersmaatregelen per risico-item opgenomen. Een en ander geeft geen directe informatie over de waakzaamheid die de Risk Manager en/of het bestuur aan de risico-items toekent. De risico-items worden niet in onderlinge samenhang beschreven. Het bestuur bekijkt en beoordeelt de risico's wel in onderlinge samenhang en daardoor op integraal niveau.

1. Matching-/renterisico's

1.A. RENTERISICO

Risicobeschrijving

Het risico dat de contante waarde van de (reële) verplichtingen door een dalende nominale rente onevenredig toenemen ten opzichte van de beleggingen.

Beheersmaatregelen

De rentekarakteristieken van de verplichtingen in de matchingportefeuille worden gerepliceerd door gebruikmaking van obligaties en renteswaps. Het doel van de matchingportefeuille is om de (niet verdisconteerde) verplichtingen voor een bij bestuursbesluit bepaalde gedeelte van de (reële) verplichtingen af te dekken voor het renterisico. Per september 2011 is de renteafdekking gebaseerd op de nominale verplichtingen. Vanaf juli 2012 is de afdekking terug gebracht naar een renteafdekking over de looptijden tot en met 20-jaar en een over-hedge op 19 jaar, waardoor een money duration wordt bewerkstelligd van 50% (per ultimo 2012) van de nominale kasstromen. Hierbij wordt uitgegaan van een parallelle verschuiving van de rentecurve. Niet parallelle verschuivingen worden ondervangen door het rente-curve-risico.

Een renteafdekking op basis van 50% money duration reflecteert een 100% renteafdekking over de eerste 20 jaar, een over-hedge op de 19-jaars looptijd en een under-hedge vanaf 20 jaar.

1.B. RENTE-CURVE-RISICO

Risicobeschrijving

Het risico dat door rentebewegingen de matchingportefeuille onevenredige ontwikkeling laat zien ten opzichte van de veronderstelde afdekking van de verplichtingen als gevolg van het niet afdekken van de kasstromen over de hele curve en/of als gevolg van een hogere afdekking op één specifieke looptijd op de curve (medio 2012 de 19-jaars looptijd) of een lagere afdekking (looptijden vanaf 20 jaar).

Beheersmaatregelen

Onder normale omstandigheden volgt een renteafdekking de volledige curve (alle looptijden). De verplichtingen worden namelijk door diezelfde curve verdisconteerd om de financiële gezondheid van het pensioenfonds te kunnen bepalen. Vanuit tactical asset allocation kan echter worden gekozen om de renteafdekking op een andere wijze in te vullen. Hierbij zullen de kansen met een positief financieel resultaat bepalend zijn.

De rentes waarmee de verplichtingen worden verdisconteerd hebben voor de lange looptijden (deels) een andere grondslag (UFR). Pensioenfondsen reageren hierop door de afdekking met lange looptijden te mijden en af te bouwen. Mede hierdoor en ook door de afbouw op de lange looptijden door verzekeraars is een stijging van de (lange) rentes gaande en is een verdere stijging niet uitgesloten. Het bestuur heeft op basis van deze ontwikkeling en de visie dat de rente op lange termijn zal stijgen besloten om de renteafdekking op een andere wijze in te vullen. De afdekking loopt tot de 20-jaars rente periode. Per december 2012 zijn de kasstromen tot de 20 jaar voor 100% afgedekt, waarbij op de 19-jaars rente een over-hedge is bewerkstelligd om een kunstmatige overall afdekking van 50% te realiseren, met dien verstande dat het om een money duration gaat.

Ten aanzien van de lange looptijden heeft het pensioenfonds geen maatregelen genomen om het curve risico te beperken. Voor de over-hedge op de 19-jaars periode geldt dat het curve risico wordt beperkt door een verlaging van de afdekking op basis van money duration naar 50%. Deze verlaging van renteafdekking leidt overigens wel tot een verhoging van de rentegevoeligheid op totaal niveau.

1.C. RENTE OVER-HEDGE – VANUIT NOMINAAL PERSPECTIEF -**Risicobeschrijving**

Het risico vanuit nominaal perspectief dat de rente voor meer dan 100% is afgedekt en daarmee een negatief resultaat op de nominale dekkingsgraad kan bewerkstelligen bij een parallelle verschuiving van de hele rentecurve.

Een niet parallelle verschuiving van de rentecurve wordt reeds door het rente-curve-risico ondervangen.

Beheersmaatregelen

De afdekking van het renterisico van 50% (nominaal) op basis van money duration wordt bewerkstelligd door een 100% afdekking van de nominale kasstromen tot en met de 20-jaars rente periode en een over-hedge op de 19-jaars rente periode. Over het totaal bezien is er dus geen sprake van een situatie van over-hedge. Op de 19-jaars rente periode is echter wel sprake van een over-hedge situatie, waardoor het fonds op dit punt van de rente curve een verhoogd risico loopt. Omdat deze over-hedge juist tot doel heeft om een bepaalde afdekking op basis van money duration te bewerkstelligen zijn geen beheersmaatregelen ingesteld.

1.D FINANCIERINGSRISICO**Risicobeschrijving**

Het risico dat de rente die over de swaps betaald wordt stijgt (6-maands Euribor).

Beheersmaatregelen

De returnportefeuille heeft onder andere tot doel de korte rente van de swaps te financieren. Of en in hoeverre dat wordt bewerkstelligd hangt af van het rendement op de returnportefeuille en de verhouding tussen de netto rente swappositie en returnportefeuille. Afhankelijk van het funding level, is er wel of geen mogelijkheid om ten gunste van de return portefeuille geld uit de matchingportefeuille te onttrekken zonder daarvoor extra vreemd vermogen aan te trekken (leverage) of de mate van hedging te verlagen.

Per december 2012 heeft het bestuur besloten om het renterisico op basis van money duration voor 50% van de nominale kasstromen af te dekken. Dit is als volgt ingericht: afdekking tot looptijd 20 jaar, waarbij een over-hedge wordt gehanteerd op 19-jaars looptijd om op 50% money duration afdekking te komen. Het renterisico op de kasstromen wordt dus niet over de hele curve afgedekt, maar tot een bepaalde looptijd. Voor zover nodig wordt een over-hedge op de 19-jaars rente periode gecreëerd om tot de gewenste afdekking money duration te komen.

Het besluit per december 2012 om de afdekking te verminderen heeft tot gevolg dat de funding stijgt naar 100%. Hierdoor is het financieringsrisico gedaald.

1.E INFLATIERISICO**Risicobeschrijving**

Het risico dat het totaal van de reële verplichtingen stijgt als gevolg van een stijging in inflatieverwachtingen, zonder dat de waarde van de beleggingen stijgt. Dit met het gevolg dat het pensioenfonds nu en in de toekomst niet kan voldoen aan de ambitie om de pensioenverplichtingen voor aangewezen groepen geheel of gedeeltelijk te verhogen met een toeslag.

Beheersmaatregelen

De inflatiekarakteristieken van de verplichtingen worden gerepliceerd door gebruikmaking van index linked bonds en/of inflatieswaps. Het doel van de matchingsportefeuille is onder andere om de reële verplichtingen voor een bij bestuursbesluit vastgesteld percentage af te dekken ten aanzien van het inflatierisico. Per 16 september 2011 heeft het bestuur besloten om de afdekking van de inflatie af te bouwen naar 0%. Het inflatierisico is hierdoor hoog.

Het bestuur accepteert het risico voor zover en zolang de economische ontwikkelingen en de financiële positie van het fonds vanuit nominaal perspectief aanleiding geven om prudent om te gaan met risico's die niet binnen een nominaal beleidskader gangbaar zijn.

1.F INFLATIEHEDGE – VANUIT NOMINAAL PERSPECTIEF -

Risicobeschrijving

Het risico dat de inflatieverwachtingen dalen, waardoor de inflatie hedge in nominale termen in waarde verliest.

Beheersmaatregelen

Op 16 september 2011 heeft het bestuur besloten om de inflatiehedge naar 0% af te bouwen. Hierdoor kan de hedge in nominale termen geen verlies meer opleveren en is er geen sprake meer van een inflatiehedge risico.

1.G NOMINALE RENTE UNDER-HEDGE

Risicobeschrijving

Het risico dat het renterisico voor minder dan 100% van de nominaal kasstromen is afgedekt, waardoor een rente daling invloed heeft op de nominale dekkingsgraad.

Beheersmaatregelen

Indien de afdekking van het renterisico is uitgedrukt in een percentage van de reële verplichtingen, dan bestaat het risico dat het renterisico vanuit nominaal perspectief onder 100% is afgedekt. Tot 16 september 2011 was de afdekking uitgedrukt als een percentage van de reële verplichtingen. Vanaf 16 september 2011 baseert het fonds de afdekking van de rente op basis van de nominale verplichtingen. Per december 2012 heeft het bestuur besloten om de afdekking van het renterisico te baseren op 50% (nominaal) money duration en is er per definitie sprake van een nominale rente under-hedge. Rekening houdend met het neerwaarts risico bij een nog verder dalende nominale rente, de financiële positie van het pensioenfonds en de samenhang met andere financieel gerelateerde risico's, accepteert het bestuur het risico van de nominale rente under-hedge en behoudt het pensioenfonds een opwaarts potentieel bij een stijgende nominale rente.

2. Marktrisico's

2.A. PRIJSVOLATILITEIT

Risicobeschrijving

De prijsvolatiliteit van beleggingen (aandelen, obligaties, onroerend goed, maar ook swaps etc.) reflecteert de bewegelijkheid van de waarde van de beleggingen als gevolg van wijzigingen in marktprijzen, zowel omhoog als omlaag. In het kader van risicomanagement bij Stichting Pensioenfonds British American Tobacco worden waardeinstijgingen echter buiten beschouwing gelaten, omdat een waardeinstijging juist het doel c.q. gewenste effect is van de beleggingen.

Beheersmaatregelen

Afgezien van het eventueel afdekken van het valutarisico zijn er geen maatregelen genomen om de prijsvolatiliteit dan wel de kans op prijsdaling in een enkele belegging te verlagen.

Om de gevolgen c.q. de impact van een mogelijke prijsdaling te kunnen beteugelen kunnen derivaten (bijvoorbeeld put opties) worden aangekocht. Onder het risico-item 'Concentratie en correlatie' worden andere maatregelen (bandbreedtes en spreiding) beschreven die de impact kunnen beïnvloeden, maar die geen directe relatie hebben met de prijsvolatiliteit van een belegging en daarom niet onder dit risico-item worden beschreven.

Het bestuur ziet geen aanleiding om te reageren op korte termijn prijsvolatiliteit en accepteert het risico van prijsvolatiliteit. Het bestuur voorziet dat de beleggingen op langere termijn waarde toevoegen.

2.B. MARKTLIQUIDITEIT

Risicobeschrijving

Het risico dat de beleggingen in financiële instrumenten niet tijdig en/of tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor op korte termijn niet aan de verplichtingen (o.a. de op dat moment uit te betalen uitkeringen) kan worden voldaan.

Beheersmaatregelen

Marktliquiditeit per belegging is niet door het pensioenfonds beïnvloedbaar. Het pensioenfonds kan wel inschatten (monitoren) of en in hoeverre de kans op marktliquiditeit aanwezig is dan wel zich kan voordoen. Tevens heeft het pensioenfonds een spreiding in de beleggingen, waardoor het in slechte scenario's toch in staat blijft om beleggingen om te zetten in liquide middelen. Door actief te monitoren en tijdig te anticiperen kan het pensioenfonds mogelijk voorkomen dat beleggingen niet of niet tegen een aanvaardbare prijs in liquide middelen kunnen worden omgezet. De impact voor het pensioenfonds is van dien aard dat het pensioenfonds voor een relatief klein bedrag (maandelijkse uitkeringen) kan worden gedwongen om tegen een laag bedrag beleggingen te verkopen. Onaanvaardbare verkoop van beleggingen in de returnportefeuille kan zich voltrekken als deze beleggingen de vastgestelde bandbreedtes overschrijden, met dien verstande dat vanaf het moment van overschrijding een herstelperiode van 60 dagen geldt. De vastgestelde bandbreedtes per beleggingscategorie binnen de return portefeuille zijn uitgedrukt in een percentage van de totale return portefeuille en zijn voldoende ruim opgesteld. De kans op overschrijding en tegelijkertijd een gedwongen verkoop tegen een onaanvaardbare prijs is beperkt.

2.C CONCENTRATIE EN CORRELATIE

Risicobeschrijving

Het risico dat een gebrek aan spreiding en diversificatie in de beleggingen kan leiden tot een onevenwichtig dan wel bovengemiddeld effect op de waardering van de gehele portefeuille.

Beheersmaatregelen

De volgende maatregelen leiden tot reductie van het risico:

- Evenwichtige spreiding in beleggingscategorieën;
- Evenwichtige spreiding binnen de beleggingscategorieën (rekening houdend met correlatie);
- Spreiding over de betrokken partijen.

De matching portefeuille bestaat grotendeels uit obligaties. Dit impliceert in de basis een hoog concentratierisico. Binnen deze beleggingscategorie vindt echter spreiding op basis van diversificatie plaats. Spreiding in productcategorieën binnen de beleggingscategorie obligaties en geografische spreiding over landen, waarbij het pensioenfonds de PIIGS-landen gedurende 2012 gefaseerd heeft uitgesloten. Het aanvankelijke risico is hiermee gereduceerd, maar blijft onder continue aandacht/alertheid van de Investment manager en de beleggingsadviescommissie.

2.D VALUTARISICO

Risicobeschrijving

Het betreft hier het translatierisico dat ontstaat als gevolg van transacties in buitenlandse valuta. Hieronder vallen beleggingen in financiële instrumenten op buitenlandse markten waarbij geen euronotering geldt.

Beheersmaatregelen

Zolang het beleggingsbeleid niet het doel heeft om in vreemde valuta te beleggen is het valutarisico een (meestal ongewenst) bijeffect. In dit kader heeft het pensioenfonds gekozen om te beleggen in MSCI World TR (Hedged), waarbij het valutarisico in een apart mandaat is afgedekt. Voor de MSCI Emerging Markets TR is geen variant die het valutarisico (naar Euro) afdekt beschikbaar. Daarnaast zou een afdekking van het risico onevenredige kosten met zich meebrengen. Binnen het Emerging Markets fonds wordt echter in verschillende markten (valuta) belegd, waardoor de waardering van het fonds niet afhankelijk is van één valuta. Het pensioenfonds investeert weloverwogen in MSCI Emerging Markets TR, dat wil zeggen dat het pensioenfonds in de intensiteit van de belegging naast het prijsrisico/potentieel rekening houdt met het valutarisico. Het valutarisico is derhalve onderdeel van de afweging om meer of minder in het voorge-noemde fonds te investeren.

3. Kredietrisico's

3.A. DEFAULT PROBABILITY

Risicobeschrijving

Het risico dat de instellingen waaraan kredietfaciliteiten verstrekt zijn of waarvan leningen gekocht zijn hun verplichtingen niet (volledig) na kunnen komen.

Beheersmaatregelen

De beheersmaatregelen bestaan uit spreiding over verschillende debiteuren en begrenzing van de exposure. Het bestuur heeft binnen de matchingportefeuille restricties vastgesteld ten aanzien van de kredietwaardigheid (rating) waarmee het pensioenfonds/vermogensbeheerder zaken mag/kan doen.

De kans dat instellingen niet aan hun verplichtingen kunnen voldoen is niet door het pensioenfonds beïnvloedbaar. Het pensioenfonds kan echter wel de financiële gezondheid in de gaten houden en mogelijk ingrijpen voordat verhandelbare producten onaanvaardbare waarde verliezen. Daarnaast kan het pensioenfonds het risico overdragen door het aangaan van een Credit Default Swap. Hieraan zijn uiteraard wel kosten verbonden waardoor het een afweging is tussen kosten en baten.

In het eerste kwartaal van 2012 heeft het bestuur besloten om het mandaat ten aanzien van investeringen in PIIGS-landen aan te scherpen en gedurende 2012 uit te sluiten. Hierdoor is het (directe) effect van een eventuele default van een van deze landen gereduceerd.

3.B. CONCENTRATIE EN CORRELATIE

Risicobeschrijving

Het risico dat als gevolg van ontoereikende diversificatie binnen de portefeuille een bepaalde ontwikkeling of gebeurtenis een aanzienlijk tot hoog effect heeft op de waarde van de kredietportefeuille.

Beheersmaatregelen

Het bestuur heeft in het mandaat aan de vermogensbeheerder eisen gesteld ten aanzien van beleggingscategorieën en debiteuren. Dit impliceert dat het risico op concentratie en correlatie wordt beperkt. In het eerste kwartaal van 2012 heeft het bestuur besloten om het mandaat aan de vermogensbeheerder verder aan te scherpen door de investeringen in waardepapieren van PIIGS-landen uit te sluiten. Hierdoor wordt concentratie en correlatie ten aanzien van PIIGS-landen gereduceerd.

Indien situaties dan wel omstandigheden daar aanleiding toe geven zal het pensioenbureau tezamen met de Beleggingsadviescommissie het bestaande mandaat evalueren en zo nodig ter aanpassing aan het bestuur voorleggen.

4. Verzekeringstechnische risico's

4.A. STERFTE (LANGLEVEN)

Risicobeschrijving

Het risico dat deelnemers in werkelijkheid langer leven dan algemeen verwacht – het gaat er niet om dat mensen sterven –. Met de algemene levensverwachting is namelijk rekening gehouden bij het vaststellen van de contante waarde van de verplichtingen.

Beheersmaatregelen

De kans en impact hangen af van de algemeen gemiddelde levensverwachting van Nederlands ingezetenen. Deze wordt periodiek vastgesteld. Door de periodieke bijstelling wordt het aantal mensen dat ouder wordt dan de algemeen gemiddelde levensverwachting beperkt. Daarnaast past het pensioenfonds correctiefactoren toe, waardoor in de waardebepaling van de verplichtingen rekening wordt gehouden met een eventueel trendmatige afwijking van het fonds bestand ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

4.B. KORTLEVENRISICO

Risicobeschrijving

Het risico dat een deelnemer tijdens actieve pensioenopbouw overlijdt en er een partnerpensioen op basis van het te bereiken ouderdomspensioen tot uitkering komt.

Beheersmaatregelen

Tijdens de permanente educatiedagen in september 2011 heeft het bestuur zich door de adviserend actuaire en het pensioenbureau laten informeren over het kortlevenrisico, de ontwikkelingen in het deelnemersbestand en de mogelijkheden om het kortlevenrisico te herverzekeren. Door de afname van het aantal actieve deelnemers en met name deelnemers met een hoog risicokapitaal neemt de kans af dat iemand overlijdt met een hoog risicokapitaal. De impact van het eventueel overlijden van een deelnemer uit de groep met hoge risicokapitalen blijft echter aanzienlijk. De kosten van herverzekering en de voorwaarde dat het hele deelnemersbestand moet worden herverzekerd geven het bestuur echter aanleiding om af te zien van herverzekering. Ergo, het kortlevenrisico wordt door het bestuur geaccepteerd.

4.C. ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSRISICO

Risicobeschrijving

Het risico is tweedelig:

1. het risico dat het werkelijke bedrag dat gemoeid is met de premievrijstelling in verband met arbeidsongeschiktheid hoger is dan het vooraf gecalculerde c.q. verwachte bedrag.
2. het risico dat de ontwikkeling van de arbeidsongeschiktheid van de arbeidsongeschikten tot hogere mate van arbeidsongeschiktheid leidt dan rekening mee is gehouden.

Beheersmaatregelen

Conform de redenen genoemd onder 4.B. ziet het bestuur af van herverzekering van het arbeidsongeschiktheidsrisico en accepteert daarmee het risico.

5. Uitbestedingsrisico

5.A. INTEGRITEIT

Risicobeschrijving

Het risico dat de reputatie dan wel de financiële positie van het pensioenfonds wordt geschaad door niet integere handelingen van partijen waaraan activiteiten zijn uitbesteed.

Beheersmaatregelen

Aangewezen externe relaties dienen de compliance regeling van het pensioenfonds te ondertekenen en na te leven. In principe voeren alleen de bestaande relaties handelingen uit die de reputatie dan wel de financiële positie van het pensioenfonds zouden kunnen schaden. Het Pensioenbureau voert de regie en controle over deze externe dienstverlening. Voor andere (projectmatige) handelingen kan in bepaalde situaties voor een nieuwe partij gekozen worden. Hierbij stelt het Pensioenbureau vast of de partij geen belangen nastreeft die het pensioenfonds zouden kunnen schaden. In de regel wordt gebruik gemaakt van partijen met naam en faam in de pensioenwereld.

5.B. CONTINUÛTEIT BEDRIJFSVOERING

Risicobeschrijving

Het risico dat de continuïteit van het pensioenfonds in het geding komt door instabiliteit bij een externe partij die diensten aan het pensioenfonds levert.

Beheersmaatregelen

Ter reductie van de impact heeft het pensioenfonds voor diverse diensten een back-up dienstverlener dan wel beschikt het bestuur over een shortlist van alternatieve dienstverleners.

Het bestuur heeft het Pensioenbureau in 2012 gevraagd meer aandacht te geven aan de processen en wijze van administreren bij de rechtenadministrateur. In het kader van optimalisatie van de rechtenadministratie heeft het bestuur besloten om van software pakket voor de rechtenadministratie te wijzigen. De huidige rechtenadministrateur blijft betrokken waardoor specifieke kennis en ervaring met de pensioenadministratie gewaarborgd blijven.

6. Juridisch risico

6.A. NALEVING

Risicobeschrijving

Het risico dat het beleid dan wel de bedrijfsvoering van het pensioenfonds niet voldoet aan wet- en regelgeving.

Beheersmaatregelen

Binnen het Pensioenbureau is deskundigheid op het gebied van pensioenwet – en regelgeving aanwezig. Voordat beleidsvoorstellen naar het bestuur gaan worden deze onder de aandacht van de Juridische en Actuariële adviescommissie gebracht. Deze doet aanbevelingen en suggesties ten aanzien van de voorstellen. Daarnaast beschikt het bestuur over de mogelijkheid om externe adviezen in te winnen.

6.B. WET- EN REGELGEVING

Risicobeschrijving

Het risico dat de werkwijze van het pensioenfonds wordt beïnvloed door of niet meer houdbaar is door verandering in wet- en regelgeving.

Beheersmaatregelen

Het bestuur werkt vanuit het principe 'regeren is vooruit zien'. In dit kader laat het bestuur zich in de meeste gevallen al vooraf door het Pensioenbureau en/of externe deskundigen informeren, voordat wet- en regelgeving inwerking treden. Het bestuur beoordeelt de relatie van de wijzigingen met het pensioenfonds alsmede de impact van de wijzigingen. Zodoende kan het pensioenfonds (vaak) tijdig en beheerst de nodige besluiten nemen en eventueel de pensioenuitvoering aanpassen. Het bestuur laat zich geen wijzigingen met aanzienlijke of grote impact overkomen en reduceert daarmee de kans op overhaaste en ondoordachte beslissingen.

4. Informatie over de verwachte gang van zaken

Over onderstaande zaken zal het bestuur gedurende het jaar 2013 beleid ontwikkelen en/of tot beleidsbeslissingen komen.

Evaluatie- en deskundigheid bestuur

In navolging van de activiteiten van afgelopen jaren zal de deskundigheid van het bestuur, zowel collectief als individueel, geëvalueerd worden en zullen de uitkomsten gebruikt worden om het deskundigheidsniveau verder te verhogen. Voor de keuze van eventuele ontwikkeltrajecten zal de huidige deskundigheidsmatrix als basis gelden. Hierbij kan gedacht worden aan cursussen, seminars en master classes. Naar verwachting zullen twee bestuursleden modules bij SPO (Stichting Pensioenopleidingen) gaan volgen.

Naast het bovenstaande zullen in 2013 wederom de 'permanente educatiedagen' ten behoeve van het bestuur worden georganiseerd. Tijdens de 'permanente educatiedagen' presenteren (externe) deskundigen actuele onderwerpen aan het bestuur, pensioenbureau en verantwoordingsorgaan.

Governance/toezicht

Het fonds is verplicht om eens in de drie jaar intern toezicht te organiseren. Zie paragraaf 9 (Rapportage over Pension Fund Governance) voor uitleg over de taak van de visitatiecommissie. SPBAT heeft in 2012 dit toezicht laten uitvoeren door een Visitatiecommissie.

In 2011 en 2012 heeft minister Kamp wetsvoorstellen uitgebracht ten aanzien van 'versterking bestuur pensioenfondsen'. Eind 2012 heeft staatssecretaris Klijnsma het wetsvoorstel 'wet versterking besturen pensioenfondsen' aangepast en aangegeven het voorstel voor juli 2013 in de kamer te willen behandelen. Het is de verwachting dat deze wetswijziging in 2013 gevolgen zal hebben voor de rol van het Verantwoordingsorgaan en mogelijk ook voor de inrichting van het bestuur. Het bestuur gaat er vanuit dat door de introductie van de 'wet versterking besturen pensioenfondsen' de vereisten uit de initiatiefwet van Koçer Kaya en Blok komen te vervallen.

Beleggingsbeleid

Op basis van de uitwerking van het pensioenakkoord zal het beleggingsbeleid opnieuw onder de loep worden genomen. Hierbij valt te denken aan de effectiviteit van de matchingportefeuille en de invulling van de returnportefeuille.

Pensioenakkoord, regeerakkoord en septemberpakket

Het is de verwachting dat er in 2013 (verdere) wetsvoorstellen zullen worden gedaan naar aanleiding van het pensioenakkoord en het (aangepaste) regeerakkoord. De uitwerking van het pensioenakkoord kan resulteren in een verschuiving van verantwoordelijkheden tussen het bestuur van het pensioenfonds en de sociale partners. Hierover zal het pensioenfonds de dialoog met de werkgever aangaan om goede afspraken te maken. De wijzigingen uit het regeerakkoord hebben voornamelijk betrekking op de fiscale aspecten van pensioenopbouw, het zogenaamde 'Witteveen kader'.

Strategische heroriëntatie

Als gevolg van een strategische heroriëntatie zal het bestuur zich buigen over mogelijke alternatieve vormen om uitvoering te geven aan de pensioentoezegging.

Verschuiving AOW ingangsdatum

Doordat het Witteveenakkoord per 1 januari 2014 wijzigt zal het pensioenreglement aangepast moeten worden. In eerste instantie zijn de sociale partners verantwoordelijk voor het maken van nieuwe afspraken omtrent de pensioenregeling. Het bestuur dient deze nieuwe afspraken op te nemen in het pensioenreglement en vervolgens uit te voeren.

Update ABTN

Om de ABTN in lijn te brengen met de actualiteit zal deze worden aangepast.

Quinto P

DNB heeft een sectoronderzoek gedaan naar de stand van zaken van de administraties bij pensioenfondsen. Op basis van de bevindingen van dit onderzoek heeft DNB de sector geïnformeerd over veelvoorkomende constatering en heeft de pensioenfondsen opgeroepen hier voorbeeld aan te nemen. SPBAT zal in 2013 bekijken hoe hier invulling aan gegeven kan worden.

Nieuw rechtenadministratie/deelnemersadministratie systeem

In 2013 zal een nieuwe rechtenadministratie/deelnemersadministratie systeem worden ingericht onder toezicht van de adviserend actuarius van het pensioenfonds. Dit systeem zal leiden tot kostenreductie en efficiëntere invulling van processen.

5. Bestuursaangelegenheden

Gedurende 2012 heeft het bestuur 6 maal vergaderd, waarvan drie maal gezamenlijk met het verantwoordingsorgaan. Tijdens deze vergaderingen zijn onder andere de volgende aangelegenheden behandeld.

Deskundigheid bestuur

In navolging op de publicatie van de beleidsregel deskundigheid 2011, heeft het bestuur in meerdere vergaderingen het onderwerp deskundigheid behandeld. Hierbij is gebruikgemaakt van de "Aanbevelingen deskundig en competent pensioenfondsbestuur" zoals door de pensioenfederatie is gepubliceerd.

Het bestuur heeft op alle aanbevelingen van de federatie een standpunt ingenomen en heeft op basis van deze uitgangspunten het deskundigheidsbeleid aangepast. Tevens zijn de specifieke competenties (en competentieniveaus) van de bestuursleden binnen de aan hun toegewezen aandachtsgebieden vastgelegd en is de procedure zelfevaluatie aangepast.

Medio 2012 is door de wetgever de naam 'beleidsregel deskundigheid' gewijzigd in 'beleidsregel geschiktheid'. Het deskundigheidsbeleid is hierop aangepast.

Het bestuur heeft in het kader van het deskundigheidsbeleid onderzocht of het wenselijk is om aspirant bestuursleden aan te stellen. Er is besloten om geen aspirant bestuursleden aan te stellen.

Het bestuur heeft afgelopen jaar twee dagen besteed aan 'permanente educatie'. De volgende onderwerpen zijn tijdens de permanente educatiedagen in 2012 aan de orde gekomen:

- Zelfevaluatie
- Wet versterking bestuur pensioenfonds
- Bestuursaansprakelijkheid

Verder heeft een nieuw bestuurslid in 2012 de cursus 'het besturen van een ondernemingspensioenfonds' van SPO gevolgd. Tevens hebben twee bestuursleden bepaalde modules van 'leergang besturen van een pensioenfonds' van SPO gevolgd passende bij hun betreffende aandachtsgebieden.

Risicomanagement

Gedurende 2012 heeft het bestuur in twee vergaderingen de risico management rapportages besproken. Hierbij zijn aanpassingen gemaakt in de onderliggende risico's, beheersmaatregelen en acceptatiegrenzen. In hoofdstuk 3 wordt inzicht gegeven in een aantal (niet uitputtende lijst van) onderkende risico's.

Het bestuur heeft de rol van risicomanager uitbesteed aan de Manager Operations van het pensioenbureau.

Twee maal per jaar, of zo vaak als de risicomanager daar aanleiding toe ziet, wordt risicomanagement in de vergaderingen behandeld. De risicomanager is niet bevoegd om beheersmaatregelen in te stellen, maar kan wel voorstellen doen aan het bestuur. Het bestuur zal in alle gevallen (eventueel buiten vergadering) besluiten over het nemen van beheersmaatregelen.

De risicomanager geeft bij voorstellen tot aanpassing van het beleggingsbeleid aan welke impact die aanpassing heeft op het betreffende risico item.

Directiestatuut

De taken en bevoegdheden van het bestuur en de directeur zijn geformaliseerd en vastgelegd in een directiestatuut. Verder wordt in dit Directiestatuut invulling gegeven aan de uitvoering en inhoud van het dagelijks beleid in de zin van artikel 105 lid1 van de Pensioenwet.

75-jarig jubileum pensioenfonds

Op 16 april 2012 bestond het pensioenfonds 75-jaar. Dit is op gepaste wijze gevierd. Het bestuur heeft alle deelnemers uitgenodigd om aanwezig te zijn bij een feestelijk samenkomen in Zevenaar en Amsterdam. In totaal hebben ongeveer 350 deelnemers de bijeenkomst in Zevenaar bijgewoond en 110 deelnemers in Amsterdam. Het bestuur heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt inzicht te geven in de financiële situatie van het pensioenfonds en de aankomende wijzigingen in wet en regelgeving

Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN)

In 2012 is de ABTN gewijzigd om naast een cijfermatige update, onder andere de wijzigingen in het deskundigheidsbeleid, directiestatuut, uitbestedingsovereenkomst en de pensioenregelingen te reflecteren.

Integriteitsbeleid

Het pensioenfonds dient een integriteitsplan te hebben vastgesteld. Het doel van het integriteitsplan is het voorkomen dat het pensioenfonds betrokken raakt bij handelingen die in strijd met wetgeving zijn of die maatschappelijk onacceptabel zijn. Het bestuur heeft dit beleid besproken en vervolgens vastgesteld.

Inhaalindexatie/inhaaltoeslag

Het bestuur heeft onderkend dat de wijze van toekennen van inhaalindexatie/inhaaltoeslag voor verschillende interpretaties open stond. Aangezien er nog geen inhaalindexatie heeft kunnen plaatsvinden, heeft het bestuur de mogelijkheid aangegrepen om enige onduidelijkheden weg te nemen. Het bestuur heeft besloten om de oudste gemiste toeslagen als eerste in te halen en totalen op basis van de samengestelde rente methode te berekenen. Er zal op deelnemersniveau bekeken worden of de periode waarover inhaaltoeslag wordt toegekend ook op de deelnemer van toepassing is.

Toeslagenambitie

In 2012 heeft het bestuur een studie laten uitvoeren om te bepalen welke toeslagenambitie aansluit bij een realistisch haalbaar indexatiere-sultaat. De toezichthouder vereist dat de verwachting die bij deelnemers gewekt wordt, ook bij een voorwaardelijke indexatie, in redelijke mate moet aansluiten bij de te verwachten indexatie (over een periode van 15 jaar). De voorwaardelijke toeslagverlening werd voorheen gebaseerd op de verplichtingen inclusief 100% van de verwachte toekomstige inflatie. De studie heeft uitgewezen dat, op basis van door DNB voorgeschreven maximale rendementen, een indexatieresultaat van 100% niet realistisch te verwachten valt. Bij een toeslagenambitie van 70% is het de verwachting dat over een periode van 15 jaar het indexatieresultaat in redelijke mate aansluit bij deze ambitie van 70%.

Deze wijziging heeft tot gevolg dat niet-actieve deelnemers en pensioengerechtigden eerder een (gedeeltelijke) toeslag ontvangen. Over 15 jaar bezien gezien wordt ongeveer hetzelfde indexatieresultaat verwacht als onder het oude beleid.

Het bestuur zal de toeslagenambitie minimaal elke drie jaar opnieuw toetsen, bij grote veranderingen kan de toetsing van de toeslagenambitie eerder geschieden.

Asset and Liability Management (ALM) studie/Continuïteitsanalyse

In 2012 heeft het pensioenfonds een toeslagenambitie-analyse uitgevoerd met het doel het toeslagenbeleid op basis van verschillende toeslagenambities te toetsen. Hierbij is uitgegaan van de parameters welke zijn toegestaan voor een continuïteitsanalyse.

Zie voorgaande paragraaf 'Toeslagenambitie' voor verder uitleg over uitkomsten van deze studie.

Een pensioenfonds dient eens in de drie jaar een continuïteitsanalyse uit te voeren. Een continuïteitsanalyse lijkt veel op een ALM studie en wordt daarom vaak tegelijk met een ALM studie uitgevoerd. Veel onderdelen van de analyse zijn voorgeschreven en geven inzicht in de gevoeligheid van economische ontwikkelingen op de dekkingsgraad en indexatiekansen van pensioenfondsen.

Intern Toezicht; Visitatiecommissie

Pensioenfondsen zijn verplicht elke drie jaar intern toezicht te organiseren. Het pensioenfonds heeft gekozen om het intern toezicht, net als drie jaar geleden, uit te laten voeren door een externe onafhankelijke visitatiecommissie. Hiervoor is voorafgaand aan de visitatie veel informatie aan de commissie overhandigd, zijn er gesprekken gevoerd en heeft de commissie op basis hiervan een rapport opgesteld. De commissie heeft dit rapport tijdens een bestuursvergadering toegelicht. Zie hoofdstuk 10 voor de samenvatting van het rapport en de reactie van het bestuur daarop.

Aanpassing overlevingstafels

In september 2012 heeft het Actuariel genootschap nieuwe overlevingstafels gepubliceerd, de AG Prognosetafel 2012-2062. Het bestuur heeft besloten deze tafels per 9 november te gaan gebruiken ter bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen. Deze aanpassing had een eenmalig negatief effect van 0,8% op de nominale pensioenverplichtingen. Er zijn geen aanpassingen gemaakt ten aanzien van de correctiefactoren.

Communicatiebeleid

In 2012 zijn de Uniforme Pensioen Overzichten (UPO) aan de populaties 'actieven' verstuurd. Verder zijn er gedurende 2012 twee nieuwsbrieven naar alle deelnemers verstuurd, met het doel deelnemers op de hoogte te houden van pensioenactiviteiten van het fonds en actualiteiten. Deze en overige informatie zijn tevens op de website ter beschikking gesteld.

Verder zijn in het communicatiebeleid wijzigingen doorgevoerd. Naast tekstuele wijzigingen is het toetsen van de communicatie door vragenformulieren en/of telefonische interviews onderdeel van het beleid geworden.

Hoofdlijnnota FTK

Eind mei 2012 heeft Minister Kamp de Hoofdlijnnota FTK gepubliceerd. Hierin heeft de minister aangegeven de 'Ultimate Forward Rate' (UFR) methodologie te gaan hanteren. De definitieve uitwerking van de methode is uiteindelijk begin oktober door DNB gepubliceerd. Het pensioenfonds heeft op basis van de hoofdlijnnota de wijze van renteafdekking aangepast (zie onderstaand de paragraaf 'Beleggingsbeleid'). Verder bevat de hoofdlijnnota een invulling (op hoofdlijnen) van het reële contract, invaren van oude rechten en generatie effecten.

Septemberpakket

Eind september 2012 heeft Minister De Krom als vervanger van Minister Kamp het Septemberpakket pensioenen naar de voorzitter van de Tweede Kamer gestuurd.

Het Septemberpakket richt zich primair op het overgangsjaar 2013. Hierbij staan verlichting en verspreiding van eerder aangekondigde kortingsmaatregelen en premiestabilisatie centraal. Het Septemberpakket bestaat uit de volgende elementen:

- Introductie van de UFR methodiek voor de rente curve vanaf de 20-jaars periode;
- Voorwaardelijke adempauze voor premiestijgingen;
- Voorwaardelijke spreiding van kortingen; en
- Een stimulans voor enkele structurele verbeteringen van de pensioenregelingen.

Het Septemberpakket is als geheel evenwichtig en lijdt niet tot een onevenredige bevoordeling of benadeling van groepen belanghebbenden. Het pakket voldoet daardoor aan de voorwaarde ten behoeve van generatie effecten die bij het Pensioenakkoord en de wijzigingen op het gebied van FTK zijn gesteld.

Beleggingsbeleid

Gedurende 2012 zijn er in het beleggingsbeleid aanpassingen gemaakt. In het derde kwartaal van 2012 is besloten om de afdekking van rente van 75% van de nominale verplichtingen te verlagen naar 50% van de nominale verplichtingen (op basis van money duration op marktwaarde). Deze aanpassing is in drie fases doorgevoerd, namelijk in juli, september en december.

Tegelijkertijd is de wijze waarop de rentehedge wordt verkregen aangepast. Voorheen werden de kasstromen van alle looptijden voor een bepaald percentage afgedekt. Per juli 2012 worden de kasstromen van de eerste 20 jaar volledig afgedekt met daarbij een additionele afdekking op 19 jaar om een totale afdekking van 67% te creëren (op basis van money duration op marktwaarde). In september en december is dit afgebouwd tot 50%. Als gevolg van de verlaging van de rente afdekking is de bandbreedte voor renteafdekking aangepast naar 40% tot 100% (van 50% tot 100%).

Verder zijn er in 2012 limieten gesteld aan het totale percentage in, en de landenallocatie van, covered bonds in de matchingportefeuille.

Gezien de slechte ontwikkelingen in de vastgoedmarkt is besloten om de allocatie naar vastgoed van een reeds onderwogen positie verder te verlagen. In 2012 heeft er een gedeeltelijke verkoop plaatsgevonden in de sectoren woningen en winkels. Daarnaast is de volledige allocatie naar kantoren verkocht. De opbrengst van deze verkoop wordt tijdelijk als liquide middelen aangehouden en zal gebruikt worden voor een allocatie naar High Yield. In 2012 is gezocht naar een vermogensbeheerder voor deze beleggingscategorie. Per ultimo 2012 is het pensioenfonds nog bezig met de contractonderhandelingen met de beoogde vermogensbeheerder. Het is de verwachting dat begin 2013 een allocatie naar High Yield zal worden aangeschaft.

Reservetekort/lange termijn herstelplan

In het derde kwartaal 2011 was er sprake van een reservetekort. Dit tekort is onverwijld aan DNB gemeld. Op instructie van DNB diende het fonds tot 30 september 2011 te wachten, om te bepalen of er (nog) sprake was van een reservetekort.

Aangezien er op 30 september 2011 nog sprake was van een reservetekort diende het fonds een lange termijn herstelplan op te stellen. Bij het vaststellen van het lange termijn herstelplan (eind december 2011) was er in eerste instantie op basis van de marktrente sprake van een reservetekort. DNB heeft echter de rentetermijnstructuur per ultimo december 2011 vastgesteld op basis van de drie-maands gemiddelde rente. DNB heeft begin 2012 aangegeven dat hierdoor geen sprake is van een reservetekort waardoor de verplichting tot het indienen van een lange termijn herstelplan is komen te vervallen. In 2012 is het pensioenfonds niet in een reservetekort terechtgekomen.

Toeslagen/verhogingen 2013

In 2012 heeft het bestuur besloten om de niet-actieve deelnemers een toeslag van 0,64% toe te kennen per 1 januari 2013. Dit is het gevolg van de hoogte van de reële dekkingsgraad (op basis van 70% toeslagenambitie) per peildatum 30 november 2012. De actieve deelnemers zullen per 1 januari 2013 de verhoging toegekend krijgen, aangezien de nominale dekkingsgraad zich boven de grens van 105% bevond. Bij het toekennen van een toeslag/verhoging maakt het bestuur gebruik van een staffel voor de niet-actieve deelnemers en een grens voor actieve deelnemers. De toeslag is voorwaardelijk en toekenning vindt plaats bij bestuursbesluit.

Franchises 2013

Geldende franchises en bedragen ten behoeve van Tijdelijk Ouderdomspensioen (TOP) zijn aangepast in lijn met de door de overheid vastgestelde ontwikkeling van de AOW.

'Compliance program' en 'Gedragscode' pensioenfonds

Het pensioenfonds kent een 'compliance program' en daaruit voortvloeiend een 'gedragscode'. Deze code onderscheidt 'betrokken personen' en 'insiders'. Een externe compliance officer ziet toe op de naleving van de gedragscode. Zowel het 'compliance program' als de 'gedragscode' zijn in 2012 aangepast aan de huidig geldende wet- en regelgeving en nieuwe inzichten. De nieuwe versies zullen per 1 januari 2013 inwerking treden.

Het bestuur heeft de jaarrapportage van de compliance officer over 2012 ontvangen. In deze rapportage worden geen bevindingen gemeld inzake naleving van de gedragscode en andere wettelijke bepalingen.

Toeziqhthouders

Het formele toezicht op de naleving van wet- en regelgeving voor pensioenfondsen ligt bij twee toezichthouders, te weten; De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

Ontwikkelingen toezichthouders gedurende 2012

Het pensioenfonds heeft in 2012 geen bezoek gehad van DNB of AFM. Door het jaar heen heeft het pensioenfonds aan alle rapportageverplichtingen richting DNB en AFM voldaan.

DNB

Het pensioenfonds heeft brieven ontvangen van DNB aangaande het lange termijn herstelplan, wijziging contactpersoon, FTK jaarstaten, SEPA, Quinto P, aanpassing rapportages aan DNB, innovatieve beleggingen, en een algemene terugkoppeling crisisplannen (gezamenlijk met AFM). Verder is er een vragenlijst ontvangen aangaande risicomanagement gesloten pensioenfondsen. Deze is in 2013 ingevuld en aan DNB verstuurd.

AFM

In 2012 heeft het pensioenfonds een vragenlijst van de AFM ingevuld inzake het Uniform Pensioenoverzicht (UPO). Verder heeft het pensioenfonds de gezamenlijk brief met DNB betreffende de algemene terugkoppeling op crisisplannen van AFM ontvangen.

Rechtzaak

Na het bekend worden van het faillissement van Lehman Brothers in 2008 werd duidelijk dat een groot deel van de ingelegde gelden in een beleggingsmandaat bij State Street als eigendom overgedragen waren aan Lehman Brothers, zonder onze toestemming en buiten het mandaat om. Dit heeft Stichting Pensioenfonds British American Tobacco gedwongen om enerzijds de veronderstelde waarde van deze assets neerwaarts aan te passen aan de waarde van de assets welke niet in eigendom overgedragen waren aan Lehman Brothers en anderzijds State Street aansprakelijk te stellen voor verliezen. In december 2009 is de juridische procedure in de Verenigde Staten in gang gezet. In 2012 zijn beide partijen een schikking overeengekomen.

Afkoop kleine pensioenen

Het pensioenfonds heeft ook dit jaar gebruik gemaakt van de mogelijkheid om kleine pensioenen (kleiner dan € 438,44 per jaar) af te kopen. In 2012 is in 28 gevallen de afkoop daadwerkelijk afgewikkeld.

6. Pensioenparagraaf

Het pensioenfonds voert momenteel de volgende twee regelingen uit, waarbinnen door deelnemers aanspraken worden opgebouwd.

- Pensioenreglement British American Tobacco 1999 versie 2011;
- Pensioenreglement British American Tobacco 2006 versie 2011.

Reglement 1999 was al gesloten voor nieuwe deelnemers en per 1 januari 2010 geldt dat ook voor reglement 2006. Per 1 januari 2010 biedt de werkgever nieuwe toetreders een andere pensioenregeling aan, welke niet door Stichting Pensioenfonds British American Tobacco wordt uitgevoerd.

De pensioenovereenkomst houdt een uitkeringsovereenkomst in. De belangrijkste kenmerken per regeling zijn als volgt:

	Reglement 1999 versie 2011	Reglement 2006 versie 2011
Pensioensysteem	Voorwaardelijk eindloon	Voorwaardelijk eindloon
Pensioenleeftijd	62	65
Pensioengevend salaris	12,5 maal basismaandsalaris plus evt ploegentoeslag	12 maal basismaandsalaris plus evt 13 ^{de} maand, vakantietoeslag en ploegentoeslag
Toeslagverlening	Voorwaardelijk (prijsinflatie)	Voorwaardelijk (prijsinflatie)
Franchise ouderdomspensioen per 1/1/12	€ 19.162,-	€ 13.227,-
Tijdelijk ouderdomspensioen per 1/1/12	€ 20.333,-	n.v.t.
Pensioengrondslag	Pensioengevend salaris minus franchise	Pensioengevend salaris minus franchise
Opbouwpercentage vast salaris	2%	2%
Ploegentoeslag	Pensioengevend	Pensioengevend
Opbouwpercentage tijdelijk ouderdomspensioen tussen 40 en 60 jaar.	5%	n.v.t.
Nabestaandenpensioen	Opbouw	Opbouw
Eigen bijdrage	Alleen voor verplicht- en inhaalsparen	Geen

Het pensioenreglement 1999 van Stichting Pensioenfonds British American Tobacco is van toepassing op deelnemers die op 1 januari 2006 in dienst waren en op 31 december 2004 de 55-jarige leeftijd hadden bereikt.

Het pensioenreglement 2006 van Stichting Pensioenfonds British American Tobacco is van toepassing op deelnemers die op 1 januari 2006 in dienst waren en op 31 december 2004 de 55-jarige leeftijd nog niet hadden bereikt. De regeling is daarnaast van toepassing op deelnemers die op of na 1 januari 2006, maar uiterlijk op 31 december 2009, in dienst zijn getreden. Wisseling van werkgever binnen de kring van aangesloten werkgevers heeft geen invloed op het deelnemerschap, voor zover er zolang er geen sprake is van een periode langer dan één maand gelegen tussen de beëindiging van de arbeidsovereenkomst met de oude werkgever en de aanvang van de arbeidsovereenkomst met de nieuwe werkgever.

Wijzigingen in de reglementen

In 2012 zijn er geen aanpassingen in de reglementen doorgevoerd.

Ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving

Algemeen:

Tijdsopvolgend wordt een overzicht gegeven van de gebeurtenissen op het gebied van wet- en regelgeving welke relevant zijn voor het pensioenfonds.

- 9 januari 2012 UPO documenten 2012 gepubliceerd;
- 25 januari 2012 Kamerbrief over rekenrente en kortingen;
- 27 januari 2012 Kamerbrief over verhogen pensioenrichtleeftijd in een keer naar 67 jaar op 1 januari 2014;
- 28 januari 2012 Minister Kamp beantwoordt vragen over mogelijke korting van pensioenen;
- 31 januari 2012 Wetsvoorstel Koşer Kaya/Blok aangenomen door eerste kamer;
- 31 januari 2012 Minister Kamp heeft aanvullende vragen over de maatregelen van DNB beantwoord;
- 31 januari 2012 Wijziging 'Wet verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW en flexibilisering ingangsdatum AOW' naar de Tweede Kamer gestuurd;
- 6 februari 2012 AFM presenteert rapport 'Een volgende stap naar meer pensioeninzicht';
- 7 februari 2012 Tweede Kamer neemt moties aan over korten pensioenen en AOW;
- 10 februari 2012 Aanpassing UPO modellen 2012, toevoegen waarschuwingstekst in verband met lage rente;
- 14 februari 2012 Kamp informeert de Tweede Kamer over de 'Aanbevelingen Uitvoeringskosten' van de pensioenfederatie;

- 15 februari 2012 EIOPA geeft advies aan de Europese Commissie over de herziening van de IORP richtlijn;
- 16 februari 2012 Minister Kamp stuurt Kamerbrief over de uitwerking van het pensioenakkoord;
- 17 februari 2012 Antwoord van Minister Kamp op Kamervragen over aanpassing rente door DNB;
- 24 februari 2012 Wetsvoorstel 'Wet versterking bestuur van pensioenfondsen' is door Minister Kamp naar de Tweede Kamer gezonden;
- 27 februari 2012 Kamerbrief over de door toezichthouders geconstateerde knelpunten in de pensioenwetgeving;
- 1 maart 2012 Europese koepelorganisaties wijzen op gevaren van herziening van IORP-richtlijn;
- 1 maart 2012 Hoorzitting IORP-richtlijn in Brussel;
- 7 maart 2012 Kamp beantwoordt Kamervragen over verantwoordelijkheid bij voorkoming dat er in het gegevensverkeer iets mis gaat;
- 9 maart 2012 De AFM heeft de 'Leidraad communicatie voor Pensioenuitvoerders' uitgebreid;
- 20 maart 2012 Pensioenfederatie presenteert de nadere uitwerking van de 'Aanbeveling Uitvoeringskosten';
- 21 maart 2012 Minister De Jager geeft aan dat hij de vrees van VNO-NCW en MKB Nederland deelt voor een grotere druk op pensioenuitkeringen als gevolg van een financiële transactiebelasting;
- 21 maart 2012 Investeringsverbod clustermunie voor financiële instellingen;
- 29 maart 2012 Europees Parlement stemt in met uitzonderingspositie van de verplichting tot 'central clearing' voor pensioenfondsen en hun uitvoeringsorganisaties voor een periode van 2 jaar met mogelijke verlenging van 1 jaar;
- 30 maart 2012 Kamerbrief Kamp over uitwerking pensioenakkoord;
- 30 maart 2012 Minister Kamp stuurt de Tweede Kamer een brief over de motie-Vermeij en amendement-Omtzigt (wijziging wet Bpf 2000 en Wvb);
- 3 april 2012 Beantwoording Kamervragen over verschuiven AOW-datum;
- 5 april 2012 Kamerbrief over de bezwaren tegen amendement-Omtzigt;
- 16 april 2012 Ontwerpbesluit beperking bijbetalingslasten bij waardeoverdracht;
- 17 april 2012 Geamendeerd wetsvoorstel tot wijziging wet Bpf 2000 en Wvb aangenomen;
- 23 april 2012 Voorstel Koşer Kaya/Blok door Koningin bekrachtigd;
- 23 april 2012 Minister Kamp beantwoordt vragen over renterente en FTK;
- 23 april 2012 Premier Rutte dient ontslag van de regering in;
- 24 april 2012 Brief over Witboek Pensioenen (IORP-richtlijn) naar Kamer;
- 26 april 2012 'Kunduz-akkoord' wordt gesloten tussen VVD, CDA, D66, Groen Links en Christenunie;
- 3 mei 2012 Minister Kamp verzoekt de Eerste Kamer het wetsvoorstel 'Wet verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW en flexibilisering ingangsdatum AOW' nog even aan te houden;
- 9 mei 2012 Pensioenlijker ondergebracht bij mijnpensioenoverzicht.nl;
- 16 mei 2012 Antwoord Kamervragen over aansprakelijkheid van pensioenuitvoerders en werkgevers als de werknemer niet aangemeld is bij de pensioenuitvoerder;
- 16 mei 2012 Kamp beantwoordt Kamervragen over complexe derivaten;
- 22 mei 2012 Eerste Kamer heeft wetsvoorstel tot wijziging Wet Bpf 2000 en Wvb aangenomen;
- 23 mei 2012 AFM zal regelmatig goede voorbeelden van pensioencommunicatie publiceren;
- 25 mei 2012 Verhoging AOW-leeftijd en wijziging Witteveenkader als gevolg van 'Kunduz-akkoord';
- 30 mei 2012 Minister Kamp publiceert de 'Hoofddijnen notitie herziening FTK'
- 4 juni 2012 Ministers van SZW en Financiën bieden het wetsvoorstel verhoging AOW- en pensioenleeftijd aan de Koningin aan;
- 13 juni 2012 STAR stuurt reactie aan Minister Kamp op het wetsvoorstel 'Wet verhoging AOW- en pensioenleeftijd';
- 15 juni 2012 Minister Kamp roept op tot integrale behandeling van de hoofdlijnennota FTK;
- 18 juni 2012 Behandeling wetsvoorstel verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd;
- 22 juni 2012 Minister Kamp beantwoordt vragen over Tijdelijke beperking plicht tot waardeoverdracht bij Bijbetalingslasten;
- 25 juni 2012 Minister Kamp vraagt reactie SER over aangepast wetsvoorstel versterking bestuur pensioenfondsen;
- 26 juni 2012 Minister Kamp stuurt Aanbevelingen Pensioencommunicatie naar Tweede Kamer;
- 27 juni 2012 Reactie van Minister Kamp op vragen uit de Tweede Kamer over het Wetsvoorstel Versterking bestuur pensioenfondsen;
- 27 juni 2012 DNB publiceert resultaten onderzoek 'innovatieve beleggingen'
- 28 juni 2012 Minister De Jager stuurt Eerste Kamer brief over inflatie-geïndexeerde obligaties;
- 28 juni 2012 Tweede Kamer wordt geïnformeerd over de stand van zaken van de Algemene Pensioeninstelling (API);
- 29 juni 2012 Minister Kamp stuurt antwoorden op vragen over herziening financieel toetsingskader;
- 1 juli 2012 Beleidsregel deskundigheid heet vanaf nu beleidsregelgeschiktheid 2012;
- 5 juli 2012 Tweede Kamer stuurt brief aan Europese Commissie over Witboek Pensioenen (IORP-richtlijn);
- 5 juli 2012 Antwoord op Kamervragen over recht pensioen van niet aangemelde werknemer;
- 9 juli 2012 Minister Kamp stuurt de Eerste Kamer een onderbouwing van de schattingen in het Witboek Pensioenen (IORP-richtlijn);
- 9 juli 2012 De Tweede Kamer ontvangt brief over indexatiemogelijkheden in reëel pensioencontract;
- 10 juli 2012 De Eerste Kamer neemt Wet Verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd aan;
- 12 juli 2012 AFM verzoekt pensioenfondsen informatie over korten op te nemen in UPO;
- 31 juli 2012 Pensioenfederatie geeft reactie op consultatie EIOPA over IORP-richtlijn;
- 6 augustus 2012 Pensioenfederatie geeft reactie op consultatie ESMA over regulering OTC derivaten en centrale clearing;
- 10 augustus 2012 Het verbond van Verzekeraars en de Pensioenfederatie publiceren geactualiseerde handleiding voor internationale waardeoverdrachten;
- 17 augustus 2012 Minister Kamp beantwoordt Kamervragen over kwartaalcijfers van de vier grootste pensioenfondsen;
- 21 augustus 2012 DNB publiceert onderzoek: Tegenpartijrisico van pensioenfondsen beperkt;
- 23 augustus 2012 Actuarieel genootschap stuurt brief naar Omtzigt over UFR;

- 3 september 2012 Minister Kamp beantwoordt Kamervragen over de IORP-richtlijn in relatie tot het Nederlandse pensioenstelsel;
- 6 september 2012 STAR stuurt brief aan EU over witboek pensioenen (IORP-richtlijn);
- 10 september 2012 Actuarieel Genootschap publiceert nieuwe Prognosetafel (2012 – 2062);
- 13 september 2012 SER geeft reactie op wetsvoorstel Wet Versterking bestuur pensioenfondsen;
- 26 september 2012 De Krom beantwoordt Kamervragen over Septemberpakket;
- 27 september 2012 Algemeen overleg over Septemberpakket;
- 3 oktober 2012 DNB publiceert nieuwe rentetermijnstructuur toelichting op UFR;
- 12 oktober 2012 DNB stuurt pensioenfondsen brief over het te nemen besluit tot korting;
- 17 oktober 2012 Commissie Van Dijkhuizen publiceert voorlopig rapport 'Naar een activerender belastingstelsel';
- 22 oktober 2012 Staatssecretaris De Krom stuurt Tweede Kamer de toelichting van DNB op de UFR-methodiek;
- 22 oktober 2012 De Krom stuurt Tweede kamer brief over de plannen van de Europese Commissie over het Witboek Pensioenen (IORP richtlijn);
- 23 oktober 2012 Europese werkgevers, werknemers organisaties en pensioenfondsen publiceren gezamenlijk een statement over herziening IORP-richtlijn;
- 23 oktober 2012 De pensioenfederatie en verbond van verzekeraars publiceren de UPO modellen 2013;
- 31 oktober 2012 DNB en AFM publiceren resultaten van onderzoek naar de kwaliteit van crisisplannen;
- 14 november 2012 Staatssecretaris Klijnsma geeft aan dat de prioriteiten inzake pensioenbeleid ongewijzigd blijven;
- 19 november 2012 STAR en pensioenfederatie informeren Tweede Kamer over Code Pensioenfondsen;
- 19 november 2012 Conceptrapport Oomen-Ruijten over Europees Witboek Pensioenen (IORP richtlijn);
- 21 november 2012 Inwerkingtreding van nieuw FTK wordt uitgesteld tot 1 januari 2015;
- 22 november 2012 Klijnsma beantwoordt Kamervragen over onderzoek crisisplannen;
- 22 november 2012 Publicatie in Staatscourant van wijziging van Regeling Pensioenwet in verband met Septemberpakket;
- 30 november 2012 Staatssecretaris Klijnsma biedt resultaten pilotonderzoek terugstorting pensioengeld aan;
- 4 december 2012 Pensioen ex-partner vanaf nu te zien op mijnpensioenoverzicht.nl;
- 11 december 2012 Klijnsma stuurt Kamerbrief aangaande uitstel herziening FTK;
- 13 december 2012 Staatssecretaris Klijnsma beantwoordt Kamervragen over stijging bestuurskosten;
- 13 december 2012 Zes moties ingediend over aanvullende pensioenen tijdens plenaire vergadering Tweede Kamer;
- 14 december 2012 Klijnsma beantwoordt Kamervragen over premies in relatie tot inperking Witteveenkader;
- 14 december 2012 Brief Klijnsma over schriftelijk overleg API;
- 17 december 2012 STAR en koepelorganisaties sturen Minister advies over heroverweging systeem van waardeoverdracht;
- 21 december 2012 Staatssecretaris Klijnsma beantwoordt Kamervragen over beleggen in kernwapens;
- 21 december 2012 SZW stelt commissie UFR in;
- 21 december 2012 Klijnsma bericht dat het Koninklijk Besluit tot inwerkingtreding van de initiatiefwet tot wijziging van de pensioenwet inzake 'een evenwichtige samenstelling van en de medezeggenschap in pensioenfondsbesturen' geslagen wordt.

Hierna wordt nader ingegaan op de ontwikkelingen rondom het Pensioenakkoord, het Septemberpakket, aanpassing Witteveenkader, regeerakkoord, Wetsvoorstel versterking bestuur pensioenfondsen en de ontwikkeling aangaande de Europese richtlijn Pensioenen (IORP).

Pensioenakkoord

In het voorjaar van 2010 zijn de sociale partners een Pensioenakkoord op hoofdlijnen overeengekomen. Deze hoofdlijnen zijn in de eerste helft van 2011 nader uitgewerkt en verwoord in het Uitwerkingsmemorandum Pensioenakkoord 2011. Nadat eerst de sociale partners, het Kabinet en de Tweede Kamer akkoord hebben gegeven op het Uitwerkingsmemorandum Pensioenakkoord 2011 hebben ook de vakbonden in september 2011 bij meerderheid van stemmen akkoord gegeven op het Uitwerkingsmemorandum, waardoor het document een definitieve status heeft gekregen.

Ondanks dat het Uitwerkingsmemorandum in hoofdlijnen meer duidelijkheid schept ten opzichte van het Pensioenakkoord dat in het voorjaar van 2010 is overeengekomen, zijn er op verschillende onderdelen onduidelijkheden te onderkennen. In dat kader heeft Minister Kamp toegezegd om een tweetal onderzoeken te laten verrichten en de uitkomsten daarvan in het eerste kwartaal van 2012 te presenteren. Het betreft de volgende onderzoeksonderwerpen:

- Generatie effecten van het Pensioenakkoord;
- Juridische toepasbaarheid van het collectief invaren.

De resultaten zijn niet afzonderlijk gepresenteerd en maakten deel uit van de bredere publicatie van de 'Hoofdlijnennota FTK' die de minister op 4 juli 2012 heeft gepubliceerd.

Uit de Hoofdlijnennota met bijlagen is af te leiden dat er geen sprake is van substantiële generatie effecten bij implementatie en uitvoering van het Pensioenakkoord. Wat betreft de juridische toepasbaarheid van het collectief invaren geeft de minister aan dat de verantwoordelijkheid bij de pensioenfondsen zelf ligt, maar dat hij wel bereid en van plan is om één of meerdere fondsen te begeleiden bij het (fictief) collectief invaren om zodoende 'good practices' te kunnen vaststellen en mogelijk om enig koudwatervrees bij pensioenfondsbesturen weg te nemen.

Aan het einde van 2012 wordt duidelijk dat Pensioenfonds Zorg en Welzijn een van de eerste pensioenfondsen is die de weg naar het nieuwe pensioencontract onderzoekt. Tevens wordt in december 2012 duidelijk dat het nieuwe FTK met één jaar wordt uitgesteld naar 1 januari 2015. De vraag is of en hoe dit effect heeft op het Pensioenakkoord.

Septemberpakket

In de Hoofdlijnennota beschrijft de minister de contouren van het nieuwe FTK. Hierbij wordt over toepassing van de Ultimate Forward Rate (UFR) gesproken en de effecten daarvan. Tevens geeft de minister aan dat eind september 2012 meer duidelijkheid kan worden verwacht over de toepassing, de hoogte en het implementatiemoment van de rentecurve die vanaf de 20-jaars periode op basis van de UFR wordt gewaardeerd.

Eind september 2012 heeft Minister De Krom als vervanger van Minister Kamp het Septemberpakket pensioenen naar de voorzitter van de Tweede Kamer gestuurd.

Het Septemberpakket richt zich primair op het overgangsjaar 2013. Hierbij staan verlichting en verspreiding van eerder aangekondigde kortingsmaatregelen en premiestabilisatie centraal. Het Septemberpakket bestaat uit de volgende elementen:

- Introductie van de UFR methodiek voor de rente curve vanaf de 20-jaars periode;
- Voorwaardelijke adempauze voor premiestijgingen;
- Voorwaardelijke spreiding van kortingen; en
- Een stimulans voor enkele structurele verbeteringen van de pensioenregelingen.

Het Septemberpakket is als geheel evenwichtig en leidt niet tot een onevenredige bevoordeling of benadeling van groepen belanghebbenden. Het pakket voldoet daardoor aan de voorwaarde ten behoeve van generatie effecten die bij het Pensioenakkoord en de wijzigingen op het gebied van FTK zijn gesteld.

Witteveenkader

Het Witteveenkader wordt per 1 januari 2014 door middel van aanpassingen in de fiscale wetgeving gewijzigd. Het betreft hier de volgende wijzigingen:

- Verhoging van de pensioenrichtleeftijd naar 67 jaar;
- Verlaging van de opbouwpercentages naar 1,9% voor eindloon en 2,15% voor middelloon. De beschikbare premiestaffels worden eveneens aangepast waarbij rekening wordt gehouden met de verhoging van de pensioenrichtleeftijd naar 67 en de verlaging van de opbouwpercentages.

Regeerakkoord

De fractievoorzitters Rutte (VVD) en Samsom (PvdA) hebben op 29 oktober 2012 het regeerakkoord gepresenteerd.

Ten aanzien van pensioenen borduurt het regeerakkoord verder op de al ingezette versoering aangaande de fiscale facilitering. Hierbij worden de fiscaal gefaciliteerde opbouwpercentages per 1 januari 2015 met 0,4 procentpunt verlaagd. Voor het eindloonsysteem geldt dan een maximum opbouw percentage van 1,5% bij een pensioenrichtleeftijd van 67 jaar en voor middelloon een maximum opbouwpercentage van 1,75 % bij een pensioenrichtleeftijd van 67 jaar. De Beschikbare premiestaffels worden eveneens verder verlaagd.

Bovenop de verdere verlaging van de opbouwpercentages wordt in het regeerakkoord voor de fiscale facilitering ook een maximum gesteld aan het pensioengevend salaris. Vanaf 1 januari 2015 geldt een maximum pensioengevend salaris van € 100.000,-. Voor het salaris boven € 100.000,- kan geen pensioen worden opgebouwd volgens de omkeerregel.

Of en in hoeverre deze verdere versoeringen van pensioenen standhouden en doorgang zullen vinden is onder andere afhankelijk van de Eerste Kamer.

Wetsvoorstel versterking bestuur pensioenfondsen

In het najaar van 2011 heeft Minister Kamp voor advies een aangepaste versie van het wetsontwerp Wet Versterking Bestuur Pensioenfondsen bij de Raad van State ingediend. De aanpassingen vloeien voort uit de internetconsultatie van het voorontwerp. De inhoud van de aangepaste versie is niet gepubliceerd en zou in december 2011 worden gepubliceerd op het moment dat het wetsontwerp met advies van de Raad van State bij de Tweede Kamer zou worden ingediend. De Raad van State heeft echter aangegeven dat december 2011 niet haalbaar zou zijn en dat januari 2012 realistischer is.

Het wetsvoorstel is op 22 februari 2012 na advies van de Raad van State bij de Tweede Kamer ingediend, terwijl de Eerste Kamer op 31 januari 2012 het initiatiefvoorstel 'Samenstelling en medezeggenschap in pensioenfondsbesturen' van Koser Kaya en Blok heeft aangenomen. Indien het wetsvoorstel Wet Versterking bestuur pensioenfondsen niet voor 1 januari 2013 is aangenomen zal het initiatief voorstel van Koser Kaya en Blok alsdan in werking treden.

Naar aanleiding van de opmerkingen van verschillende fracties heeft de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid het wetsvoorstel op enkele punten aangepast. Omdat deze punten de positie van de sociale partners raken, is het voorstel tot aanpassing van het wetsvoorstel met betrekking tot de gewijzigde punten in de vorm van een concept nota van wijziging aan de Sociaal Economische Raad voorgelegd. De Sociaal Economische Raad heeft op 10 september 2012 op het wetsvoorstel en de concept nota van wijziging gereageerd.

Op 21 december 2012 laat de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid per brief aan de Tweede Kamer weten dat de concept nota van wijziging op basis van de reactie van de Sociaal Economische Raad is verbeterd. In dezelfde brief geeft de minister aan dat zij het besluit tot inwerkingtreding van de initiatiefwet van Koser Kaya en Blok aan de Koning heeft voorgelegd.

Per 1 juli 2013 zal de initiatiefwet van Koser Kaya en Blok in werking treden. Op grond van deze wet hebben pensioenfondsen een jaar de tijd om aan de wet te voldoen. Indien de Tweede Kamer het wetsvoorstel Wet Versterking bestuur pensioenfondsen niet aanvaard, dan zal de initiatiefwet van Koser Kaya en Blok materieel effect hebben. Indien het hiervoor bedoelde wetsvoorstel wel wordt aanvaard, dan zullen de bepalingen uit dit wetsvoorstel geldend recht worden en niet die uit de initiatiefwet van Koser Kaya en Blok.

Europese richtlijn pensioenen (IORP)

In 2012 heeft de Europese autoriteit voor verzekeraars en pensioenfondsen (EIOPA) het Europese Witboek voor houdbare en toereikende pensioenen gepubliceerd. Dit Witboek bevat herzieningen van de IORP richtlijn welke grote gevolgen kan hebben voor het Nederlandse pensioenstelsel. Het doel van de herziening van de richtlijn is om grensoverschrijdende activiteiten te verbeteren, toezicht te moderniseren en een gelijk speelveld te creëren tussen pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen (welke onder de Solvency II-richtlijn vallen). Naast commentaren van pensioen brancheorganisaties heeft de Tweede Kamer een standpunt notitie opgesteld ten aanzien van het Witboek Pensioenen. De notitie geeft aan dat het belangrijk is dat het pensioenstelsel houdbaar en adequaat is. Echter de voorstellen in het Witboek gaan op sommige punten te ver. Zo wordt in de notitie aangegeven dat bij de herziening van de richtlijn het subsidiariteitsprincipe en het proportionaliteitsprincipe in het geding zijn, er geen sprake is van een gelijk speelveld en de kosten, als gevolg van de hogere zekerheidsstelling (Solvency II), niet zullen dalen maar explosief stijgen. Tevens heeft de Tweede Kamer onoverkomelijke problemen met de richtlijn voor overdraagbaarheid van het tweede pijler pensioen.

Doordat Nederland een van de grootste pensioenreserves heeft, is er voor Nederland alles aan gelegen om het stelsel veilig te stellen. Per ultimo 2012 is er nog geen sprake van Europese regelgeving op dit gebied, maar uitgaande van de voorstellen tot nu toe kan toekomstige regelgeving grote gevolgen hebben voor het Nederlandse pensioenstelsel.

Fondsspecifiek:

Uniform Pensioen Overzicht (UPO)

De UPO's zijn in augustus 2012 verzonden. Hiermee heeft het pensioenfonds aan de voorschreven termijn voor verzending van de overzichten voldaan.

Franchises en bedragen

Geldende franchises en bedragen ten behoeve van Tijdelijk Ouderdomspensioen (TOP) zijn aangepast in lijn met de door de overheid vastgestelde ontwikkeling van de AOW.

Verwachte wijzigingen in het komende jaar

In 2013 worden veranderingen in de pensioenwetgeving verwacht ten aanzien van het Pensioenakkoord, Witteveenkader, Governance modellen en het Financieel Toetsingskader.

Mutatieoverzicht deelnemers

	Actieven	Arbeids- ongeschikten	Actieven en Arbeids- ongeschikten	Gewezen deelnemers	Gepen- sioneerden	Totaal
Beginstand	138	75	213	1.479	909	2.601
Nieuwe toetredingen	-	-	-	-	-	-
Ontslag	-18	-	-18	18	-	-
Ingang pensioen	-	-4	-4	-32	57	21
Overlijden	-	-1	-1	-3	-34	-38
Andere oorzaken	-	-	-	-10	-13	-23
Waarde-overdracht	-	-	-	-3	-	-3
Eindstand	120	70	190	1.449	919	2.558

7. Beleggingenparagraaf

In navolging van de problemen uit 2011 heeft Europa in 2012 nog immer te kampen gehad met de schuldenproblematiek, maar was 2012 een uitzonderlijk beleggingsjaar met positieve rendementen voor bijna alle beleggingscategorieën.

In Europa werd voornamelijk gekeken naar de overheidsfinanciën, de centrale bank en rentes op staatsobligaties. De renteniveaus voor Griekenland stegen tot aan de schulden herstructurering in maart, waarna de rentes in eerste instantie hard daalden. Medio mei stonden de rentes echter weer op hoge niveau's. De rentes voor Portugal zijn in januari 2012 nog gestegen, maar vervolgens gedaald tot niveau's van begin 2011. Daarentegen bewogen de 10-jaars rentes van Italië en Spanje gedurende de eerste helft van 2012 tussen de 5 en 7%. De 10-jaars Duitse rente is gedurende 2012 met 0,6% gedaald tot 1,32%. Het laagste niveau (1,16%) werd medio juli bereikt.

Gedurende 2012 zijn er meerdere 'eurotoppen' gehouden ter bestrijding van de crisis, waaronder de onderhandelingen over het op te richten European Stability Mechanism (ESM). Het proces tot oprichting is zeer moeizaam geweest en een definitief akkoord kon er pas komen nadat het Duitse Constitutionele hof zich over de rechtmatigheid van het fonds had uitgesproken. Het hof heeft geoordeeld dat de afspraken rechtmatig zijn, maar dat er wel een maximum aan de verplichtingen voor Duitsland moet bestaan. Dit maximum voor Duitsland is nu gezet op EUR 190 mrd.. De totale slagkracht van het ESM bedraagt nu EUR 500 mrd., wat gebruikt kan worden voor nieuwe steunprogramma's. Het tijdelijke noodfonds EFSF, zal de huidige steunprogramma's van Portugal, Griekenland en Ierland blijven uitvoeren. Van de maximaal toegezegde steun van EUR 190 mrd. (door het EFSF) is eind 2012 EUR 48 mrd. nog niet uitgezet. Dit is inclusief het tweede noodpakket voor Griekenland. Naast extra geld heeft Griekenland meer tijd gekregen om de begroting op orde te krijgen en is de rente op uitstaande leningen verlaagd.

De ECB heeft in juli 2012 de herfinancieringsrente met 25 basispunten verlaagd naar 0,75% en de depositorente met 0,25% verlaagd tot 0%. Deze laatste actie heeft grote gevolgen gehad voor de geldmarkt.

Op 2 augustus heeft de ECB een nieuw mechanisme geïntroduceerd, het 'Outright Monetary Transaction' (OMT), waarbij de middelen van de ECB worden ingezet om ongelimiteerd staatsobligaties met een duratie tot drie jaar op te kopen. De voorwaarde voor het inzetten van dit mechanisme is een officiële aanvraag voor steun bij het ESM, waardoor de landen gedwongen kunnen worden om hervormingen door te voeren. Hierdoor heeft de ECB de druk van de ketel gehaald en de financiële markten een grote positieve impuls gegeven. Met de introductie van het OMT is het 'Securities Market Programme' (SMP) komen te vervallen. De introductie van de OMT werd niet gesteund door de Duitse afvaardiging in de ECB.

Net als in 2011 hebben de meeste overheden van de Europese landen in 2012 bezuinigingen doorgevoerd, wat de economische groei niet heeft bevorderd. Tevens zijn de banken terughoudend geweest om bedrijven krediet te verlenen, voornamelijk als gevolg van de afwaarderingen op hun balansen en de hogere kapitaalisen.

Ondanks het ruime monetair beleid van de centrale bank is de economische groei in Europa uitgekomen op -0,2%. De werkloosheid is gestegen van 10,0% eind 2011 naar 10,7% eind 2012.

Als gevolg van de onrust in Europa is de financiële situatie van de Verenigde Staten onderbelicht gebleven, tot net na de verkiezingen. In 2012 heeft er een forse strijd in het congres plaats gevonden over het 'schuldenplafond'. Deze is uiteindelijk eind 2012 verhoogd, maar tegelijkertijd zijn er afspraken gemaakt over bezuinigingen en belastingverhogingen welke automatisch in werking treden per 1 januari 2013 als er tussentijds geen overeenstemming wordt bereikt over de begroting. De inwerkingtreding van deze set aan maatregelen wordt de 'Fiscal Cliff' genoemd. Eind 2012 zijn er zeer moeizame onderhandelingen gevoerd tussen de democraten en republikeinen welke volledig van inzicht verschillen over de aanpak van de begrotingsproblemen. Uiteindelijk is op 1 januari 2013 een akkoord bereikt over inperking van de set aan maatregelen. Het is echter de verwachting dat de Verenigde Staten in februari/maart wederom het schuldenplafond bereikt, waardoor er weer onderhandeld zal moeten worden.

Het stelsel van centrale banken in de Verenigde Staten (FED) heeft de rente in 2012 op 0,25% gehouden. Tevens is de periode waarover de rente naar verwachting op 0,25% zal blijven verlengd tot 2014. Daarnaast heeft de FED een derde ronde van liquiditeitssteun (Quantitative Easing) aangekondigd. Hierbij wordt elke maand door de FED voor USD 80 mrd. aan obligaties gekocht.

De economische groei in de Verenigde Staten is over 2012 uitgekomen op 2,2%. De arbeidsmarkt is licht verbeterd, aangezien het werkloosheidspercentage met 0,8% is gedaald tot 8,1%.

In Japan zijn eind 2012 verkiezingen gehouden, daarnaast is de wederopbouw naar aanleiding van de tsunami in 2011 ter hand genomen. De nieuwe president heeft aangegeven de economie verder te willen stimuleren.

Na een stijging gedurende het eerste kwartaal, stonden de aandelenmarkten aan het eind van het tweede kwartaal weer ongeveer op de stand van begin 2012, waarna een geleidelijke stijging tot eind 2012 heeft plaatsgevonden met een korte dip in november.

In euro termen heeft de MSCI World (gehedged voor valuta) over 2012 een rendement van 16,4% gegenereerd. De MSCI World variant waar niet wordt gehedged voor valuta heeft een rendement van 13,2% behaald. Verdeeld naar regio's komen de rendementen in Euro (unhedged) als volgt uit; Europa 17,3%; North America 13,0% en Far East 10,1%.

De MSCI Emerging Markets (unhedged) uitgedrukt in Euro heeft een resultaat laten zien van 16,8%.

De Europese kapitaalmarktrente (10 jaars) is in 2012 zeer volatiel gebleken. Startend op een niveau van 1,8% is de rente gestaag gedaald tot 1,2% per ultimo mei. Vervolgens heeft de rente een lichte stijging ingezet tot een niveau van 1,3% per ultimo december. De daling in de rente heeft positief bijgedragen aan het totale rendement.

Niet beursgenoteerd direct Nederlands vastgoed heeft in 2012 een licht positief rendement gegenereerd, ten opzichte van een stijging van 8,4% voor het indirect vastgoed (GPR 250 REIT Netherlands).

De euro heeft in 2012 waarde gewonnen ten opzichte van de Amerikaanse dollar (1,30 naar 1,32), waardoor beleggingen in dollars in waarde daalden.

Matching en Return

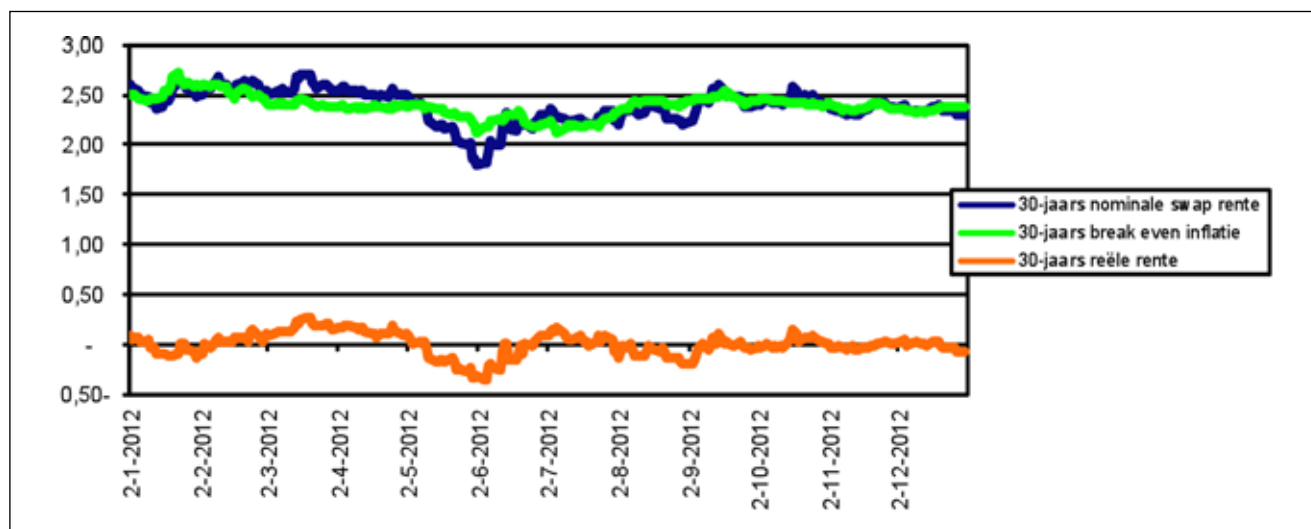
Om beter te kunnen bepalen of de waargenomen risico's van de verplichtingen (op marktwaarde) ook goed afgedekt worden, is besloten de beleggingen te splitsen in een 'matching' portefeuille en een 'return' portefeuille. De 'matching' portefeuille bevat obligaties, liquiditeiten en rente swaps om de rentekarakteristieken van 'de in beheer gegeven kasstromen opgehoogd met een percentage waardevastheid', zo nauwkeurig mogelijk te repliceren.

De overige beleggingen zijn ondergebracht in de 'return' portefeuille. Het doel van deze portefeuille is het behalen van een rendement om: de korte rente op de derivatenposities in de 'matching' portefeuille te kunnen financieren, actuariële- en bestandsrisico's te kunnen opvangen en groei in dekingsgraad te bewerkstelligen.

Tussen de 'matching' portefeuille en de 'return' portefeuille vindt geen rebalancing plaats.

Aanpassingen beleggingsbeleid in 2012

Het beleid van het bestuur is erop gericht om risico's te onderkennen, te analyseren en waar wenselijk en mogelijk, af te dekken. De ontwikkelingen van de rentes en inflatieverwachtingen worden nauwlettend gevolgd. Zie onderstaand het verloop van de 30-jaars nominale coupon swap rente, de 30-jaars break even inflatie en de 30-jaars reële rente gedurende 2012.

Gedurende 2012 zijn er in het beleggingsbeleid drie aanpassingen gemaakt. In het derde kwartaal van 2012 is besloten om de 75% afdekking van het renterisico te verlagen tot 50%. Deze aanpassing is in drie stappen uitgevoerd in juli, september en december. Per ultimo 2012 wordt 100% van de eerste 20 jaar aan kasstromen voor renterisico afgedekt met een additionele 19-jaars swap om tot een rente afdekking van 50% te komen (op basis van money duration op marktwaarde). Voor implementatie van de laatste stap is besloten om de bandbreedte van de nominale rente hedge aan te passen van 50% tot 100% naar 40% tot 100%.

Per ultimo 2012 zien de bandbreedtes en strategische normwegingen er als volgt uit:

	Minimum	Strategische normweging	Maximum
% nominale rente hedge	40 %	50 %	100 %
Emerging Markets	15 %	25 %	35 %
Mature Markets	45 %	55 %	65 %
Vastgoed	0 %	10 %	20 %
Liquide middelen	0 %	10 %	20 %

Hierbij zal ingeval er op enig moment voor een rente hedge wordt gekozen hoger dan 50%, leverage worden toegepast. Tevens kan de overfunding in de matchingportefeuille bij een verlaging van de rentehedge aan de returnportefeuille worden toegevoegd. De keuze om de omvang van de returnportefeuille te wijzigen blijft een bestuursbesluit welke separaat naast de wijziging van de rente-hedge moet worden genomen. Elk wijziging is altijd een bestuursbesluit.

Verder is in 2012 een High Yield manager geselecteerd, maar wordt er nog over het contract onderhandeld.

Per ultimo 2012 heeft de 'matching' portefeuille de volgende verdeling:

'Matching' portefeuille	Feitelijke allocatie		
	Ultimo	2012	2011
		%	%
Vastrentende waarden			
Staatsobligaties		47,4%	31,1%
Covered Bonds		32,0%	35,6%
Bedrijfsobligaties		1,4%	5,4%
Supranationals		10,3%	-
Agencies		6,1%	-
Overheids gegarandeerd		1,8%	-
Rente swaps		-3,7%	23,9%
Liquide middelen		4,6%	4,0%

Benchmark voor de 'matching' portefeuille is de waardeontwikkeling van de in beheer gegeven kasstromen.

Per ultimo 2012 bedroeg het hedge percentage van de nominale verplichtingen 50% op basis van money duration (marktwaarde).

De verdeling van de return portefeuille ultimo 2012 is als volgt:

'Return' portefeuille	Feitelijke allocatie			Strategische Benchmark	Normatieve Benchmark
	Ultimo	2012	2011		
		%	%	%	%
Zakelijke waarden					
Aandelen ontwikkelde landen		55,9%	57,8%	55%	80%
Aandelen opkomende landen		26,3%	26,1%	25%	0%
Onroerend goed		6,8%	16,1%	20%	20%
Liquide middelen		10,9%	0,0%	-	-

Het pensioenfonds hanteert een 'rebalancing beleid' (wegingen van beleggingen brengen tot de strategische benchmark weging) binnen de returnportefeuille, waarbij eens per jaar 'rebalancing' plaatsvindt. Bij het gebruik van de bandbreedtes kunnen, bij overschrijding van de bandbreedtes, tussentijdse 'rebalancing' acties benodigd zijn. Tevens kan het bestuur besluiten om wegingen aan te passen als gevolg van een visie op bepaalde beleggingscategorieën.

In onderstaande tabel is weergegeven hoe de totale portefeuille verdeling er de afgelopen jaren heeft uitgezien.

Totale portefeuille	Feitelijke allocatie	
	Ultimo	2011
	%	%
Vastrentende waarden		
Staatsobligaties	30,5%	20,8%
Covered Bonds	20,6%	23,9%
Bedrijfsobligaties	0,9%	3,6%
Supranationals	6,7%	-
Agencies	4,0%	-
Overheids gegarandeerd	1,2%	-
Rente swaps	-2,4%	16,0%
Liquide middelen	3,0%	2,7%
Zakelijke waarden		
Aandelen ontwikkelde Landen	19,4%	19,8%
Aandelen opkomende Landen	9,4%	8,6%
Onroerend goed	2,4%	5,3%
Valuta Hedge	0,5%	-0,8%
Liquide middelen	3,9%	0,0%

Rendement

Het rendement over 2012 bedraagt 17,6% na kosten, ten opzichte een rendement van de normatieve benchmark van 12,3%.

Het rendement is als volgt per beleggingscategorie verdeeld:

	Rendement (%)	Benchmark (%)
Vastrentende waarden (matching portefeuille)	12,7%	12,7%
Aandelen (inclusief valuta afdekking)	35,8%	11,8%
Onroerend goed	-1,6%	3,7%
Totaal rendement inclusief valuta-afdekking	17,6%	12,3%

Rendementsontwikkeling

De benchmark voor de 'matching' portefeuille is gedefinieerd als de waardeontwikkeling van de in beheer gegeven kasstromen opgehoogd met een percentage waardevastheid. De afdekking van kasstromen bedroeg primo 2012 75% van de nominale verplichtingen. Gedurende 2012 is de rentehedge aangepast tot 50% van de nominale verplichtingen op basis van money duration op marktwaarde. Aangezien de benchmark van de matchingportefeuille direct op de dag van aanpassing van de in beheer gegeven kasstromen naar de nieuwe situatie wijzigt, en de beleggingen gedurende de transitie periode naar de nieuwe benchmark wordt aangepast, kan er sprake zijn van grote verschillen tijdens de transities. Zonder de gevolgen van de transities bedroeg de outperformance van de matchingportefeuille 2,1%. Verder is van belang dat het benchmark rendement van de matchingportefeuille is gebaseerd op basis van de marktwaarde (en niet op de DNB RTS).

(Extern) vermogensbeheer

Het vermogensbeheer is uitbesteed aan externe vermogensbeheerders. Het pensioenbureau analyseert de behaalde resultaten van de beheerders op maandbasis of zoveel eerder als daar aanleiding toe is. Hierbij wordt tevens getoetst of de beheerder binnen de geldende beleggingsrestricties heeft geopereerd.

8. Actuariële paragraaf

Actuariële analyse

In onderstaand overzicht is de actuariële analyse van het saldo van baten en lasten opgenomen.

	2012	2011
	€	€
Premieresultaat		
Premiebijdragen werkgevers en koopsommen	2.334	3.059
Premiebijdragen werknemers	-	-
Pensioenopbouw in het jaar	-2.496	-2.719
Onttrekking voorziening pensioenverplichtingen voor pensioenuitvoeringskosten	303	314
Pensioenuitvoeringskosten	-563	-711
Interestresultaat		
Beleggingsresultaten	82.288	25.109
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-6.377	-4.758
Indexering en overige toeslagen	-3.024	-319
Wijziging markttrente	-28.408	-54.668
Overig resultaat		
Resultaat op waardeoverdrachten	100	4
Omrekening overlevingstafels	-	-
Overige baten	2.099	1.241
Wijziging herverzekeringsdeel technische voorzieningen	-2	-
Overige lasten	-3.613	-341
Totaal saldo van baten en lasten	42.641	-33.789

Per ultimo 2012 is de voorziening pensioenverplichtingen berekend op basis van de nieuwe AG-Prognose tafels 2012-2062.

Beleid ten aanzien van toeslagverlening

De toeslag is voorwaardelijk en wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld. Hierbij maakt het bestuur gebruik van de volgende toeslagstaffel, maar kan hiervan afwijken. Een afwijkend besluit maakt niet dat de toeslagverlening onvoorwaardelijk wordt.

Reële dekkingsgraad	Toeslagverlening
< 80 %	Geen indexatie.
> 80% maar <100%	Lineaire toekenning.
>100%	Volledig, mits reële dekkingsgraad hoger dan 100% blijft.
>100%	Inhaalindexatie (max 10 jaar), mits reële dekkingsgraad hoger dan 100% blijft.

In 2012 heeft het bestuur de toeslagenambitie verlaagd van 100% naar 70%. Hierdoor wordt bij bepaling van de reële verplichtingen niet met 100% van de toekomstige toeslagen gerekend, maar met 70%, wat een hogere reële dekkingsgraad tot gevolg heeft. Hierdoor is de toeslag per 1 januari 2013 uitgekomen op 0,64%.

De premiebijdragen van werkgevers en werknemers over 2012 bedragen in totaal 24% (2011: 22%) van de loonsom. De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke pensioenpremies over 2012 waren als volgt, conform artikel 130 van de Pensioenwet:

	2012	2011
	€	€
Kostendekkende premie	3.038	3.654
Gedempte kostendekkende premie	2.298	3.018
Feitelijke premie	2.334	3.059

Kostendekkende premie

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt bepaald:

	2012	2011
	€	€
Actuariële premie	2.120	2.111
Opslag kosten	260	397
Solvabiliteitsopslag	240	418
Voorwaardelijke verhoging actieven (actuariële premie plus solvabiliteitsopslag)	418	728
Totaal	3.038	3.654

Het verschil tussen de kostendekkende premie en gedempte kostendekkende premie is de toegepaste rekenrente. In de kostendekkende premie wordt de door DNB gepubliceerde yieldcurve als basis genomen. Bij de gedempte kostendekkende premie wordt gebruik gemaakt van het 10-jaars gemiddelde van de 15-jaars rente.

	2012	2011
	%	%
Interne rentevoet volgens DNB yieldcurve (enkelvoudig) primo jaar	2,7	3,4

Gedempte kostendekkende premie

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt bepaald:

	2012	2011
	€	€
Actuariële premie	1.566	1.659
Opslag kosten	260	397
Solvabiliteitsopslag	177	328
Voorwaardelijke verhoging actieven (actuariële premie plus solvabiliteitsopslag)	295	634
Totaal	2.298	3.018

	2012	2011
	%	%
10-jaars gemiddelde van de 15-jaars rente primo jaar	4,1	4,4

De totale kosten van verhoging actieven inclusief de solvabiliteitsopslag is in de gedempte kostendekkende en kostendekkende premie opgenomen. Dit wijkt af van de feitelijk betaalde premie, welke voortvloeit uit de uitvoeringsovereenkomst.

Feitelijke premie

De feitelijke premie over 2012 is als volgt berekend:

- Werkelijke kosten één jaar pensioenopbouw (coming service);
- Werkelijke kosten verhoging actieven boven CPI Alle huishoudens afgeleid (referentieperiode oktober tot en met oktober);
- Solvabiliteitsopslag van 11,3%;
- Proportionele verrekening administratie- en uitvoeringskosten met de excassovrijval;
- Discontering tegen 4,1% (10-jaars voortschrijdend gemiddelde van de 15-jaars rentevoet);
- AG Prognosetafel 2010-2060, startjaar 2012, met voor mannen geen correctie ten opzichte van de Nederlandse bevolking en met correctietabel op basis van inkomensklasse "Hoog" voor vrouwen.

Uitkomsten van de solvabiliteitstoets

Onder het FTK is het 'vereist eigen vermogen' gedefinieerd als het vermogen dat hoort bij de zogeheten evenwichtssituatie van het pensioenfonds. In die evenwichtssituatie is het eigen vermogen zodanig vastgesteld dat met de wettelijk vastgestelde zekerheidsmaat van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen één jaar over minder middelen beschikt dan nodig om te kunnen voldoen aan de onvoorwaardelijk toegezegde pensioenverplichtingen. Met andere woorden, de kans dat het pensioenfonds zich één jaar later in een situatie van onderdekking bevindt, is kleiner dan of gelijk aan 2,5%.

De toezichthouder, DNB, heeft een gestandaardiseerde methode vastgesteld om te toetsen of er voldoende eigen vermogen aanwezig is, de standaardtoets. De standaardtoets meet voor een aantal risicofactoren het mogelijke (negatieve) effect (in euro's) op het eigen vermogen. Omdat de resultaten van de standaardtoets afhankelijk zijn van marktomstandigheden en het risicoprofiel van de aanwezige beleggingen fluctueert het 'vereist eigen vermogen' in de loop van de tijd.

De vereiste solvabiliteit op basis van deze toets bedraagt ultimo 2012 € 59.001 mln.. Het feitelijke eigen vermogen van het pensioenfonds ultimo 2012 bedraagt € 95.954 mln.. Dit betekent dat het pensioenfonds ultimo 2012 voldoet aan de solvabiliteitstoets.

Oordeel van de externe actuaris over de financiële positie

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum ten minste gelijk aan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een toereikende solvabiliteit.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds British American Tobacco is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

9. Rapportage over Pension Fund Governance

Met de invoering van de Pensioenwet per 1 januari 2007 zijn de StAr-principes voor goed pensioenfondsbestuur (Pension Fund Governance, 'PFG') opgenomen in een wettelijk kader. De 32 principes hebben betrekking op de volgende componenten; zorgvuldig bestuur, transparantie, openheid en communicatie, deskundigheid, verantwoording en intern toezicht.

Het beleid van het pensioenfonds is gericht op een integere bedrijfsvoering. De verantwoordelijkheid hiervoor is vastgelegd in artikel 143 van de Pensioenwet. Dit houdt in ieder geval het volgende in:

- Het beheersen van bedrijfsprocessen en bedrijfsrisico's;
- Integriteit;
- De soliditeit van het pensioenfonds, waaronder wordt verstaan: het beheersen van financiële risico's en het beheersen van andere risico's die de soliditeit van het pensioenfonds kunnen aantasten; en
- Het beheersen van de financiële positie op de lange termijn door periodiek een continuïteitsanalyse uit te voeren.

Het pensioenfonds heeft op de volgende wijze invulling gegeven aan medezeggenschap binnen het pensioenfonds:

- intern toezicht middels een visitatiecommissie;
- een verantwoordingsorgaan.

Intern toezicht

Het bestuur heeft ervoor gekozen het intern toezicht vorm te geven via een externe visitatiecommissie. Hiertoe is een 'taakopdracht visitatiecommissie' opgesteld volgens het model van OPF. Hierin zijn de volgende taken vermeld:

- het beoordelen van beleids- en bestuursprocedures en -processen en de checks en balances binnen het fonds;
- het beoordelen van de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd;
- het beoordelen van de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn.

Zie hoofdstuk 10 voor de samenvatting van de bevindingen van de visitatiecommissie en de reactie van het bestuur daarop. Afgaande op het wetsvoorstel 'wet versterking bestuur pensioenfondsen', is het mogelijk dat er jaarlijks een visitatie uitgevoerd dient te gaan worden.

Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur ten aanzien van het door het bestuur gevoerde beleid.

Taken en verantwoordelijkheden van het verantwoordingsorgaan zijn bij de oprichting vastgesteld. Deze zijn vastgelegd in het reglement 'Verantwoordingsorgaan Stichting Pensioenfonds British American Tobacco'.

Het verantwoordingsorgaan is bevoegd jaarlijks een algemeen oordeel te geven over:

- Het handelen van het bestuur in algemene zin;
- Het door het bestuur uitgevoerde beleid in het afgelopen kalenderjaar;
- Beleidskeuzes die op de toekomst betrekking hebben; en
- De naleving van de principes Pension Fund Governance door het bestuur.

Het verantwoordingsorgaan verstrekt bovenstaand oordeel schriftelijk en beargumenteerd aan het bestuur. Het oordeel wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, opgenomen in het jaarverslag.

In het wetsvoorstel 'wet versterking besturen pensioenfondsen' zoals eind 2012 is gepubliceerd, is te lezen dat het verantwoordingsorgaan zal gaan verdwijnen en een nieuw op te richten deelnemers- en pensioengerechtigdenraad de rol van het verantwoordingsorgaan kan overnemen. Ook bestaat er de mogelijkheid om het interne toezicht via een raad van toezicht in te richten.

Bevindingen van het verantwoordingsorgaan over het verslagjaar 2012

Het verantwoordingsorgaan heeft in het kader van haar taakuitoefening kennis genomen van het jaarverslag en de jaarrekening over 2012 (in concept) alsmede het concept actuariel rapport en de bijlagen van Mercer.

Het verantwoordingsorgaan heeft gedurende het afgelopen kalenderjaar met regelmaat schriftelijk en mondeling overlegd met het bestuur en het pensioenbureau over diverse aangelegenheden. Tevens is zij uitgenodigd om deel te nemen aan de permanente educatiedagen van het bestuur en het pensioenbureau en is zij in de gelegenheid gesteld specifieke onderwerpen aan te dragen. Zij is gedurende het gehele jaar tijdig voorzien van alle stukken en verslagen van de vergaderingen van het bestuur en is in staat geweest dienaangaande vragen te stellen.

Zoals ieder jaar heeft het verantwoordingsorgaan het pensioenbureau uitgenodigd om in een overleg haar vragen aangaande de stukken omtrent het verslagjaar 2012 te beantwoorden.

Allereerst wenst het verantwoordingsorgaan te bevestigen wederom geen negatieve terugkoppeling te hebben ontvangen van gepensioneerden, werknemers dan wel de werkgever. Vooral van de zijde van de gepensioneerden wordt in het algemeen veel terugkoppeling

ontvangen en deze richtte zich het afgelopen jaar vooral op de zeer gewaardeerde bijeenkomsten in Amsterdam en Zevenaar ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van het pensioenfonds alsmede de uitvoerige communicatie aangaande het veranderde toeslagenbeleid.

Het verantwoordingsorgaan heeft de besluitvoering omtrent het voorwaardelijke toeslagenbeleid naar een toeslagendoelstelling van 70% nauwlettend gevolgd en heeft geconcludeerd dat ook hier weer sprake is geweest van een zeer zorgvuldige afweging van de belangen van alle deelnemers alsmede de waarborging van de continuïteit van het pensioenfonds door het bestuur.

De voortdurend veranderende wet- en regelgeving leggen een grote druk op het bestuur en het pensioenbureau en benadrukken eens te meer het belang van adequate informatie en opleiding. Het bestuur heeft laten blijken zich hiervan ten eerste bewust te zijn en heeft aangegeven de ontwikkelingen op de voet te volgen en waar nodig de kennis- en deskundigheidscriteria voor individuele bestuurders nader te bekijken en waar nodig aan te passen.

Het verantwoordingsorgaan heeft op basis van de door haar bijgewoonde vergaderingen alsmede de aan haar verstrekte stukken alle vertrouwen dat het bestuur over het verslagjaar 2012 wederom op adequate wijze de belanghebbenden van het pensioenfonds heeft vertegenwoordigd in haar afwegingen en besluiten en spreekt haar waardering uit dat het pensioenfonds, ondanks de moeilijke economische en financiële omgeving, het jaar goed heeft afgesloten.

Reactie van het bestuur op bevindingen verantwoordingsorgaan over het verslagjaar 2012

Het bestuur dankt het Verantwoordingsorgaan voor de constructieve discussies aangaande het gevoerde beleid in 2012.

Het bestuur heeft mogen constateren dat het Verantwoordingsorgaan positief staat tegenover de wijze waarop is omgegaan met de aanpassing van de toeslagendoelstelling en de invulling om tot een gewenst deskundigheidsniveau te komen.

Ten slotte dankt het bestuur het verantwoordingsorgaan voor de positieve bevindingen ten aanzien van de communicatie en het 75-jarig jubileum.

Compliance officer

Het bestuur van het pensioenfonds heeft het Nederlands Compliance Instituut benoemd als externe compliance officer. De voornaamste taken van de compliance officer omvatten:

- Onafhankelijk toezicht op de naleving van de gedragscode; en
- Onafhankelijk toezicht op de naleving van wettelijke regelingen.

Deze taken leiden onder meer tot het toetsen van de naleving van wet- en regelgeving met betrekking tot onder andere koersgevoelige informatie en privé-effectentransacties door aan de pensioenfondsorganisatie gelieerde personen die door het bestuur zijn aangemerkt als 'betrokkenen' of 'insiders'. Het rapport van de compliance officer over 2012 meldt geen overtredingen inzake naleving van de gedragscode en andere wettelijke bepalingen.

Deskundigheidsbevordering

Het fonds heeft in 2012 naar aanleiding van de 'beleidsregel deskundigheid/beleidsregel geschiktheid' het deskundigheidsbeleid herzien. De grootste wijziging in het beleid is dat bestuursleden met kennis alleen nog niet aan de gewenste deskundigheid voldoen. Ervaring en oordeelsvorming dienen te worden gedemonstreerd op basis van vastgestelde competenties.

In 2012 heeft 1 bestuurslid de SPO cursus 'besturen van een ondernemingspensioenfonds' (niveau 1) afgerond. Twee bestuursleden hebben modules van de opleiding 'Leergang besturen van een Pensioenfonds' (niveau 2) doorlopen. Door het jaar heen hebben bestuursleden diverse seminars en congressen bijgewoond om hun deskundigheid te bevorderen.

In 2012 heeft er geen toetsing van de deskundigheid plaatsgevonden.

In april 2013 heeft de jaarlijkse evaluatie plaatsgevonden van het Bestuur van Stichting Pensioenfonds British American Tobacco. Door de voorzitter en vice voorzitter zijn individuele gesprekken gevoerd met de bestuursleden, op basis van een vooraf ingevulde vragenlijst.

Uit de evaluatie komt naar voren dat het Bestuur goed en adequaat functioneert. De sfeer binnen het bestuur is te typeren als effectief en zakelijk en de individuele leden laten het belang van het fonds prevaleren in discussies. De informatievoorziening staat op een hoog peil, de vergaderingen worden goed voorbereid en de notulen zijn van goede kwaliteit. Binnen het bestuur is een verdeling gemaakt in specifieke aandachtsgebieden. Er is een behoefte deze aandachtsgebieden door middel van verdere scholing te verdiepen. Er zal onderzocht worden hoe hier vorm aan gegeven kan worden.

Verantwoordingsorgaan

Afgelopen jaar is er gewerkt aan deskundigheidsbevordering van het verantwoordingsorgaan, door middel van het bijwonen van de permanente educatiedagen en het participeren in bestuursvergaderingen.

10. Verslag van de visitatiecommissie (intern toezicht)

Samenvatting van het Rapport Bevindingen Visitatiecommissie Stichting Pensioenfonds British American Tobacco

Met de invoering van de Pensioenwet zijn nadere eisen gesteld aan het interne toezicht bij pensioenfonds. Zo is bepaald dat tenminste één maal in de drie jaar een visitatie bij een pensioenfonds moet plaatsvinden. Het bestuur van de Stichting Pensioenfonds British American Tobacco (het Fonds) heeft in verband daarmee met VCHolland een afspraak gemaakt voor de uitvoering van een vervolgvizitatie in 2012. De eerste visitatie, die eveneens door leden van VCHolland is uitgevoerd, vond plaats begin 2010. De visitatiecommissie heeft op 9 november 2012 haar concept-rapportage met het bestuur van het Fonds besproken. De reactie van het bestuur is in het definitieve rapport verwerkt. In deze samenvatting zijn de belangrijkste aanbevelingen van de visitatiecommissie opgenomen.

De visitatiecommissie beoordeelt - het wettelijk kader in aanmerking genomen - het functioneren van het bestuur zowel qua processen en procedures als qua eindresultaat als zeer goed/uitstekend.

Op onderdelen doet de visitatiecommissie de volgende aanbevelingen.

De visitatiecommissie beveelt het bestuur aan de voorgestelde toekomst-scenario's van het Fonds nader uit te werken, te beoordelen en aan de werkgever voor te leggen. Duidelijkheid te verkrijgen van de werkgever over de wijze waarop deze de pensioenrisico's voor de ondernemingsbalans vanuit IFRS-perspectief wenst te verminderen, is daarbij vereist.

De positie van het pensioenbureau in het licht van die toekomstscenario's van het Fonds is daarbij op zorgvuldige wijze mee te wegen.

De visitatiecommissie beveelt het bestuur aan de kosten scherp te (blijven) bewaken en totale kosten (inclusief de door de werkgever gedragen kosten) te rapporteren conform het aanbevolen format. Deze aanbeveling geldt ook de samenstelling van de (directe en indirecte) kosten van het vermogensbeheer alsmede de transactiekosten.

De visitatiecommissie beveelt ook aan – gezien het vertrek in één jaar van drie bestuursleden - aandacht te hebben voor het behoud van de noodzakelijke deskundigheid in het bestuur.

De visitatiecommissie beveelt aan het samengaan van de verschillende actuariële functies binnen Mercer te evalueren.

De visitatiecommissie beveelt het bestuur aan te voorzien in een missie, visie en strategie document voor het Fonds als algemene toetssteen voor alle beleidsbeslissingen.

De visitatiecommissie beveelt het bestuur aan de continuïteitsanalyse periodiek te herhalen (te beginnen in 2013) en de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden periodiek op de hoogte te brengen van het toeslagperspectief, zowel ten aanzien van het indexatieresultaat als het pensioenresultaat.

De visitatiecommissie beveelt het bestuur aan het communicatiebeleid en de inbedding daarvan in de bestuursbeleidscyclus te herijken, de instelling van een structurele communicatieadviescommissie te overwegen en communicatie als beleidsthema zelfstandige aandacht geven in ABTN en Jaarverslag. Publicatie van een (samenvatting van de) Verklaring inzake de beleggingsbeginselen in het jaarverslag kan daarbij naar het oordeel van de visitatiecommissie een positieve rol spelen.

Op een meer reguliere basis de website van het Fonds te benutten om informatie aan de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden te verstrekken en de impact van de financiële risico's die het Fonds loopt (en daarmee deelnemers) met de deelnemers te communiceren.

Tenslotte acht de visitatiecommissie het zinvol de resultaten van het communicatiebeleid periodiek te meten bijvoorbeeld via een klantenpanel of het uitvoeren van een klanttevredenheidsonderzoek.

De visitatiecommissie,

G. Euverman
H. Hanneman
J. Ruben

Reactie van het bestuur op het verslag intern toezicht

Het bestuur is verheugd met de kwalificatie van zeer goed/uitstekend die door de visitatiecommissie is gegeven ten aanzien van het functioneren van het bestuur en de processen en procedures van het pensioenfonds.

Deze goede resultaten betekenen echter niet dat er geen verbeterpunten zijn. Ten aanzien van de aanbevelingen van de commissie zijn reeds op een aantal punten wijzigingen aangebracht. Zo is invulling gegeven aan het toeslagenperspectief door middel van de gewijzigde toeslagenambitie, is het communicatiebeleid in de ABTN opgenomen, zijn de verschillende functies van Mercer geëvalueerd. Tevens heeft het bestuur besloten om via een klanttevredenheidsonderzoek de effectiviteit van de communicatie te meten, maar dat er geen communicatiepanel ingericht gaat worden.

Verder zijn er gesprekken tussen de werkgever en het pensioenfonds ten aanzien van mogelijke toekomstscenario's, waarbij de positie van het pensioenbureau niet over het hoofd wordt gezien.

Ten aanzien van de aanbeveling betreffende de transactiekosten kan worden medegedeeld dat de kosten transparantie in dit jaarverslag verder is uitgebreid.

Ten slotte is het bestuur er zich van bewust dat deskundigheid zeer belangrijk is. Er zal dan ook actie ondernomen worden om elk nieuwe bestuurslid zo snel mogelijk op het juiste deskundigheidsniveau te krijgen.

Jaarrekening

Balans per 31 december 2012

Na bestemming van het saldo van baten en lasten

(In duizenden €)		31 december 2012		31 december 2011	
	Ref.	€	€	€	€
Activa					
Beleggingen voor risico pensioenfonds					
Vastgoedbeleggingen	4	13.168		25.073	
Aandelen		155.792		134.396	
Vastrentende waarden		382.874		240.719	
Derivaten		2.762		75.577	
			554.596		475.765
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen					
Overige vordering uit hoofde van herverzekeringsdeel technische voorzieningen	5	1		3	
			1		3
Vorderingen en overlopende activa					
Vorderingen uit hoofde van beleggingen	6	94		100	
Overige vorderingen en overlopende activa		305		528	
			399		628
Overige activa					
Liquide middelen		683		1.285	
			683		1.285
Totaal activa			555.679		477.681

(In duizenden €)		31 december 2012		31 december 2011	
	Ref.	€	€	€	€
Passiva					
Stichtingskapitaal en reserves					
Stichtingskapitaal	7	1		1	
Algemene reserve		95.954		53.314	
			95.955		53.315
Technische voorzieningen					
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds	8	443.533		416.601	
Overige technische voorzieningen		2.859		3.240	
			446.392		419.841
Overige schulden en overlopende passiva					
Geleeerde ondernemingen	9				
Derivaten	10	12.847		3.614	
Overige schulden en overlopende passiva		485		911	
			13.332		4.525
Totaal passiva			555.679		477.681

Staat van baten en lasten over 2012

(In duizenden €)		2012		2011	
	Ref.	€	€	€	€
Baten					
Premiebijdragen (van werkgever en werknemers) en koopsommen	12	2.334		3.059	
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	13	82.289		25.095	
Ontvangen rente		-1		14	
Saldo overdrachten van rechten		-		-	
Overige baten	14	479		501	
Totaal Baten			85.101		28.669
Lasten					
Pensioenuitkeringen	15		-14.919		-15.416
Pensioenuitvoeringskosten	16		-563		-711
Pensioenopbouw		-2.496		-2.719	
Indexering en overige toeslagen		-3.024		-319	
Rentetoevoeging		-6.377		-4.758	
Onttrekking voor pensioenuitkering en pensioenuitvoeringskosten		15.435		16.006	
Wijziging marktrente		-28.408		-54.668	
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		525		-12	
Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen		-2.587		151	
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds	17		-26.932		-46.319
Mutatie overige technische voorzieningen	18		381		-28
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen			-2		-
Saldo overdrachten van rechten	19		-425		16
Totaal Lasten			-42.460		-62.458
Saldo van baten en lasten			42.641		-33.789
Bestemming van het saldo van baten en lasten					
Algemene Reserve			42.641		-33.789
Totaal saldo van baten en lasten			42.641		-33.789

Kasstroomoverzicht over 2012

(In duizenden €)	2012		2011	
	€	€	€	€
Kasstroom uit pensioenactiviteiten				
Ontvangen premies en koopsommen	2.658		2.988	
Ontvangen in verband met overdracht van rechten en FVP	482		673	
Betaalde pensioenuitkeringen	-15.264		-15.071	
Betaald in verband met overdracht van rechten en FVP	-429		-176	
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-640		-679	
Ontvangen uitkeringen van herverzekeraars	1		2	
Saldo rente waardeoverdrachten en FVP	-1		15	
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten		-13.193		-12.248
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten				
Verkopen en aflossingen van beleggingen	57.564		13.776	
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	16.432		25.861	
Aankopen beleggingen	-60.158		-28.321	
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-1.205		-878	
Saldo rente rekening courant en deposito's	-		-	
Diversen	-42		-27	
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten		12.591		10.411
Netto kasstroom		-602		-1.837
Koers- en omrekeningsverschillen op liquide middelen		-		-
Mutatie liquide middelen		-602		-1.837
Het verloop van de liquide middelen is als volgt:				
Stand per 1 januari		1.285		3.122
Mutatie liquide middelen		-602		-1.837
Stand per 31 december		683		1.285

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

1. Algemene toelichting

1.1 ACTIVITEITEN

Het pensioenfonds heeft ten doel het verlenen van pensioenaanspraken en het doen van pensioenuitkeringen aan aspirant-deelnemers, deelnemers en gewezen deelnemers en gepensioneerden, alsmede aan hun nabestaanden, een en ander overeenkomstig het pensioenreglement. Het pensioenfonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregelingen van de volgende aangesloten ondernemingen: British American Tobacco Nederland B.V., British American Tobacco Holdings (The Netherlands) B.V., British American Tobacco Western Europe Region B.V. en een groep werknemers bij Theodorus Niemeyer B.V. van wie per 1 januari 2009 het arbeidscontract is overgegaan van British American Tobacco Manufacturing B.V. naar Theodorus Niemeyer B.V.

1.2 TOELICHTING OP HET KASSTROOMOVERZICHT

Voor de opstelling van het kasstroomoverzicht is de directe methode gehanteerd, Hierbij worden alle ontvangsten en uitgaven als zodanig gepresenteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

1.3 VESTIGINGSPLAATS

Het pensioenfonds is gevestigd ten kantore van British American Tobacco op de Handelsweg 53 A te Amstelveen.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1 ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving, met uitzondering van RJ 390 in verband met artikel 146 van de Pensioenwet. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op reële waarde (dit is niet gelijk aan de reële verplichtingen, welke de verplichtingen inclusief toekomstige prijsinflatie omvatten). De overige activa en passiva worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen, waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

2.2 VERGELIJKING MET VOORGAAND JAAR

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn, niet gewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste schattingswijzigingen zoals opgenomen in paragraaf "schattingswijzigingen".

2.2.1 Schattingswijzigingen

In 2012 hebben zich de volgende schattingswijzigingen voorgedaan:

- De overgang naar de meest recente AG Prognosetafel 2012-2062 (0,8% nominale dekkingsgraad negatief)
- De toepassing van de Ultimate Forward Rate (UFR) ten behoeve van de contante waardeberekening van de voorziening pensioenverplichtingen. Als gevolg van de introductie van de UFR steeg de dekkingsgraad 3% per eind september 2012.

2.3 SCHATTINGEN EN VERONDERSTELLINGEN

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening heeft het bestuur van het pensioenfonds zich een oordeel gevormd en schattingen gedaan die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen in de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

2.4 OPNAME VAN ACTIEF, VERPLICHTING, BATE OF LAST

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden ten gunste van de baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden ten laste van de baten en lasten opgenomen wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

2.5 VREEMDE VALUTA

Functionele valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

2.6 BELEGGINGEN VOOR RISICO PENSIOENFONDS

Vastgoedbeleggingen

Vastgoedbeleggingen zijn onroerende zaken die worden aangehouden om huuropbrengsten, waardestijgingen, of beide te realiseren. Vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs bij de eerste waardering; vervolgwaaardering geschiedt tegen reële waarde, zijnde de marktwaarde. De marktwaarde wordt bepaald aan de hand van onafhankelijke taxaties door externe taxateurs. Waardeveranderingen van op marktwaarde gewaardeerde vastgoedbeleggingen worden verwerkt in de staat van baten en lasten. Op vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Aandelen

Aandelen en participaties in beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd op marktwaarde. De marktwaarde wordt bepaald aan de hand van de beursnotering per balansdatum.

Vastrentende waarden

Vastrentende waarden en participaties in beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd op marktwaarde. De marktwaarde wordt bepaald aan de hand van de beursnotering per balansdatum. De lopende interest op vastrentende waarden wordt gepresenteerd als onderdeel van de marktwaarde van de vastrentende waarden.

Derivaten

Derivaten worden in de jaarrekening opgenomen tegen marktwaarde. De verwerking van waardeveranderingen in de marktwaarde is afhankelijk van het feit of het afgeleide instrument al dan niet als een afdekkingsinstrument wordt aangemerkt. Indien geen marktwaarde beschikbaar is, wordt de waarde bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen. Indien een derivatenpositie negatief is wordt de tegenwaarde onder de schulden verantwoord.

2.7 HERVERZEKERINGSDEEL TECHNISCHE VOORZIENINGEN

Het herverzekeringsdeel van de technische voorziening bevat vóór 1995 ingegane uitkeringen aan 2 personen. Deze herverzekering stamt nog uit het Turmac pensioenreglement. Er worden geen premies meer betaald. Als de uitkeringen aan deze twee personen stoppen, zal ook het herverzekeringsdeel in de technische voorziening komen te vervallen.

2.8 VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

Vorderingen worden opgenomen tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid. Een voorziening voor dubieuze debiteuren wordt per 31 december 2012 niet noodzakelijk geacht.

Vorderingen en overlopende activa worden onderscheiden van vorderingen in verband met beleggingstransacties.

2.9 LIQUIDE MIDDELEN

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder de liquide middelen zijn opgenomen de kas en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen als schulden aan kredietinstellingen onder de kortlopende schulden. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

2.10 OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA

De overige schulden en overlopende passiva worden opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven.

2.11 STICHTINGSKAPITAAL EN RESERVES

Het stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

De statutaire reserves en de overige wettelijke reserves die het pensioenfonds conform artikel 2:389 en artikel 2:390 BW aanhoudt, blijken op grond van artikel 2:373 lid 1 BW afzonderlijk uit de balans.

Door het pensioenfonds is besloten geen herwaarderingsreserve (conform artikel 2:390 lid 1 BW) op te nemen, omdat dit op grond van artikel 146 van de Pensioenwet niet verplicht is voor pensioenfonds.

2.12 TECHNISCHE VOORZIENINGEN

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen (VPV) voor risico van het pensioenfonds wordt gewaardeerd op basis van de door DNB gepubliceerde RTS per 31 december 2012. De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en eventuele onvoorwaardelijke (indexatie)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente, waarvoor de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB wordt gebruikt.

Bij de berekening van de VPV is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of en eventueel in hoeverre een toeslag wordt toegekend over ingegane pensioenen en premievrije pensioenaanspraken. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook voor indexatiebesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante-condities) zijn bij de vaststelling van de VPV inbegrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

De VPV is gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- De gehanteerde marktrente die gebaseerd is op de rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB, rekening houdend met een duration van de nominale uitkeringen van 17 jaar (2011: 18 jaar);
- AG Prognose tafel 2012-2062, startjaar 2013, met voor mannen geen correctie ten opzichte van de Nederlandse bevolking en met correctietabel op basis van inkomensklasse "Hoog" voor vrouwen;
- Het bestuur heeft besloten aan ingegane pensioenen en premievrije rechten per 1 januari 2013 een toeslag te verlenen van 0,64%;
- De gehanteerde staffel met betrekking tot de veronderstelde gehuwdheidsfrequentie loopt vanaf 18 jaar met een gehuwdheidsfrequentie van 0% op tot 100% gehuwdheidsfrequentie op 65 jaar; en
- Kostenopslag ter grootte van 2% van de VPV in verband toekomstige administratie- en excassokosten.

Overige technische voorzieningen

Overige technische voorzieningen worden opgenomen voor met de pensioenverplichtingen samenhangende risico's voor zover niet opgenomen in de berekening van de VPV, zoals arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, langlevensrisico of overige uitkeringen.

In de voortzetting van pensioenopbouw in verband met arbeidsongeschiktheid wordt voorzien door het opnemen van de post voorziening arbeidsongeschiktheid in de overige technische voorzieningen. Bij de berekening van deze voorziening wordt rekening gehouden met de contante waarde van de toekomstige premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid. Hierbij wordt uitgegaan van ongewijzigde voortzetting van het arbeidsongeschiktheidspercentage.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1 ALGEMEEN

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

3.2 PREMIEBIJDRAGEN (VAN WERKGEVERS EN WERKNEMERS)

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies en koopsommen zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.3 BELEGGINGSRESULTATEN RISICO PENSIOENFONDS

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. (In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden zowel de externe als de daaraan toegerekende interne kosten verstaan. Onder deze interne kosten worden onder andere de kosten voor de bewaarbank verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen e.d. verrekend.

3.4 PENSIOENUITKERINGEN

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. WAO/WIA-bedragen worden op de uitkering in mindering gebracht.

3.5 PENSIOENUITVOERINGSKOSTEN

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.6 MUTATIE VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTINGEN VOOR RISICO VAN HET PENSIOENFONDS

Pensioenopbouw

Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten over het boekjaar gewaardeerd op het niveau dat zij op balansdatum hebben.

Indexering en overige toeslagen

Het bestuur heeft besloten aan de ingegane pensioenen, premievrije rechten per 1 januari 2012 geen toeslag toe te kennen.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De interesttoevoeging wordt tegen de rekenrente primo jaar berekend over de beginstand en de mutaties gedurende het jaar. Dit resulteerde in een negatief resultaat van € 6.377 mln.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Door uitbetaling van pensioenen vervalt een deel van de pensioenverplichting. Tevens valt door uitbetaling van pensioenen gedurende het verslagjaar de excasso-opslag op de gedane uitkeringen vrij, waardoor de pensioenverplichtingen eveneens afnemen. In totaal is er voor € 15.435 mln. aan (actuariële verwachte) verplichtingen onttrokken middels gedurende het jaar gedane uitkeringen en vrijval van de bijbehorende excasso-opslag.

Wijziging marktrente

De cijfers per ultimo 2012 en 2011 zijn op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur berekend. De gemiddelde rente (enkelvoudige interne rentevoet) is van 2,7% ultimo 2011 gedaald naar 2,4% ultimo 2012, waardoor een negatief resultaat is behaald van € 28.408 mln.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

De voorziening pensioenverplichtingen verandert door inkomende en uitgaande waardeoverdrachten. In onderstaande tabel is weergegeven welke actuariële gevolgen de inkomende en uitgaande waardeoverdrachten hebben gehad op de pensioenverplichtingen.

(In duizenden €)	2012	2011
	€	€
Toevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen	-6	-204
Onttrekking aan de voorziening pensioenverplichtingen	531	192
Actuariële saldo waardeoverdrachten	525	-12

Het saldo van waardeoverdrachten heeft geleid tot een afname van € 525 duizend aan de voorziening pensioenverplichtingen.

Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

In de onderstaande tabel wordt weergegeven hoe de overige mutatie voorziening pensioenverplichting is opgebouwd.

(In duizenden €)	2012	2011
	€	€
Sterfte	1.813	828
Mutaties	-905	-677
Verwerking AG Prognosetafels 2010-2060 in grondslagen 1/1/2010	-3.495	-
Totaal	-2.587	151

3.7 MUTATIE HERVERZEKERINGSDEEL TECHNISCHE VOORZIENINGEN

De mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen betreft de wijzigingen in de waarde van het herverzekeringsdeel technische voorzieningen.

3.8 SALDO OVERDRACHTEN VAN RECHTEN

De post saldo overdracht van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

3.9 OVERIGE BATEN EN LASTEN

Overige baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

4. Beleggingen voor risico pensioenfondsen

(In duizenden €)	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 31 december 2010	25.821	145.485	253.074	32.957	457.338
Aankopen	-	8.466	14.646	5.216	28.328
Verkopen	-	-6.469	-3.011	-4.313	-13.793
Waardeontwikkeling	-748	-13.086	-23.990	38.103	279
Stand per 31 december 2011	25.073	134.396	240.719	71.963	472.152
Aankopen	-	19.796	32.136	8.226	60.158
Verkopen	-10.789	-36.826	-7.107	-2.841	-57.563
Waardeontwikkeling	-1.116	38.427	117.126	-87.433	67.004
Stand per 31 december 2012	13.168	155.792	382.874	-10.085	541.749

Door het pensioenfonds wordt niet belegd in premiebijdragende ondernemingen.

Vastgoedbeleggingen

(In duizenden €)	2012	2011
	€	€
Directe vastgoedbeleggingen	13.168	25.073
Stand per 31 december	13.168	25.073

De vastgoed beleggingen worden beheerd door Altera Vastgoed N.V..

Jaarlijks wordt 100% (25% per kwartaal) van het onderliggende vastgoed getaxeed door onafhankelijke, beëdigde taxateurs.

Het bedrag inzake te vorderen dividendbelasting, opgenomen onder overige vorderingen, bedroeg per 31 december 2012 € 94 duizend (2011 : € 100 duizend).

Aandelen

(In duizenden €)	2012	2011
	€	€
Beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde aandelenbeleggingsfondsen	155.792	134.396
Stand per 31 december	155.792	134.396

Per ultimo 2012 was er geen sprake van Securities Lending.

Vastrentende waarden

(In duizenden €)	2012	2011
	€	€
Obligaties	361.885	240.719
Geldmarktfondsen/liquide middelen	20.989	-
Stand per 31 december	382.874	240.719

Het pensioenfonds heeft gedurende het verslagjaar, net als over 2011, wat betreft vastrentende waarden geen gebruik gemaakt van een Securities Lending Program. Uit dien hoofde werden derhalve ook geen inkomsten gegenereerd.

Derivaten

(In duizenden €)	2012	2011
	€	€
Valutaderivaten	2.762	-3.614
Nominale rente swaps	-12.847	75.577
Inflatie swaps	-	-
Stand per 31 december	-10.085	71.963

Overige toelichtingen

De volgende balansposities en/of toekomstige kasstromen worden door het fonds door middel van derivaten afgedekt:

- Alle valuta exposure van aandelenbeleggingen in ontwikkelde landen (niet van aandelenbeleggingen in opkomende landen) wordt vrijwel volledig afgedekt door het gebruik van 'forwards'; en
- Een gedeelte van de geprognoseerde nominale verplichtingen van het fonds wordt afgedekt middels een combinatie van vastrentende waarden en financiële derivaten.

Voor aanvullende toelichtingen uit hoofde van derivaten wordt verwezen naar Specifieke financiële instrumenten (derivaten) in paragraaf 10 van de toelichting op de jaarrekening, Risicobeheer en derivaten.

Methodiek bepaling marktwaarde

Bij de waardering van de beleggingen van het pensioenfonds kan voor het grootste deel gebruik worden gemaakt van marktnoteringen, met uitzondering van de beleggingen in vastgoed, swaps en valutatermijncontracten, die op basis van waarderingsmodellen en -technieken zijn gewaardeerd.

Opgemerkt wordt dat schattingen naar hun aard subjectief zijn en dat de geschatte actuele waarden van financiële instrumenten derhalve inherent onderhevig zijn aan onzekerheden en waardeoordelen ten aanzien van volatiliteit, rentestand en kasstromen. Deze schattingen zijn momentopnames, gebaseerd op de marktomstandigheden en de op dat moment beschikbare informatie.

Schatting van reële waarde in geval van ontbreken van directe en afgeleide marktnoteringen

De belangrijkste waarderingsmodellen en -technieken die gehanteerd zijn bij het schatten van de reële waarde van financiële instrumenten zijn:

- Taxatierapporten onafhankelijke taxateurs (directe vastgoedbeleggingen);
- Objectieve waarderingsmodellen voor swaps;

5. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

De wijziging in het herverzekeringsdeel technische voorzieningen kan als volgt worden uitgesplitst:

(In duizenden €)	2012	2011
	Totaal	Totaal
	€	€
Stand per 1 januari	3	3
Bij:		
Overige mutaties	-	-
Af:		
Overige mutaties	2	-
Stand per 31 december	1	3

6. Vorderingen en overlopende activa

(In duizenden €)	2012	2011
	€	€
Vordering dividendbelasting	94	100
Gelieerde ondernemingen	305	528
Overlopende activa	-	-
Stand per 31 december	399	628

Alle overige vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

7. Stichtingskapitaal en reserves

(In duizenden €)	Stichtings- kapitaal	Algemene reserve	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2011	1	87.103	87.104
Bestemming saldo van baten en lasten	-	-33.789	-33.789
Stand per 31 december 2011	1	53.314	53.315
Bestemming saldo van baten en lasten	-	42.641	42.641
Stand per 31 december 2012	1	95.954	95.955

Solvabiliteit en dekkingsgraad

(In duizenden €)	2012	2011
	€	€
Minimaal vereist eigen vermogen	18.664	17.512
Vereist eigen vermogen	59.001	47.339
Eigen vermogen per 31 december	95.955	53.315

De voornaamste redenen voor de stijging van het vereist eigen vermogen zijn de hogere waarde van de beleggingen in aandelen en de lagere afdekking van het renterisico ten opzichte van eind 2011.

De solvabiliteitspositie van het pensioenfonds kan worden gekarakteriseerd als toereikend. Het vereist eigen vermogen is berekend op 13,2% van de nominale verplichtingen. De nominale dekkingsgraad van het pensioenfonds bedraagt per 31 december 2012 122% (2011: 113%). De reële dekkingsgraad bedroeg per ultimo 2012 80% op basis van de 100% toeslagenambitie (2011: 71%). Zie voor toelichting op de berekening van de dekkingsgraden paragraaf 2 van het bestuursverslag.

8. Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Het mutatieoverzicht van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds luidt als volgt:

(In duizenden €)	2012	2011
	Totaal	Totaal
	€	€
Stand per 1 januari	416.601	370.282
Bij:		
Toevoeging pensioenopbouw	2.496	2.719
Indexering en overige toeslagen	3.024	319
Rentetoevoeging	6.377	4.758
Mutatie overdrachten van rechten	-	12
Wijziging marktrente	28.408	54.668
Overige mutaties	2.587	-
Af:		
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	15.132	15.692
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	303	314
Mutatie overdrachten van rechten	525	-
Wijziging marktrente	-	-
Overige mutaties		151
Stand per 31 december	443.533	416.601

Korte beschrijving van de aard van de pensioenregelingen

De pensioenregelingen kunnen worden gekenmerkt als voorwaardelijke eindloonregelingen met een pensioenleeftijd van 62 jaar voor pensioenreglement 1999 (versie 2011) en een pensioenleeftijd van 65 jaar voor het pensioenreglement 2006 (versie 2011). Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van 2% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is gelijk aan 12,5 maal het basismaandsalaris plus eventuele ploegentoeslag voor pensioenreglement 1999 (versie 2011) en 12 maal het basismaandsalaris plus eventueel vakantiegeld, dertiende maand en ploegentoeslag voor pensioenreglement 2006 (versie 2011), beide onder aftrek van een franchise. Deze franchise wordt jaarlijks vastgesteld. Tevens bestaat er recht op partner- en wezenpensioen. Jaarlijks beslist het bestuur of, en in hoeverre, op ingegane pensioenuitkeringen en premievrije rechten een toeslag wordt verleend. Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de pensioenregeling zich als een uitkeringsovereenkomst.

Per 1 januari 2010 is het pensioenreglement gesloten voor nieuwe deelnemers.

Toeslagverlening en verhoging actieven

De toeslagverlening van ingegane pensioenuitkeringen en premievrije rechten wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur. Het bestuur streeft er naar om ingegane pensioenuitkeringen en premievrije rechten jaarlijks aan te passen aan de gerealiseerde maatstaf voor prijsinflatie. In 2012 is deze ambitie gewijzigd in 70% van de maatstaf voor prijsinflatie. Wat betreft de opgebouwde aanspraken van actieve deelnemers is het streven om deze aan te passen aan het niveau van de laatst genoten pensioengrondslag (voor zover het een verhoging betreft). De verhoging actieven is in enig jaar voorwaardelijk en afhankelijk van de nominale dekkingsgraad en wat betreft ingegane pensioenuitkeringen en premievrije rechten is deze afhankelijk van de hoogte van de reële dekkingsgraad.

De toeslagverlening binnen het pensioenfonds is afhankelijk van de financiële situatie van het pensioenfonds. De toeslagverlening is voorwaardelijk en het besluit tot toeslagverlening wordt jaarlijks door het bestuur genomen. Het toeslagbeleid van het pensioenfonds staat volledige indexatie toe indien de reële dekkingsgraad (rekening houdend met de Break Even Inflatie bij de waardering van pensioenverplichtingen) meer dan 100% bedraagt. De reële dekkingsgraad bedraagt 89% per ultimo november 2012 (op basis van 70% ambitie). De maatstaf CPI Alle Huishoudens afgeleid (referentieperiode oktober 2011 tot en met oktober 2012) bedroeg 2,03%. Het bestuur heeft de belangen van de verschillende belanghebbenden in overweging genomen en besloten, conform de toeslagenstaffel, per 1 januari 2013 een toeslag toe te kennen van 0,64%. Er bestaat geen recht op toekomstige toeslagverlening.

Het is niet zeker of en in hoeverre in de toekomst toeslagen worden toegekend. Het fonds heeft geen geld gereserveerd voor toekomstige toeslagen. Toeslagen worden uit het overrendement betaald.

Inhaaltoeslagen

Indien in het verleden geen volledige toeslag heeft plaatsgevonden kunnen onder bepaalde omstandigheden inhaalindexaties worden toegekend. Stichting Pensioenfonds British American Tobacco heeft per 1/1/2009, 1/1/2011, 1/1/2012 en 1/1/2013 geen (volledige) toeslag kunnen verlenen.

	Toegekende indexatie	Volledige indexatie	Vershil
	%	%	%
Jaar 2012 (per 1/1/2013)	0,64	2,03	1,39
Jaar 2011 (per 1/1/2012)	0,00	2,33	2,33
Jaar 2010 (per 1/1/2011)	0,21	1,38	1,17
Jaar 2009 (per 1/1/2010)	0,40	0,40	0,00
Jaar 2008 (per 1/1/2009)	0,00	2,53	2,53
Jaar 2007 (per 1/1/2008)	1,48	1,48	0,00

Totaal bedraagt de toeslagachterstand voor de niet actieven 7,42% (7,62% op basis van samengestelde rente).

Ultimo 2012 bedraagt de gemiddelde interne rekenrente 2,43% bij een nominale duration van de pensioenverplichtingen van 17 jaar (2011 : 2,76% bij een nominale duration van de pensioenverplichtingen van 18 jaar). Ter bepaling van de gemiddelde interne rekenrente is de DNB rentetermijnstructuur (inclusief UFR) gebruikt.

De voorziening voor pensioenverplichtingen is naar categorieën van deelnemers als volgt samengesteld:

	2012		2011	
	In duizenden €	Aantallen	In duizenden €	Aantallen
Actieven	41.780	190	42.013	213
Gepensioneerden (en PP en WP)	207.839	919	184.717	909
Slapers	193.914	1.449	189.871	1.479
Stand per 31 december	443.533	2.558	416.601	2.601

Aanpassing van de opgebouwde pensioenrechten van de actieve deelnemers naar het niveau van de laatst genoten pensioengrondslag (verhoging actieven) heeft – voor zover het een verhoging betreft – in 2012, net als in 2011, volledig plaatsgevonden.

Herverzekeringscontracten

Het pensioenfonds heeft van oudsher nog een herverzekeringscontract met betrekking tot reeds ingegane pensioenen van 2 deelnemers uit het Turmac pensioenreglement. Er wordt geen premie meer betaald voor deze herverzekeringscontracten.

Overige technische voorzieningen

(In duizenden €)	2012	2011
	€	€
Voorziening voor arbeidsongeschiktheid	1.938	2.145
Voorziening onvoorwaardelijke indexatie	921	1.095
Stand per 31 december	2.859	3.240

De voorziening arbeidsongeschiktheid betreft de contante waarde (op basis van de DNB RTS) van de toekomstig op te bouwen aanspraken voor arbeidsongeschikte deelnemers op basis van hun huidige arbeidsongeschiktheidspercentage. In deze voorziening is tevens het uitlooprisico opgenomen.

Voor een aantal deelnemers is door de werkgever toekomstige indexatie ingekocht bij het pensioenfonds. Hiermee is een voorziening gevormd. Vanuit deze voorziening wordt jaarlijks de indexatie van de betreffende deelnemers bekostigd. Beide voorzieningen hebben een langlopend karakter.

Het mutatieoverzicht van de overige technische voorzieningen is hieronder opgenomen:

(In duizenden €)	2012	2011
	€	€
Stand per 1 januari	3.240	3.212
Dotaties	-	28
Onttrekking	381	-
Stand per 31 december	2.859	3.240

9. Overige schulden en overlopende passiva

(In duizenden €)	2012	2011
	€	€
Waardeoverdrachten en FVP bijdragen	-	-
Gelieerde ondernemingen	166	65
Derivaten	12.847	3.614
Overige schulden overlopende passiva	319	846
Stand per 31 december	13.332	4.525

Alle schulden, behalve de derivaten, hebben een resterende looptijd korter dan één jaar. De reële waarde van de schulden benaderd de boekwaarde.

10. Risicobeheer en derivaten

Beleid en risicobeheer

Ten aanzien van het risicobeheer heeft het bestuur de beschikking over de volgende beleidsinstrumenten:

- ALM-beleid en duration-matching;
- Financieringsbeleid;
- Premiebeleid;
- Toeslagenbeleid;
- Herverzekeringsbeleid;
- Risicobeleid alternatieve beleggingen; en
- Risicobeleid ten aanzien van uitbesteding.

Welke beleidsinstrumenten het bestuur op welke manier zal hanteren wordt bepaald op basis van uitvoerige analyses van de te verwachten toekomstige ontwikkelingen van de verplichtingen en de ontwikkelingen op de financiële markten. Voor deze analyses wordt onder andere gebruikt gemaakt van Asset Liability Management studies (ALM). Een ALM studie analyseert de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

Op basis van de uitkomsten van deze analyses stelt het bestuur beleggingsrichtlijnen vast waarop het uit te voeren beleggingsbeleid wordt gebaseerd. De beleggingsrichtlijnen zetten uiteen binnen welke normen en grenzen het beleggingsbeleid moet worden uitgevoerd, en richten zich op het beheersen van de belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten die worden toegelicht in paragraaf 4, Beleggingen voor risico pensioenfondsen van de toelichting op de jaarrekening.

1. MARKTRISICO

Marktrisico is uit te splitsen in renterisico, valutarisico en prijs(koers)risico. De beleggingsdoelstellingen bepalen de strategie die het pensioenfonds volgt ten aanzien van het beleggingsrisico. In de dagelijkse praktijk ziet het pensioenbureau erop toe dat het marktrisico conform de aanwezige beleidskaders en de beleggingsrichtlijnen blijft. De totale marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur en de beleggingsadviescommissie.

1.1 RENTE- EN INFLATIERISICO

Het rente- en inflatierisico is het risico dat de waarden van de 'matching' portefeuille en de (reële) pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van (on)gunstige veranderingen in de marktrente en/of de inflatie.

De beheerder van de 'matching' portefeuille heeft een mandaat gekregen waarbij de tracking error van de portefeuille ten opzichte van de in beheer gegeven kasstromen niet groter mag zijn dan 2%. Dit betekent in de praktijk dat de afwijkingen tussen het mandaat en de in beheer gegeven kasstromen van het pensioenfonds zeer beperkt zijn. Door het verlagen van de afdekking van rente is het risico ten opzichte van de reële verplichtingen toegenomen (maar afgenomen ten opzichte van de nominale verplichtingen).

1.2 VALUTARISICO

Uitgangspunt van het beleggingsbeleid is dat in beginsel niet lonende risico's voor zover mogelijk zullen worden afgedekt. Hieronder valt ook het valutarisico. Waar mogelijk worden beleggingen voor het valutarisico vrijwel volledig afgedekt naar de euro. Bij de aandelenbeleggingen in opkomende markten worden valuta om praktische redenen niet afgedekt.

Ultimo 2012 wordt voor circa 26 % (2011 : 26%) van de beleggingsportefeuille belegd buiten de eurozone, met name in de Verenigde Staten. Hierbij is 64% van de aanwezige valutapositie (2011: 62%) afgedekt naar de euro. De waarde van de per einde verslagjaar uitstaande valutatermijncontracten bedraagt € 2.762 mln. (2011:- € 3.614 mln.).

De beleggingen in vreemde valuta kunnen per categorie als volgt worden gespecificeerd:

(In duizenden €)	31 december 2012	31 december 2011
	€	€
Aandelen	142.859	134.396
Totaal	142.859	134.396

De valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

(In duizenden €)			2012	2011
	Voor afdekking	Valuta- derivaten	Nettopositie (na)	Nettopositie (na)
	€	€	€	€
Euro	12.933	93.474	106.407	85.016
Britse pond	10.115	-10.051	64	616
Japanse yen	8.963	-8.930	33	547
Amerikaanse dollar	55.112	-54.165	947	2.777
Overige	68.669	-17.566	51.103	41.826
Totaal	155.792	2.762	158.554	130.782

Het bestuur heeft besloten de risico's met betrekking tot de valuta van aandelen opkomende markten om praktische redenen niet af te dekken. Deze zijn onder 'Overige' opgenomen.

1.3. PRIJSRISICO

Prijsrisico is het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) waardeveranderingen plaatsvinden. Wijzigingen in marktomstandigheden hebben altijd direct invloed op het beleggingsresultaat, omdat alle beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde waarbij waardeveranderingen direct worden verwerkt in het saldo van baten en lasten. Spreiding binnen de portefeuille (diversificatie) kan het prijsrisico dempen. Het prijsrisico kan ook afgedekt worden door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

De vastgoed- en aandelenbeleggingen van het fonds kunnen als volgt naar sectoren en regio's worden onderverdeeld:

Vastgoedbeleggingen (sectoren) (in duizenden €)	31 december 2012	31 december 2011
	€	€
Kantoren	-	5.049
Winkels	4.794	9.359
Woningen	4.866	6.937
Bedrijfsruimten	3.508	3.728
Totaal	13.168	25.073

Vastgoedbeleggingen (regio) (in duizenden €)	31 december 2012	31 december 2011
	€	€
Europa	13.168	25.073
Noord Amerika	-	-
Azië	-	-
Opkomende landen	-	-
Totaal	13.168	25.073

Aandelen (regio) (in duizenden €)	31 december 2012	31 december 2011
	€	€
Europa	29.586	25.516
Noord Amerika	60.085	54.097
Azië	15.355	14.093
Opkomende landen	50.766	40.690
Totaal	155.792	134.396

2. KREDIETRISICO

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het 'settlement risico'. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn de overeengekomen tegenprestatie na te komen waardoor het fonds mogelijk financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaal niveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij jegens het fonds heeft; het stellen van extra zekerheden zoals onderpand en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekingsnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlement risico wordt door het fonds alleen belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementsysteem functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, wordt door het fonds enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten zodat openstaande posities van het pensioenfonds adequaat worden afgedekt door middel van onderpand.

In de onderstaande tabel wordt de verdeling van de beleggingen (vastrentende waarden, rente swaps en valutatermijncontracten) naar sector weergegeven:

(in duizenden €)	2012	2011
	€	€
Overheidsinstellingen	165.471	98.377
Financiële instellingen	207.317	214.305
Totaal	372.788	312.682

De verdeling van de beleggingen (vastrentende waarden, rente swaps en valutatermijncontracten) naar regio is weergegeven in onderstaande tabel:

(in duizenden €)	2012	2011
	€	€
Ontwikkelde markten	372.788	312.682
Totaal	372.788	312.682

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de beleggingen (vastrentende waarden, rente swaps en valutatermijncontracten) kan het volgende overzicht worden gegeven:

(in duizenden €)	2012	2011
	€	€
AAA	340.962	301.088
AA	4.886	5.565
A	26.940	6.029
BBB	-	-
BB	-	-
B	-	-
Totaal	372.788	312.682

3. LIQUIDITEITSRISICO

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig, of geheel niet, tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij specifiek om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische- en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities, rekening houdend met directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals pensioenpremies.

De volgende zaken zijn van belang met betrekking tot het liquiditeitsrisico:

- Het niveau van de uitkeringen oversteeg gedurende het verslagjaar het niveau van de ontvangen reguliere pensioenpremies;
- Ultimo 2012 bezit het fonds voldoende liquide beleggingen, en bestaat daarnaast de mogelijkheid om agio uit te keren uit het mandaat bij First Liability Matching N.V., om een mogelijke onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te kunnen financieren; en
- Er is geen direct opvraagbare stand-by-faciliteit met de bank.

4. VERZEKERINGSTECHNISCHE RISICO'S (ACTUARIËLE RISICO'S)

De belangrijkste actuariële risico's zijn het langlevens-, overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico.

Het belangrijkste actuariële risico is het langlevensrisico (het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen). Het gevolg hiervan is dat het binnen het pensioenfonds opgebouwde pensioenvermogen niet toereikend is voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van de AG prognosetafel 2012-2062, met correctietabel op basis van inkomensklasse 'Hoog' voor vrouwen, is het langlevensrisico geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het pensioenfonds geen voorziening is getroffen. Het betreft hier het nabestaandenpensioen dat tijdens actief dienstverband is verzekerd, maar nog niet is opgebouwd.

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit. Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht als onderdeel van de actuariële pensioenpremie. Jaarlijks wordt getoetst of de voorziening hoog genoeg is om de verwachte toekomstige opbouw te bekostigen, hierbij wordt tevens rekening gehouden met het uitlooptijdsrisico van mogelijk nieuwe arbeidsongeschikten in geval dit risico moet worden herverzekerd.

5. TOESLAGRISICO

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om ingegane pensioenen en premievrije rechten te verhogen met een toeslag middels een toeslagenbeleid. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in rente, rendement, (loon)inflatie en demografie. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat het toeslagenbeleid voorwaardelijk is. Dit betekent dat geen recht op toeslagverlening bestaat en dat het niet zeker is of en in hoeverre in de toekomst toeslagverlening kan plaatsvinden.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden verleend (ook wel aangeduid als de toeslagruimte). Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden onvoorwaardelijke nominale pensioenverplichtingen verdisconteerd tegen een reële rente, in plaats van de door DNB gepubliceerde nominale rentetermijnstructuur. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de Break Even Inflatie (HICP ex. tobacco).

6. CONCENTRATIERISICO

Grote posten kunnen leiden tot een concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden geaggregeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke debiteur die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt. Per ultimo 2012 betreft dit de volgende posten (>10,8 mln.) binnen de matchingportefeuille:

- Nederlandse Staat (€ 85,6 mln.) ;
- Duitse Staat (€ 52,6 mln.);
- European Investment Bank (€ 21,7 mln);
- The Northern Trust Company (€ 21,0 mln);
- Finse Staat (€ 20,6 mln.);
- European Union (€ 14,4 mln);
- Danske Bank (€ 13,2 mln.);
- ING Bank (€ 11,8 mln.);
- Bank Nederlandse Gemeenten (€ 11,2 mln).

In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie binnen de portefeuille in vermogenstitels, uitgevende instellingen, regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sectorgebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico. Overigens beperken concentratierisico's zich niet uitsluitend tot de beleggingen.

OVERIGE NIET-FINANCIËLE RISICO'S

7. OPERATIONEEL RISICO

Operationeel risico is het risico dat optreedt bij de uitvoering van de pensioen- en beleggingsactiviteiten, als gevolg van niet afdoende of falende interne processen, menselijk gedrag en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerd door het stellen van kwaliteitseisen, en het beoordelen van de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op het gebied van interne organisatie, procedures, processen en controles en kwaliteit van geautomatiseerde systemen. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur.

8. SYSTEEMRISICO

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale financiële markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

9. GEVOELIGHEIDSANALYSE

De beleggingen zijn ingedeeld in twee portefeuilles. De 'matching' portefeuille bevat de beleggingen welke als doel heeft de waardeontwikkeling van de in beheer gegeven kasstromen (opgehoogd met een percentage waardevastheid) zo nauwkeurig mogelijk te repliceren. Door de beperkte 'tracking error' van 2% toe te staan is het risico ten opzichte van de hiervoor genoemde kasstromen in de praktijk beperkt. De 'return' portefeuille heeft als doel rendement te genereren.

Met de implementatie van het strategische beleggingsbeleid van het pensioenfonds gedurende 2007, middels het gebruik van een 'matching' portefeuille om rente- en inflatierisico's ten opzichte van de in beheer gegeven verplichtingen te minimaliseren, vormen marktfluctuaties van de beleggingen in zakelijke waarden het grootste risico voor de dekkingsgraad van het fonds. Door het verlagen van de afdekking voor rente en inflatie zijn de risico's ten opzichte van de reële verplichtingen in 2012 toegenomen. Per ultimo 2012 bedroeg het risico ten opzichte van de reële verplichtingen in termen van 97,5% 1-jaars Value at Risk (VaR) voor de 'matching' portefeuille circa € 113 mln. en voor de 'return' portefeuille circa € 51 mln., rekeninghoudend met de historische correlaties komt dit uit op een totaal risico ten opzichte van de reële verplichtingen van € 124 mln.. Ten opzichte van de nominale verplichtingen is er sprake van een totaal risico van € 64 mln.

10. SPECIFIEKE FINANCIËLE INSTRUMENTEN (DERIVATEN)

Voor zover dit binnen de grenzen van het beleggingsbeleid van het fonds past maakt het fonds gebruik van financiële derivaten, voornamelijk bij het afdekken van marktrisico's. De economische effecten van deze financiële instrumenten dienen onderdeel uit te maken van de waarderingen en analyses. In paragraaf 4, Beleggingen voor risico pensioenfonds van de toelichting op de jaarrekening, worden de door het pensioenfonds gebruikte derivaten toegelicht.

Kredietrisico is een belangrijk risico bij het gebruik van derivaten (het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen). Het tegenpartijrisico verbonden aan het gebruik van afgeleide financiële instrumenten wordt op marktconforme wijze beheerd door het op reguliere basis uitwisselen van onderpand. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van verschillende tegenpartijen met een goede kredietwaardigheid om dit risico verder te diversificeren.

De volgende instrumenten worden gebruikt:

- **Valutatermijncontracten.** Dit zijn met individuele financiële instellingen afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt;
- **Rente swaps.** Dit betreft met individuele financiële instellingen afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Door middel van rente swaps kan het fonds de rentegevoeligheid van de portefeuille beïnvloeden.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities per 31 december 2012:

Type contract (in duizenden €)	Expiratie- datum	Onderliggende		
		contract- omvang	Actuele waarde activa	Actuele waarde passiva
Valutatermijncontracten	10 april 2013	€ 276.887	€ -	€ 2.762
Renteswaps	2014-2031	-23.500	-12.847	-
Inflatieswaps	-	-	-	-
Totaal		253.387	-12.847	2.762

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities per 31 december 2011:

Type contract (in duizenden €)	Expiratie- datum	Onderliggende contract- omvang	Actuele waarde activa	Actuele waarde passiva
		€	€	€
Valutatermijncontracten	10 april 2012	256.177	-	3.614
Renteswaps	2012-2060	14.900	75.576	-
Inflatieswaps		-	-	-
Totaal		271.077	75.576	3.614

Ultimo 2012 is er voor € 10,2 mln. aan zekerheden gegeven ten aanzien van afgesloten swaps. De waarde van de repo contracten bedroeg ultimo 2012 € 0,0 mln. (2011: € 0,0 mln.).

11. Verbonden partijen

Transacties met bestuurders

De bezoldiging van de bestuurders wordt nader toegelicht in paragraaf 21. Het pensioenfonds heeft geen leningen verstrekt aan (voormalig) bestuurders. Daarnaast heeft het pensioenfonds geen vorderingen op (voormalig) bestuurders.

Overige transacties met verbonden partijen

Het pensioenfonds heeft per 1 januari 2008 een uitvoeringsovereenkomst afgesloten met de aangesloten werkgever(s) ten aanzien van de uitvoering van het pensioenreglement. In deze uitvoeringsovereenkomst is onder andere opgenomen; wederzijdse verplichtingen, premiebetaling, informatieverstrekking door de werkgever, procedures bij niet nakomen van premiebetalingsverplichting, procedure bij vermogensoverschotten en de procedure bij vermogenstekorten.

De aangesloten werkgever(s) hebben over 2012 € 260 duizend aan pensioenuitvoerings- en administratiekosten als opslag in de premie betaald. Totaal bedroegen de pensioenuitvoerings- en administratiekosten over 2012 € 563 duizend. Het verschil wordt gedekt door de excasso vrijval.

12. Premiebijdragen (van werkgever en werknemers) en koopsommen

(in duizenden €)	2012	2011
	€	€
Werkgeversdeel inclusief koopsommen	2.334	3.059
Werknemersdeel	-	-
Totaal	2.334	3.059

De premiebijdragen van werkgever en werknemers bedragen in totaal 24% (2011: 22%) van de loonsom. De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke premies zijn als volgt bepaald conform artikel 130 Pensioenwet:

Kostendekkende premie:

(in duizenden €)	2012	2011
	€	€
Actuariële premie	2.120	2.111
Opslag kosten	260	397
Solvabiliteitsopslag	240	418
Voorwaardelijke verhoging actieven (actuariële premie + solvabiliteitsopslag)	418	728
Totaal	3.038	3.654

Het verschil tussen de gedempte kostendekkende premie en de kostendekkende premie is de toegepaste rekenrente. In de kostendekkende premie wordt de DNB yieldcurve als basis genomen. Bij de gedempte kostendekkende premie wordt gebruik gemaakt van het 10-jaars gemiddelde van de 15-jaars rente. Primo 2012 bedroeg deze 4,1% (primo 2011: 4,4%).

Gedempte kostendeekkende premie:

(in duizenden €)	2012	2011
	€	€
Actuariële premie	1.566	1.659
Opslag kosten	260	397
Solvabiliteitsopslag	177	328
Voorwaardelijke verhoging actieven (actuariële premie + solvabiliteitsopslag)	295	634
Totaal	2.298	3.018

De feitelijke premie over 2012 is als volgt berekend:

- Werkelijke kosten één jaar pensioenopbouw (coming service);
- Werkelijke kosten verhoging actieven boven CPI Alle huishoudens afgeleid (referentieperiode oktober tot en met oktober);
- Solvabiliteitsopslag van 11,3%;
- Proportionele verrekening administratie- en uitvoeringskosten met de excassovrijval;
- Discontering tegen 4,1% (10-jaars voortschrijdend gemiddelde van de 15-jaars rentevoet);
- AG Prognosetafel 2010-2060, startjaar 2012, met voor mannen geen correctie ten opzichte van de Nederlandse bevolking en met correctietabel op basis van inkomensklasse "Hoog" voor vrouwen.

13. Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Type belegging (in duizenden €)	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten vermogens- beheer	Totaal
	€	€	€	€
2012				
Vastgoedbeleggingen	1.042	-1.116	-74	-148
Aandelen	4.475	38.427	-534	42.368
Vastrentende waarden	11.612	117.126	-495	128.243
Derivaten	-	-87.433	-	-87.433
Kosten vermogensbeheer	-	-	-741	-741
Totaal	17.129	67.004	-1.844	82.289
2011				
Vastgoedbeleggingen	1.464	-748	-82	634
Aandelen	3.306	-13.086	-518	-10.298
Vastrentende waarden	21.608	-23.990	-439	-2.821
Derivaten	-	38.103	-	38.103
Kosten vermogensbeheer	-	-	-523	-523
Totaal	26.378	279	-1.562	25.095

De kosten van vermogensbeheer bedroegen over 2012 € 1.844 duizend (2011: € 1.562 duizend). De vastgoedbeleggingen en de portefeuille van First Liability Matching werken met een netto-vermogenswaarde na kosten. Het directe rendement is verhoogd met de omvang van deze kosten en tevens weergegeven in de kolom 'kosten vermogensbeheer'. Het restant van de kosten betreffen advieskosten ten aanzien van vermogensbeheer.

De interne kosten van de aandelen beleggingsfondsen (kosten bewaarbank, accountantskosten, etc), zijn niet in de kosten vermogensbeheer opgenomen, maar zijn verrekend in de directe beleggingsopbrengsten.

Zie paragraaf 2 van het bestuursverslag voor een toelichting op de vermogensbeheer kosten.

14. Overige baten

(in duizenden €)	2012	2011
	€	€
FVP bijdragen	478	499
Baten uit herverzekering (uitkeringen, ontvangen resultatendeling)	1	2
Totaal	479	501

15. Pensioenuitkeringen

(in duizenden €)	2012	2011
	€	€
Ouderdomspensioen	12.976	13.664
Partnerpensioen	1.973	1.987
Wezenpensioen	16	15
Afkopen	61	11
Ontvangen WAO uitkeringen	-107	-261
Totaal	14.919	15.416

De post afkopen pensioenuitkeringen betreft de afkoop van pensioenen die lager zijn dan € 438,44 (2011: € 427,29) per jaar, de wettelijke afkoopgrens overeenkomstig de Pensioenwet. Deze afkoopgrens is in euro's, afwijkend van de overige cijfers in het jaarverslag.

16. Pensioenuitvoeringskosten

(in duizenden €)	2012	2011
	€	€
Administratiekostenvergoeding	217	257
Controle- en advieskosten	88	122
Contributies en bijdragen	92	94
Dwangsommen en boetes	-	-
Overige	166	238
Totaal	563	711

Accountanthonoraria

In het boekjaar en voorafgaande boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountants honoraria ten laste van het resultaat geboekt. De onderstaande kosten maken deel uit van de hierboven genoemde 'controle- en advieskosten'.

(in duizenden €)	2012 PWC Accountants	2012 overig PWC netwerk	2012 Totaal PWC netwerk	2011 Totaal PWC netwerk
	€	€	€	€
Controle van de jaarrekening	32	-	32	30
Andere controle werkzaamheden	-	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-	4
Andere niet-controlediensten	-	13	13	19
Totaal	32	13	45	53

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij het pensioenfonds en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en onafhankelijke accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort.

Zie paragraaf 2 van het bestuursverslag voor een toelichting op de uitvoeringskosten.

17. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en partnerpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Indexering en overige toeslagen

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om ingegane pensioenen en premievrije rechten te verhogen met een toeslag middels een toeslagenbeleid. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in rente, rendement, (loon)inflatie en demografie. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat het toeslagenbeleid voorwaardelijk is. Dit betekent dat geen recht op toeslagverlening bestaat en dat het niet zeker is of en in hoeverre in de toekomst toeslagverlening kan plaatsvinden. Een eventuele achterstand in toeslagverlening kan in principe binnen een maximale periode van 10 jaar worden ingehaald.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn gedurende het verslagjaar opgerend met 1,54% (2011: 1,30%). De rentetoevoeging is bepaald door verdiscontering van de nominale aanspraken tegen de 1-jaars rente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Vooraf wordt een actuariële berekening gemaakt met betrekking tot de verwachte toekomstige pensioenuitvoeringskosten (met name exsaskosten) en pensioenuitkeringen welke in de voorziening pensioenverplichtingen worden opgenomen. Deze post betreft de vrijval ten behoeve van de financiering van de kosten en uitkeringen gedurende het verslagjaar.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend middels toepassing van de DNB rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de DNB rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd 'wijziging marktrente'.

Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen

(in duizenden €)	2012	2011
	€	€
Sterfte	1.813	828
Mutaties	-905	-677
Verwerking AG Prognosetafels 2012-2062 in grondslagen 31/12/2012	-3.495	-
Totaal	-2.587	151

18. Mutatie overige technische voorzieningen

De mutatie voorziening overige technische pensioenverplichtingen staat beschreven in paragraaf 8.

19. Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Actuariel Resultaat waardeoverdrachten:

(in duizenden €)	2012	2011
	€	€
Inkomende waardeoverdrachten kasstroom	4	191
Toevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen	-6	-204
Actuariel resultaat inkomende waardeoverdrachten	-2	-13
Uitgaande waardeoverdrachten kasstroom	-429	-175
Onttrekking aan de voorziening pensioenverplichtingen	531	192
Actuariel resultaat uitgaande waardeoverdrachten	102	17
Totaal	100	4

Saldo waardeoverdrachten:

(in duizenden €)	2012	2011
	€	€
Inkomende waardeoverdrachten kasstroom	4	191
Uitgaande waardeoverdrachten kasstroom	-429	-175
Totaal	-425	16

20. Aantal personeelsleden

Het pensioenfonds heeft geen werknemers in dienst. De werkzaamheden van het pensioenbureau van het pensioenfonds worden verricht door werknemers die in dienst zijn bij een van de aangesloten werkgevers, British American Tobacco Nederland B.V. De hieraan verbonden kosten bedroegen over het verslagjaar € 613 duizend (2011: € 592 duizend) en kwamen voor rekening van de werkgever.

21. Bezoldiging bestuurders

Voor de werkzaamheden van de werkgevers afgevaardigden in het bestuur, voor zover verricht door bestuursleden die niet werkzaam zijn bij BAT, heeft de werkgever individuele contracten afgesloten. Deze bezoldiging wordt volledig door de werkgever gedragen. Voor de overige bestuursleden van het pensioenfonds vindt geen bezoldiging plaats. In voorkomende gevallen worden wel onkosten vergoedingen gegeven op basis van werkelijk gemaakte kosten.

Overige gegevens

Bestemming van het saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten is toegevoegd aan de algemene reserve:

(in duizenden €)	
Algemene reserve	42.641
Saldo baten en lasten	42.641

Actuariële verklaring

OPDRACHT

Door Stichting Pensioenfonds British American Tobacco te Amstelveen is aan Mercer (Nederland) B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2012.

GEGEVENS

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

In overeenstemming met de richtlijn "Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen" heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

WERKZAAMHEDEN

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

OORDEEL

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel bezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen is op de balansdatum ten minste gelijk aan het wettelijk vereist eigen vermogen. Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een toereikende solvabiliteit.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds British American Tobacco is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Amstelveen, 3 juni 2013

drs. F.J. Sier AAG

verbonden aan Mercer (Nederland) B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Bestuur van Stichting Pensioenfonds British American Tobacco

VERKLARING BETREFFENDE DE JAARREKENING

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2012 van Stichting Pensioenfonds British American Tobacco te Amstelveen gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de staat van baten en lasten over 2012 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW) en met inachtneming van het bepaalde in artikel 146 Pensioenwet. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds British American Tobacco per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW) met inachtneming van het bepaalde in artikel 146 Pensioenwet.

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE BIJ OF KRACHTENS DE WET GESTELDE EISEN

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Rotterdam, 3 juni 2013

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door S.A. van Kempen RA

Appendix A: Afkortingen en begrippen

ABTN	Actuariële Bedrijfstechnische Nota
AFM	Autoriteit Financiële Markten
ALM	Analyse van de onderlinge samenhang van de ontwikkeling van beleggingen en verplichtingen ter toetsing van het premie-, indexatie- en beleggingsbeleid
ANW-hiaat	is een wettelijke voorziening voor mensen die hun partner door overlijden verliezen. Bij overlijden vormt de ANW samen met het partnerpensioen van het pensioenfonds de basis van de financiële zorg voor de partner
APP	Actuariële Principes Pensioenfonds
DNB	De Nederlandsche Bank
FTK	Financieel Toetsingskader
OP	Ouderdompensioen
PP	Partnerpensioen
StAr	Stichting van de Arbeid
VPL	VUT/Prepensioen en Levensloop
VUT	Regeling Vervroegd Uittreden
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WP	Wezenpensioen
(Wet) BPF	(Wet betreffende verplichte deelneming in) Bedrijfs(tak)pensioenfonds
Asset	Beleggingscategorie
Basispunt	0,01 procentpunt
Benchmark	Norm waarmee kosten en prestaties van instellingen uit dezelfde sector worden vergeleken
Commodities	Beleggingen in goederen en grondstoffen (verbruiksartikelen)
Compliance	Handelen in overeenstemming met (in- en externe) wet- en regelgeving en integriteitsbeleid
Continuïteitstoets	is bedoeld om inzicht te geven in de financiële opzet van een pensioenfonds en een oordeel te geven over de continuïteit van het fonds
Corporate governance	Goed ondernemingsbestuur, gericht op (het toezien op) integer en transparant handelen en het afleggen van verantwoording daarover
Dekkingsgraad	De mate waarin de toegezegde-pensioenverplichtingen zijn gedekt door aanwezig vermogen
Duration	is de gewogen gemiddelde looptijd van cashflows van vastrentende waarden.
Durationverlenging	is het verlengen van de duration van de portefeuille
Duration-mismatch	is het verschil in duration tussen de beleggingen en de pensioenverplichtingen
Feitelijke premie	is de daadwerkelijke premie die betaald wordt door de werkgever en de deelnemers in de pensioenregeling
Financiële instrumenten	omvatten 'primaire' financiële instrumenten zoals vorderingen en schulden, en afgeleide financiële instrumenten zoals opties, termijncontracten en swaps
Future	Op de beurs verhandeld termijncontract met verplichte levering van de onderliggende waarden in de toekomst tegen een vooraf vastgestelde prijs
FVP-bijdrage	is een bijdrage aan de beperking van de pensioenbreuk bij werkloosheid
Geamortiseerde kostprijs	is het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten
Gedempte kostendekkende premie	is de berekening van de jaarlijkse premie op basis van grondslagen anders dan de kostendekkende premie door rekening te houden met een gemiddelde rentevoet
Indexatie	Aanpassing van de toegezegde pensioenrechten aan de algemene loonontwikkeling in enig jaar; de indexatie is strikt voorwaardelijk
Indexatielabel	geeft aan hoe groot de kans is dat je pensioen meegroeit met de prijsstijgingen
Indexatiematrix	vormt een belangrijk instrument bij het vormgeven van het indexatiebeleid van pensioenuitvoerders; de matrix zorgt voor consistentie tussen de indexatieambitie, de financiering, de toekenning en de voorlichting over het indexatiebeleid
Inflatie	Geldontwaarding
Kostendekkende premie	is de kostendekkende premie die gelijk is aan de actuariële benodigde premie voor de inkoop van de onvoorwaardelijke onderdelen van de pensioentoezegging
Nominaal	Uitgedrukt in geldwaarde of procenten zonder rekening te houden met toekomstige loon- of prijsinflatie
Normportefeuille	De vooraf gedefinieerde samenstelling van de beleggingsportefeuille met bijbehorende benchmarks, waaraan de behaalde beleggingsrendementen achteraf worden getoetst
One tier board	is een bestuursmodel waarin de raad van bestuur en raad van commissarissen samen zijn gevoegd tot één bestuur
Private Equity	Participatie in het risicodragend vermogen van niet-beursgenoteerde ondernemingen
Reële rentetermijnstructuur	bedraagt de nominale rentetermijnstructuur gecorrigeerd voor de mogelijke indexatie.
Reële dekkingsgraad	is de verhouding tussen het pensioenvermogen en de pensioenverplichtingen rekening houdend met het volledig indexeren daarvan
Reëel	Uitgedrukt in geldwaarde of procenten, rekening houdend met toekomstige loon- of prijsinflatie
Rentetermijnstructuur	is het verband tussen de looptijd van een vastrentende belegging enerzijds en de daarop te ontvangen marktrente anderzijds
Repo	Overeenkomst (repurchase agreement) waarbij tegen een voorafbepaalde aan- of verkoopprijs en voorafbepaald tijdstip stukken worden uitgewisseld met behoud van economisch risico

Slapers	Deelnemers van een pensioenfonds die niet langer bij dit fonds pensioenrechten opbouwen
Swap	is een overeenkomst tussen twee partijen waarbij wordt afgesproken om gedurende een bepaalde periode bepaalde betalingen met elkaar uit te wisselen, bijvoorbeeld het ruilen van vaste rentebetalingen en variabele rentebetalingen
Swaption	is een optie op een swap waarbij de eigenaar van de swaption het recht heeft, maar niet de verplichting, om een swap tegen voorafbepaalde voorwaarden af te sluiten op of voor de expiratedatum van de swaption
Valutarisico	is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen
Vastgoedfondsen	Een beleggingsfonds waarvan het kapitaal is belegd in vastgoed
Vastrentende waarden	Beleggingen met een vaste looptijd en een overeengekomen plan van rente en aflossing, zoals onderhandse leningen, obligaties en hypothecaire leningen
Verantwoordingsorgaan	is een orgaan waaraan het bestuur van het pensioenfonds verantwoording moet afleggen
Visitatiecommissie	bestaat ten minste uit drie externe deskundigen; de visitatiecommissie beoordeelt minimaal één keer in de drie jaar het functioneren van het pensioenfonds
Zakelijke waarden	Aandelen, private equity, commodities en onroerend goed

Appendix B: Toeslagen Matrix

Voorwaardelijke verhoging pensioenen van actieve deelnemers

Kunt u met uw pensioen in de toekomst evenveel kopen? Zolang u werkt bouwt u ieder jaar pensioen op. Dit noemen we het opgebouwde pensioen. Uw opgebouwde pensioen groeit mee met de stijging van uw loon voor zover en zolang de financiële middelen van het pensioenfonds dat toelaten. Groeit het opgebouwde pensioen in een jaar niet mee?

Dan streeft het pensioenfonds ernaar dat later in te halen als de financiële middelen dat in de toekomst wel toelaten en u nog in dienst bent van de werkgever.

Hoeveel pensioen u krijgt als u stopt met werken, wordt in principe gebaseerd op het loon dat u vlak daarvoor per 1 januari van dat jaar heeft ontvangen. Let op: indien uw opgebouwde pensioen in het verleden in een jaar niet is meegegroeid, zal het pensioen niet volledig gebaseerd zijn op het loon dat u vlak voor het stoppen met werken ontving.

Voorwaardelijke toeslag ingegane pensioenen, premievrije pensioenen, bijzonder partnerpensioen en premievrij voortgezette pensioenen bij arbeidsongeschiktheid

Stichting Pensioenfonds British American Tobacco probeert ieder jaar de pensioenrechten en pensioenaanspraken van pensioengerechtigden, ex-partners, arbeidsongeschikten en personen die uit dienst zijn te verhogen met de prijsontwikkeling.

De pensioenrechten en pensioenaanspraken van pensioengerechtigden, ex-partners, arbeidsongeschikten en mensen die per 31 december 2012 uit dienst zijn, zijn per 1 januari 2013 met 0,64% verhoogd. De ex ante bepaalde maatstaf, CPI alle huishoudens afgeleid, bedroeg over de periode oktober 2011 tot en met oktober 2012 2,03%. Momenteel houdt het pensioenfonds in het toeslagenbeleid rekening met een toeslagenambitie van 70% van deze maatstaf.

Het pensioenfonds heeft de hierboven genoemde pensioenrechten de afgelopen drie jaar als volgt verhoogd:

- Over 2012 met 0,00%. De prijzen gingen toen met 2,33% omhoog.
- Over 2011 met 0,21%. De prijzen gingen toen met 1,38% omhoog.
- Over 2010 met 0,40%. De prijzen gingen toen met 0,40% omhoog.

Stichting Pensioenfonds British American Tobacco betaalt de toekomstige verhogingen van de pensioenrechten uit beleggingsrendement. U hebt door deze verhoging en de verwachting voor de komende jaren niet meteen ook recht op verhogingen in de toekomst.

**STICHTING PENSIOENFONDS
BRITISH AMERICAN TOBACCO**

Stichting Pensioenfonds
British American Tobacco
Handelsweg 53a
1181 ZA Amstelveen

Correspondentieadres/
Postal address:
Postbus 8089
1180 LB Amstelveen

Algemeen telefoonnummer/
General telephonenumber:
+31 20 540 6911

Algemeen faxnummer/
General faxnumber:
+31 20 540 6419